

**Raport w zakresie adekwatności
kapitałowej, ryzyka oraz polityki
wynagrodzeń Grupy Kapitałowej
Banku Millennium S.A
za 2019 rok - aktualizacja sierpień 2020 r.**

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	3
2. ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA.....	4
3. CELE I STRATEGIA W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM.....	11
4. ZAKRES STOSOWANIA CRR I FUNDUSZE WŁASNE.....	17
5. WYMOGI KAPITAŁOWE I KAPITAŁ WEWNĘTRZNY	27
5.1. WYMOGI KAPITAŁOWE WEDŁUG KLAS EKSPOZYCJI I RODZAJÓW RYZYKA	27
5.2. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY.....	30
6. RYZYKO KREDYTOWE.....	33
6.1. WYMOGI KAPITAŁOWE NA RYZYKO KREDYTOWE	40
6.2. EKSPOZYCJA NA RYZYKO KREDYTOWE KONTRAHENTA	42
6.3. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO (ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI)	48
6.4. KORZYSTANIE Z RATINGÓW ZEWNĘTRZNYCH	53
6.5. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ	54
6.6. EKSPOZYCJE NIEOBSŁUGIWANE I RESTRUKTURYZOWANE	57
7. RYZYKO OPERACYJNE	64
8. RYZYKO RYNKOWE I INNE RODZAJE RYZYKA.....	65
9. RYZYKO PŁYNNOŚCI.....	68
10. DŹWIGNIA FINANSOWA.....	70
11. METODA IRB.....	72
11.1. ZEZWOLENIE NA STOSOWANIE METODY IRB.....	72
11.2. SYSTEM RATINGÓW WEWNĘTRZNYCH.....	73
11.3. STOSOWANIE OSZACOWAŃ WEWNĘTRZNYCH	82
11.4. TECHNIKI OGRANICZANIA RYZYKA KREDYTOWEGO.....	83
11.5. KONTROLA I PRZEGLĄD SYSTEMÓW RATINGOWYCH	89
12. POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ I REKRUTACJI.....	92
12.1. POLITYKA W ZAKRESIE REKRUTACJI	92
12.2. PROCESY DECYZYJNE W ZAKRESIE POLITYKI WYNAGRODZEŃ.....	93
13. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU.....	101
ZAŁĄCZNIK NR 1 FUNDUSZE WŁASNE ZGODNIE Z ROZPORZĄDZENIEM WYKONAWCZYM KOMISJI UE NR 1423/2013 Z DNIA 20.12.2013 R.....	102
ZAŁĄCZNIK NR 2 – MSSF 9-FL PORÓWNANIE FUNDUSZY WŁASNYCH ORAZ WSPÓŁCZYNNIKA KAPITAŁOWEGO ORAZ WSKAŹNIKA DŹWIGNI FINANSOWEJ Z UWZGLĘDNIENIEM I BEZ UWZGLĘDNIENIA ZASTOSOWANIA ROZWIĄZAŃ PRZEJŚCIOWYCH DOTYCZĄCYCH MSSF 9 LUB ANALOGICZNYCH OCZEKIWANYCH STRAT Z TYTUŁU KREDYTÓW (W TYS. ZŁ I W %).....	110
INDEKS UJAWNIEŃ	112

1. Wstęp

Zgodnie z wymogami określonymi w Części Ósmej Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 („CRR”), niniejszy materiał („Ujawnienia”) przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym, dotyczącym kompleksowego obrazu profilu ryzyka Grupy Kapitałowej („Grupa”) Banku Millennium S.A. („Bank”), według stanu na 31 grudnia 2019 roku.

W oparciu o art. 432.1 CRR, Grupa może pominąć w Ujawnieniach informacje uznane za nieistotne. Informacje nieistotne to w opinii Grupy informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych. Grupa nie uznała za nieistotne żadnych informacji objętych obowiązkiem ujawnień, na podstawie CRR i innych regulacji dotyczących ujawnień.

W oparciu o art. 432.2, Grupa może pominąć w Ujawnieniach informacje uznane za zastrzeżone lub poufne. Informacje uznaje się za zastrzeżone, jeżeli w opinii Grupy ich podanie do wiadomości publicznej osłabiłoby jej pozycję konkurencyjną. Informacje uznaje się za poufne, jeśli Grupa zobowiązała się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności. Grupa nie uznała za zastrzeżone lub poufne żadnych informacji objętych obowiązkiem ujawnień na podstawie CRR i innych regulacji dotyczących ujawnień.

Należy zaznaczyć, że niniejszy materiał nie obejmuje całego zakresu ujawnianych informacji, określonego w Części Ósmej CRR. Informacje nie zawarte w niniejszych Ujawnieniach zostały przedstawione w następujących dokumentach:

- Skonsolidowany raport roczny Grupy Kapitałowej Banku Millennium SA za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019 r. zwany dalej „Roczny Raport Finansowy”,
- Sprawozdanie Zarządu z działalności Banku Millennium i Grupy Kapitałowej Banku Millennium za 2019 rok, zwane dalej: „Sprawozdanie Zarządu”.
- Sprawozdanie dotyczące informacji niefinansowych Banku Millennium i Grupy Banku Millennium za 2019 rok, zwane dalej: „Raport Niefinansowy”

Ujawnienie informacji wymaganych częścią ósmą CRR w innych dokumentach wynika z art. 434.2 CRR.

Prezentowane informacje zostały przygotowane w oparciu o najwyższy krajowy szczebel konsolidacji (Grupa Banku Millennium SA). W niektórych przypadkach dane zostały przedstawione także dla Banku Millennium SA.

Aktualizacja dokumentu zatwierdzona przez Zarząd Banku dnia 12 sierpnia 2020 r. dotyczy zmian w tabelach o numerach od 53 do 55 w rozdziale 12 „Polityka w zakresie wynagrodzeń i rekrutacji”, w zakresie zmiennych składników wynagrodzeń Zarządu wyptaconych za 2019 rok.

2. Adekwatność kapitałowa

Zarządzanie i planowanie kapitałowe

Zarządzanie kapitałowe odnosi się do dwóch obszarów: zarządzania adekwatnością kapitałową i alokacji kapitału. Dla obydwu z tych obszarów określone zostały cele zarządcze.

Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest: (a) zapewnienie wypłacalności w warunkach normalnych i w warunkach skrajnych (ekonomiczna adekwatność kapitałowa/kapitał wewnętrzny oraz (b) spełnienie wymagań określonych w przepisach zewnętrznych (regulacyjna adekwatność kapitałowa). Realizując ten cel, Bank dąży do osiągnięcia wewnętrznych długookresowych limitów (celów) kapitałowych, określonych w Strategii Ryzyka.

Z kolei celem alokacji kapitału jest kreowanie wartości dla właścicieli poprzez maksymalizację zwrotu z działalności obciążonej ryzykiem, biorąc pod uwagę ustalony apetyt na ryzyko.

W ramach zarządzania kapitałowego realizowany jest również proces planowania kapitału. Celem tego procesu jest określenie funduszy własnych (baza kapitałowa określająca możliwość podjęcia ryzyka) i wykorzystania kapitału (wymogi kapitału regulacyjnego i kapitału ekonomicznego) w taki sposób, aby zapewnić spełnienie limitów (celów) kapitałowych, przy założeniu realizacji przewidywanej strategii biznesowej i profilu ryzyka - w normalnych i skrajnych warunkach ekonomicznych.

Regulacyjna adekwatność kapitałowa

Bank i Grupa są zobowiązane na mocy prawa do spełnienia minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych, określonych w art. 92 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (CRR). Jednocześnie przy ustalaniu limitów/celów kapitałowych uwzględniono:

- Bufor II Filara kredytów walutowych (RRE FX) - zalecenie KNF dotyczące dodatkowego wymogu kapitałowego dla zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, wynikające z art. 138 ust. 1 pkt 2a ustawy Prawo bankowe. Wysokość tego bufora jest ustalana dla poszczególnych banków corocznie przez KNF w wyniku procesu Badania i Oceny Nadzorczej (BION) i obejmuje ryzyko niedostatecznie pokryte - zdaniem KNF - przez minimalne wymogi w zakresie funduszy własnych, określone w art. 92 CRR. Aktualnie bufor ten został ustalony w zaleceniach KNF w listopadzie 2019 roku w wysokości 4,96 p.p. (Bank) i 4,87 p.p. (Grupa) dla łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR), co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 3,72 p.p. (Bank) i 3,65 p.p. (Grupa) ponad Wskaźnik Tier1 oraz 2,78 p.p. (Bank) i 2,73 p.p. (Grupa) ponad Wskaźnik CET1¹;
- Wymóg połączzonego bufora - określony w ustawie o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym - który składa się z:

¹ Zalecenie to zastępuje poprzednie zalecenie z 2018 r. dotyczące utrzymania funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego poziomie 6,41 p.p. (Bank) i 6,27 p.p. (Grupa) dla łącznego współczynnika kapitałowego (TCR), co odpowiada wymogowi kapitałowemu 4,81 p.p. dla Banku i 4,70 p.p. dla Grupy ponad Wskaźnik Tier 1 oraz co odpowiada wymogowi kapitałowemu 3,57 p.p. dla Banku i 3,51 p.p. dla Grupy ponad Wskaźnik CET1

- Bufora zabezpieczenia kapitału w wysokości 2,5%;
- Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII) - w wysokości 0%, przy czym wysokość jest corocznie ustalana przez KNF²;
- Bufor ryzyka systemowego w wysokości 3% obowiązujący od początku 2018 roku;
- Bufor antycykliczny w wysokości 0%.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami i zaleceniami Komisji Nadzoru Finansowego, Bank ustalił minimalne poziomy współczynników kapitałowych, będące jednocześnie celami/limitami kapitałowymi. Są to wielkości OCR (łączych wymogów kapitałowych) dla poszczególnych wskaźników.

Poniższa tabela prezentuje te wielkości według stanu na 31 grudnia 2019 r. O każdej zmianie poziomów wymaganego kapitału Bank poinformuje zgodnie z przepisami.

Tabela 1 Minimalne poziomy współczynników kapitałowych na koniec 2019 roku (w %)

Minimalne poziomy współczynników kapitałowych na koniec 2019 roku	31.12.2019	
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wskaźnik CET1)	Bank	Grupa
Minimum	4,50%	4,50%
Bufor II Filara kredytów walutowych (RRE FX)	2,78%	2,73%
TSCR CET1 (Łączne wymogi SREP/BION)	7,28%	7,23%
Bufor zabezpieczenia kapitału	2,50%	2,50%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII)	0,00%	0,00%
Bufor ryzyka systemowego	3,00%	3,00%
Bufor antycykliczny	0,00%	0,00%
Wymóg połączonego bufora	5,50%	5,50%
OCR CET1 (Łączne wymogi kapitałowe CET1)	12,78%	12,73%
Wskaźnik kapitału Tier 1 (Wskaźnik T1)	Bank	Grupa
Minimum	6,00%	6,00%
Bufor II Filara kredytów walutowych (RRE FX)	3,72%	3,65%
TSCR T1 (Łączne wymogi SREP/BION)	9,72%	9,65%
Bufor zabezpieczenia kapitału	2,50%	2,50%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII)	0,00%	0,00%
Bufor ryzyka systemowego	3,00%	3,00%
Bufor antycykliczny	0,00%	0,00%
Wymóg połączonego bufora	5,50%	5,50%
OCR T1 (Łączne wymogi kapitałowe T1)	15,22%	15,15%
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR)	Bank	Grupa
Minimum	8,00%	8,00%
Bufor II Filara kredytów walutowych (RRE FX)	4,96%	4,87%
TSCR TCR (Łączne wymogi SREP/BION)	12,96%	12,87%
Bufor zabezpieczenia kapitału	2,50%	2,50%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII)	0,00%	0,00%

² W sierpniu 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego poinformowała, że w 2019 roku Bank nie został zidentyfikowany jako inna instytucja o znaczeniu systemowym

Bufor ryzyka systemowego	3,00%	3,00%
Bufor antycykliczny	0,00%	0,00%
Wymóg połączonego bufora	5,50%	5,50%
OCR TCR (Łączne wymogi kapitałowe TCR)	18,46%	18,37%

Ryzyko kapitałowe wyrażone powyższymi celami/limitami kapitałowymi, jest przedmiotem regularnego pomiaru i monitoringu. W odniesieniu do wszystkich docelowych wartości kapitału ustalono minimalne zakresy tych wartości. Wskaźniki kapitałowe w danym przedziale determinują konieczność podjęcia odpowiednich decyzji lub działań zarządczych. Regularny monitoring ryzyka kapitałowego opiera się na klasyfikacji wskaźników kapitałowych do odpowiednich przedziałów, a następnie przeprowadza się ocenę trendów i czynników mających wpływ na poziom adekwatności kapitałowej.

Wymogi w zakresie funduszy własnych

Grupa jest w trakcie realizacji projektu stopniowego wdrażania metody ratingów wewnętrznych (IRB) w celu obliczania minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego i oblicza wymogi w zakresie funduszy własnych przy użyciu metody IRB oraz metody standardowej dla ryzyka kredytowego oraz metod standardowych dla innych rodzajów ryzyka.

Pod koniec 2012 r. Banco de Portugal (będący nadzorcą konsolidującym) we współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego (KNF) udzielił zezwolenia na stosowanie metody IRB w odniesieniu do następujących portfeli kredytowych: (i) ekspozycje detaliczne wobec klientów indywidualnych zabezpieczone na nieruchomościach mieszkalnych (RRE), (ii) odnawialne ekspozycje detaliczne (QRRE). Zgodnie z przedmiotową zgodą, minimalne wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone z wykorzystaniem metody IRB musiały być czasowo utrzymane na poziomie nie mniejszym niż 80% (tzw. floor nadzorczy) odpowiednich wymogów kapitałowych obliczonych metodą standardową.

Pod koniec 2014 roku Bank uzyskał kolejną decyzję wydaną przez Organy Nadzoru w zakresie stosowania metody IRB. Zgodnie z jej treścią dla portfeli RRE i QRRE, wymogi kapitałowe w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego powinny być utrzymywane tymczasowo na poziomie nie mniejszym niż 70% (tzw. floor nadzorczy) odpowiednich wymogów kapitałowych obliczonych metodą standardową, dopóki Bank nie wypełni dodatkowych warunków zdefiniowanych przez Nadzorcę.

Bank otrzymał w lipcu 2017 r. zezwolenie Organów Nadzoru (Europejski Bank Centralny we współpracy z KNF) na zastosowanie istotnych zmian w stosowanych modelach IRB (modele LGD) i zniesienie floora nadzorczego.

Kapitał wewnętrzny

Grupa definiuje kapitał wewnętrzny zgodnie z ustawą Prawo bankowe, jako kwotę niezbędną do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Grupy oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka w przyszłości.

Kapitał wewnętrzny jest wykorzystywany w zarządzaniu kapitałowym, w procesach zarządzania ekonomiczną adekwatnością kapitałową oraz alokacji kapitału. Grupa zdefiniowała proces wyliczania kapitału wewnętrznego (ekonomicznego). W tym celu dla mierzalnych rodzajów ryzyka wykorzystywane są modele i metody matematyczno-statystyczne.

Utrzymanie ekonomicznej adekwatności kapitałowej oznacza pokrycie (zabezpieczenie) kapitału wewnętrznego (zagregowanej miary ryzyka) przez dostępne zasoby finansowe (fundusze własne). Obowiązek takiego zabezpieczenia ryzyka wynika wprost z ustawy Prawo bankowe, co znalazło odzwierciedlenie w celach/limitach kapitałowych Grupy - buforze kapitału ekonomicznego oraz buforze kapitału ekonomicznego w warunkach skrajnych.

W 2019 roku obydwie powyższe cele kapitałowe zostały spełnione z nadwyżką. Nadwyżka funduszy własnych nad kapitałem wewnętrznym umożliwia dalszy wzrost skali działalności, szczególnie w kierunku produktów generujących wysoki zwrot z uwzględnieniem ponoszonego ryzyka.

Równolegle kapitał wewnętrzny jest wykorzystywany w procesie alokacji kapitału, do przydzielenia kapitału wewnętrznego na produkty/linie biznesowe, obliczenia miar efektywności uwzględniających ryzyko, ustalenia limitów na ryzyko i realokacji kapitału wewnętrznego.

Adekwatność kapitałowa - stan bieżący, ocena i trendy

Adekwatność kapitałowa dla Grupy i Banku Millennium w okresie ostatnich trzech lat przedstawia się jak niżej:

Tabela 2 Adekwatność kapitałowa Grupy Banku Millennium (w mln zł, %)

Adekwatność kapitałowa	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa ważone ryzykiem	48 124,6	36 635,5	32 693,6
Wymogi w zakresie funduszy własnych, w tym:	3 850,0	2 930,8	2 615,5
- z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta	3 495,2	2 593,9	2 297,7
- z tytułu ryzyka rynkowego	24,2	20,3	18,3
- z tytułu ryzyka operacyjnego	326,9	313,1	293,4
- z tytułu korekty wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego	3,6	3,5	6,1
Fundusze własne, w tym:	9 668,5	7 943,0	7 190,6
Kapitał podstawowy Tier 1	8 138,5	7 243,0	6 548,8
Kapitał Tier 2	1 530,0	700,0	641,8
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR)	20,09%	21,68%	21,99%
Minimalny wymagany poziom	18,37%	19,15%	18,91%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) adekwatności kapitałowej TCR (p.p.)	1,72	2,53	3,08
Wskaźnik kapitału Tier 1 (Wskaźnik T1)	16,91%	19,77%	20,03%
Minimalny wymagany poziom	15,15%	15,58%	14,56%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) adekwatności kapitałowej T1 (p.p.)	1,76	4,19	5,47
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wskaźnik CET1)	16,91%	19,77%	20,03%
Minimalny wymagany poziom	12,73%	12,89%	13,53%
Nadwyżka(+) / Niedobór (-) adekwatności kapitałowej CET1 (p.p.)	4,18	6,88	6,5
Wskaźnik dźwigni finansowej	8,11%	8,78%	8,94%

Grupa korzysta z rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9. Na 31.12.2019 r., gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9, współczynniki kapitałowe prezentowały się jak niżej:

- TCR: 19,89%
- Wskaźnik T1: 16,70%
- Wskaźnik CET1: 16,70%
- Wskaźnik dźwigni finansowej: 8,00%

Tabela 3 Adekwatność kapitałowa Banku Millennium SA (w mln zł, %)

Adekwatność kapitałowa	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa ważone ryzykiem	47 267,6	36 012,8	31 927,7
Wymogi w zakresie funduszy własnych, w tym:	3 781,4	2 880,9	2 554,2
- z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta	3 455,8	2 570,6	2 260,4
- z tytułu ryzyka rynkowego	24,2	20,3	18,3
- z tytułu ryzyka operacyjnego	297,7	286,4	269,4
- z tytułu korekty wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego	3,7	3,6	6,2
Fundusze własne, w tym:	9 454,5	7 738,5	7 002,3
Kapitał podstawowy Tier 1	7 924,5	7 038,5	6 360,5
Kapitał Tier 2	1 530,0	700,0	641,8
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR)	20,00%	21,49%	21,93%
Minimalny wymagany poziom	18,46%	19,29%	19,03%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) adekwatności kapitałowej TCR (p.p.)	1,54	2,20	2,90
Wskaźnik kapitału Tier 1 (Wskaźnik T1)	16,77%	19,54%	19,92%
Minimalny wymagany poziom	15,22%	15,69%	14,65%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) adekwatności kapitałowej T1 (p.p.)	1,55	3,85	5,27
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wskaźnik CET1)	16,77%	19,54%	19,92%
Minimalny wymagany poziom	12,78%	12,97%	13,60%
Nadwyżka(+) / Niedobór (-) adekwatności kapitałowej CET1 (p.p.)	3,99	6,57	6,32
Wskaźnik dźwigni finansowej	7,94%	8,57%	8,74%

Bank korzysta z rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9. Na 31.12.2019 r., gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9, współczynniki kapitałowe prezentowały się jak niżej:

- TCR: 19,80%
- Wskaźnik T1: 16,55%
- Wskaźnik CET1: 16,55%
- Wskaźnik dźwigni finansowej: 7,83%

Na koniec 2019 roku adekwatność kapitałowa w Grupie Banku Millennium utrzymywała się na bardzo wysokim i bezpiecznym poziomie. Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR) wyniósł na koniec roku 20,09% dla Grupy (20,00% dla Banku), a wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (CET1 równy wskaźnikowi T1) wyniósł 16,91% dla Grupy (16,77% dla Banku). W związku z powyższym minimalne wielkości wskaźników kapitałowych wymagane przez KNF dla Banku jak i Grupy zostały osiągnięte z nadwyżką.

Wskaźniki kapitałowe Grupy obniżyły się w perspektywie rocznej o ok. 1,6 p.p. dla Grupy (1,5% p.p. dla Banku). Przyczyną tego był szybszy wzrost aktywów ważonych ryzykiem niż wzrost funduszy własnych. Aktywa ważone ryzykiem Grupy wzrosły w 2019 roku o ok. 11,5 mld zł (t.j. o 31%), głównie w wyniku przejęcia Eurobanku. Fundusze własne Grupy zwiększyły się w 2019 roku o ok. 1,7 mld zł, głównie w rezultacie zatrzymania wyniku finansowego netto (całość zysku netto

wpracowana w 2018 roku i zysk za I półrocze 2019 roku), a także emisji długu podporządkowanego.

Bank Millennium posiada politykę dotyczącą wypłaty dywidendy na poziomie pomiędzy 35% a 50% zysku netto, w zależności od zaleceń nadzorczych.

W grudniu 2019 r. KNF wydał zalecenie w sprawie polityki dywidendowej dla Banku, w którym wyznaczył następujące dodatkowe bufory dla wypłaty dywidendy (ponad minimum wymagane dla TCR na koniec 2019 roku): +1,5% w celu wypłaty 75% ; + dodatkowy bufor „stress test add-on” (3,01% dla Banku/Grupy) w celu wypłaty 100%. „Stress test add-on” został określony jako wrażliwość Banku na niekorzystny scenariusz makroekonomiczny i został ustalony na poziomie 3,01% ponad współczynnik TCR, z uwzględnieniem korekt regulacyjnych. KNF utrzymał także dodatkowe kryteria dla banków z portfelami walutowych kredytów hipotecznych (K1, odnoszący się do udziału hipotek walutowych w całym portfelu kredytowym oraz K2, biorący pod uwagę udział w tych kredytach walutowych kredytów udzielonych w latach 2007-2008).

Współczynniki kapitałowe Banku (na koniec 2019 r.) umożliwiłyby wypłatę w wysokości 75%, gdyby nie dodatkowe kryteria K1/K2 dla banków z portfelami walutowych kredytów hipotecznych.

W związku z powyższym Zarząd Banku przedstawi Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy propozycję zatrzymanie całości zysku netto za rok 2019 w funduszach własnych w celu wzmocnienia wskaźników kapitałowych. Jeśli propozycję tą zaakceptuje Walne Zgromadzenie, dodatni wpływ na współczynnik T1 i TCR wyniesie około 0,4-0,5 p.p. (do poziomów odpowiednio 17,38% oraz 20,56% dla Grupy). Należy przypomnieć, że wskaźniki kapitałowe na koniec 2019 r. obejmowały już zysk netto za I półrocze 2019 r., zgodnie z pozytywną decyzją KNF wydaną na wniosek Banku.

Wskaźnik dźwigni kształtuje się bezpiecznym na poziomie 8-9% - przy niewielkich zmianach okresowych - i przekracza prawie trzykrotnie uznawaną za bezpieczną wartość 3%.

W dłuższej perspektywie, poziom adekwatności kapitałowej Grupy oceniany jest jako satysfakcjonujący.

3. Cele i strategia w zakresie zarządzania ryzykiem

Cele zarządzania ryzykiem

Misją zarządzania ryzykiem w Grupie Banku Millennium jest zapewnienie, aby wszystkie rodzaje ryzyka były zarządzane, monitorowane i kontrolowane odpowiednio do przyjętego profilu ryzyka (tolerancji na ryzyko) oraz charakteru i skali działania Grupy. Ważną zasadą zarządzania ryzykiem jest optymalizacja relacji ryzyka i rentowności - w Grupie zwraca się szczególną uwagę na to, aby podejmowane decyzje biznesowe brały pod uwagę (równoważyły) ryzyko i zysk.

Cele misji zarządzania ryzykiem osiągane są poprzez realizację następujących działań:

- Opracowanie strategii zarządzania ryzykiem, polityki kredytowej, procesów i procedur określających zasady akceptacji dopuszczalnego poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- Wdrażanie, w coraz większym zakresie, narzędzi informatycznych służących identyfikacji, kontroli i pomiarowi ryzyka,
- Zwiększanie wśród pracowników świadomości odpowiedzialności za właściwe zarządzanie ryzykiem na każdym poziomie struktury organizacyjnej Grupy.

Zarządzanie ryzykiem w Grupie jest scentralizowane i uwzględnia potrzebę osiągnięcia założonej rentowności jak również utrzymania odpowiedniej relacji ryzyko - kapitał, w kontekście posiadania odpowiedniego poziomu kapitału na pokrycie ryzyka. W ramach zarządzania ryzykiem wykorzystuje się także szeroki zakres metod - zarówno jakościowych jak i ilościowych, w tym zaawansowane narzędzia matematyczno-statystyczne, wspomagane przez odpowiednie systemy informatyczne.

Grupa, określając cele biznesowe, bierze pod uwagę zdefiniowane ramy ryzyka (tolerancję na ryzyko) w celu zapewnienia, aby struktura i rozwój biznesu odpowiadały zakładanemu profilowi ryzyka charakteryzującego się szeregiem parametrów takich jak:

- Wzrost kredytowania wg. produktów / segmentów,
- Struktura portfela kredytowego,
- Wskaźniki jakości portfela,
- Koszt ryzyka,
- Wymogi kapitałowe/kapitał ekonomiczny,
- Wymagana wielkość i struktura płynności.

Model zarządzania ryzykiem

Model zarządzania i kontroli ryzyka na poziomie Grupy opiera się na następujących podstawowych zasadach:

- zapewnienie kompleksowej kwantyfikacji i parametryzacji różnych rodzajów ryzyka pod kątem optymalizacji struktury bilansu i pozycji pozabilansowych Grupy, przy uwzględnieniu założonego poziomu rentowności prowadzonej działalności biznesowej. Główne obszary analizy obejmują: ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe, ryzyko płynności oraz ryzyko operacyjne,

- wszystkie rodzaje ryzyka są monitorowane i kontrolowane w odniesieniu do dochodowości prowadzonej działalności oraz poziomu kapitału niezbędnego do zapewnienia bezpieczeństwa operacji z punktu widzenia wymogów kapitałowych. Wyniki pomiarów ryzyka są regularnie raportowane w ramach systemu informacji zarządczej,
- rozdzielenie obowiązków w zakresie powstania ryzyka, zarządzania ryzykiem i kontroli ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem w Grupie przedstawia poniższy schemat:

Podział kompetencji w zakresie zarządzania ryzykiem:

- Rada Nadzorcza jest odpowiedzialna za nadzorowanie zgodności polityki podejmowania ryzyka przez Grupę ze strategią Grupy oraz jego planem finansowym. W ramach Rady Nadzorczej działa Komitet ds. Ryzyka, który wspiera ją w realizacji tych zadań m.in. opiniując strategię ryzyka Grupy, w tym apetyt Grupy do ponoszenia ryzyka i weryfikując ceny pasywów i aktywów oferowanych klientom.
- Zarząd odpowiada za efektywność systemu zarządzania ryzykiem, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz systemu kontroli wewnętrznej;
- Komitet Kredytowy, Komitet Kapitałów, Aktywów i Pasywów oraz Komitet Należności Zagrożonych są odpowiedzialne za bieżące zarządzanie różnymi rodzajami ryzyka bankowego w ramach modelu ustalonego przez Zarząd;
- Komitet Ryzyka, oraz Komitet Procesów i Ryzyka Operacyjnego są odpowiedzialne za definiowanie polityki oraz za monitorowanie i kontrolowanie różnych rodzajów ryzyka bankowego w ramach modelu ustalonego przez Zarząd;
- Komitet Walidacyjny odpowiedzialny jest za akceptację wyników walidacji modeli ryzyka oraz nadzór nad wdrażaniem zaleceń określonych przez Biuro Walidacji Modeli;
- Departament Ryzyka odpowiada za zarządzanie ryzykiem, w tym za identyfikację, pomiar, analizę, monitorowanie i raportowanie ryzyka w Grupie. Departament Ryzyka przygotowuje również zasady zarządzania ryzykiem i odpowiednie procedury, a także przedstawia informacje i proponuje kierunki działania niezbędne do podejmowania decyzji przez Komitet Kapitałów, Aktywów i Pasywów, Komitet Ryzyka i Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem;
- Departament Ratingu odpowiedzialny jest przede wszystkim za nadawanie ratingów ryzyka (ocena wiarygodności kredytowej) dla klientów korporacyjnych Banku oraz monitoring i ewentualną zmianę ratingów w okresie ich obowiązywania. Proces nadawania ratingów jest niezależny od procesu podejmowania decyzji kredytowej;

- Departament Decyzji Kredytowych Przedsiębiorstw, Departament Hipotecznych Decyzji Kredytowych i Departament Decyzji Kredytowych Consumer Finance są odpowiedzialne, odpowiednio w ramach Segmentu Klientów Korporacyjnych i Segmentu Klientów Detalicznych, za proces podejmowania decyzji kredytowych, w tym analizowanie sytuacji finansowej klientów, sporządzanie projektów decyzji kredytowych dla poszczególnych szczebli decyzyjnych i podejmowanie decyzji kredytowych w ramach określonych limitów;
- Departament Monitorowania i Dochodzenia Należności Detalicznych i Departament Restrukturyzacji i Windykacji Należności Detalicznych są odpowiedzialne za monitorowanie spłat i proces dochodzenia należności przeterminowanych od osób fizycznych;
- Departament Zagrożonych Należności Gospodarczych opracowuje określone strategie dla każdego klienta ze swojego portfela, w celu jak najszybszej maksymalizacji odzysku i ograniczenia ryzyka ponoszonego przez Grupę. Podejście w poszczególnych sprawach jest stale aktualizowane przy wykorzystaniu bieżących informacji, najlepszych praktyk i doświadczeń w zakresie odzyskiwania należności;
- Biuro Kontroli i Analiz Skarbu jest odpowiedzialne za monitorowanie i wykorzystywanie niektórych limitów Grupy, takich jak limity kontrahenta i limity typu stop-loss, monitorowanie pozycji walutowej Grupy i wyników aktywnego „tradingu” oraz kontrolę operacji Departamentu Skarbu;
- Biuro Walidacji Modeli jest odpowiedzialne za jakościową oraz ilościową analizę i walidację modeli, niezależną od funkcji budowy modeli; przygotowywanie metodyki walidacji i monitorowania modeli; podejmowanie działań związanych z wydawaniem opinii w zakresie adekwatności nowych modeli dla obszaru, którego dotyczą; przygotowywanie raportów na potrzeby Komitetu Walidacyjnego.
- Departament Zapewnienia Zgodności jest odpowiedzialny za zapewnienie przestrzegania przepisów prawa, związanych z nimi standardów regulacyjnych, zasad i standardów rynkowych oraz wewnętrznych regulacji organizacji oraz kodeksów postępowania.

Strategia w zakresie zarządzania ryzykiem

Grupa opracowała kompleksowy dokument o charakterze wytycznych dotyczących polityki/strategii w zakresie zarządzania ryzykiem „Strategia ryzyka na lata 2020-2022”. Dokument ten jest opracowany w horyzoncie trzyletnim i podlega corocznemu przeglądowi i uaktualnieniu. Jest on zatwierdzany przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku. Strategia ryzyka jest nierozdzielnie związana z innymi dokumentami strategicznymi, takimi jak: Budżet, Plan Płynności, Plan Kapitałowy.

Strategia Ryzyka opiera się na zdefiniowanych przez Bank/Grupę dwóch podstawowych pojęciach:

1. Profil ryzyka: obecny profil ryzyka wyrażony kwotą lub rodzajem ryzyka, na które Bank i Grupa są obecnie narażone. Bank i Grupa również przewidują, jak profil ryzyka może się zmieniać w przyszłości, uwzględniając zarówno oczekiwane jak i skrajne scenariusze ekonomiczne, zgodnie z apetytem na ryzyko;
2. Apetyt na ryzyko: poziom ryzyka, jaki Bank/Grupa jest w stanie zaakceptować/tolerować dla osiągnięcia swoich celów finansowych i strategicznych. W tym celu zdefiniowano trzy strefy, określające poziomy ostrzegawcze i wymagające podjęcia działań.

Strategia Ryzyka jest jednym z podstawowych czynników determinujących profil ryzyka Banku/Grupy.

Apetyt na ryzyko ma zapewniać, że profil działalności biznesowej i jej skala wzrostu będą odpowiadać przyszłemu Profilowi Ryzyka. Apetyt na ryzyko został odzwierciedlony w określonych wskaźnikach, w takich kluczowych obszarach jak:

- Wypłacalność
- Płynność i finansowanie
- Zmienność wyników finansowych i struktura produktowa
- Działalność operacyjna i reputacja.

Bank i Grupa posiadają jasno określoną strategię ryzyka obejmującą kredyty detaliczne, korporacyjne, działalność rynkową i płynność oraz zarządzanie ryzykiem operacyjnym i kapitałem. Dla każdego rodzaju ryzyka w szczególności i ogółem, Bank i Grupa jasno określają apetyt na ryzyko.

Zarządzanie ryzykiem jest definiowane głównie poprzez zasady i cele określone w Strategii Ryzyka i dodatkowo uzupełniona bardziej szczegółowo zasadami i jakościowymi wytycznymi przedstawionymi w następujących dokumentach:

- a. Zasady zarządzania i planowania kapitałowego
- b. Zasady i wytyczne kredytowe
- c. Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji
- d. Zasady i reguły zarządzania ryzykiem płynności
- e. Zasady i reguły dotyczące zarządzania ryzykiem rynkowym na rynkach finansowych
- f. Zasady i reguły dotyczące zarządzania ryzykiem rynkowym w Księdze Bankowej
- g. Polityka inwestycyjna
- h. Zasady i wytyczne dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym
- i. Polityka i zasady dotyczące zarządzania ryzykiem modeli
- j. Polityka w zakresie testów warunków skrajnych.

W ramach Apetytu na ryzyko, Bank i Grupa określili strefy dla mierników tego Apetytu (zbudowane za zasadzie „światła drogowych”). Dla stref Apetytu na ryzyko określono:

- Status apetytu na ryzyko - strefa zielona oznacza miernik w ramach Apetytu na ryzyko, strefa żółta oznacza zwiększone ryzyko przekroczenia Apetytu na ryzyko, strefa czerwona oznacza przekroczenie tego Apetytu
- Proces eskalacji podejmowanych działań - jednostki organizacyjne/organy Banku odpowiedzialne za wykonanie działań w poszczególnych strefach
- Proces monitoringu Apetytu na ryzyko.

System informacji zarządczej o ryzyku

W Banku i Grupie funkcjonuje zintegrowany system informacji zarządczej, umożliwiający generowanie raportów w zakresie identyfikacji, pomiaru i działań kontrolnych w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Bank i Grupa zdefiniowały politykę raportowania ekspozycji na ryzyko dla celów zarządczych, która określa ogólne zasady przygotowywania i dystrybucji informacji służącej zarządzaniu różnymi rodzajami ryzyka. Jednostką odpowiedzialną za sporządzanie raportów dotyczących ekspozycji na różne rodzaje ryzyka jest głównie Departament Ryzyka. Raporty swoją częstotliwością i zawartością informacyjną są dostosowane do szerokości kompetencji i odpowiedzialności odbiorców, jak również do zmian zachodzących w profilu ryzyka Banku i Grupy.

Informacje zawarte w sprawozdaniach wewnętrznych umożliwiają rzetelną ocenę ekspozycji na ryzyko oraz wspomagają proces decyzyjny w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku.

Raporty obejmują również informacje dotyczące ekspozycji na ryzyko występujące w działalności spółek zależnych.

Raporty dotyczące ekspozycji na ryzyko dla celów zarządczych kierowane są do:

- Rady Nadzorczej (raporty zatwierdzane przez Zarząd Banku)
- Zarządu Banku
- Komitetów dedykowanych do celów zarządzania ryzykiem - Komitet Ryzyka, Komitet Kapitału Aktywności i Pasywów, Komitet Kredytowy, Komitet Należności Zagrożonych, Komitet Walidacyjny, Komitet Procesów i Ryzyka Operacyjnego
- Członków Zarządu Banku
- Departamentu Ryzyka (wewnętrzne raporty)

Polityka raportowania ekspozycji na ryzyko definiuje dla każdego odbiorcy:

- Zakres informacji (np. syntetyczna informacja o portfelu kredytowym, obejmująca najważniejsze parametry ryzyka, zmianę stanu odpisów aktualizujących w rachunku wyników, itd.),
- Format przekazywanych informacji
- Częstotliwość przekazywanych informacji. (Art. 435.2.e)

Inne informacje

W odniesieniu do poszczególnych ujawnianych informacji zgodnie z art. 435.1 CRR, następujące z nich:

- struktura i organizacja funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie;
- zakres i charakter systemów raportowania i pomiaru ryzyka;
- strategia w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko,

zostały omówione w rozdziałach dotyczących zarządzania ryzykiem w Raporcie Finansowym i Sprawozdaniu Zarządu.

Oświadczenia na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem, dającego pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii zostały zawarte na końcu niniejszego dokumentu. (art. 435.1.e)

Omówienie ogólnego profilu ryzyka, wraz z kluczowymi wskaźnikami i danymi liczbowymi, zostało zawarte w Rocznym Raporcie Finansowym i Sprawozdaniu Zarządu, w rozdziałach poświęconych zarządzaniu ryzykiem. (art. 435.1.f)

Członkowie organu zarządzającego zajmują po jednym stanowisku dyrektorskim. (Art. 435.2.a)

Bank utworzył oddzielny komitet ds. ryzyka: Komitet Ryzyka Banku Millennium SA. W 2019 roku Komitet odbył 14 posiedzeń. (Art. 435.2.d).

Tabela EU OVA - Metody zarządzania ryzykiem instytucji

Informacje zawarte w tym rozdziale i w innych wskazanych wyżej dokumentach publikowane są zgodnie z wymogami Tabeli EU OVA - Metody zarządzania ryzykiem instytucji (EBA/GL/2016/11)

4. Zakres stosowania CRR i fundusze własne

Zakres konsolidacji Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. określony zgodnie z przepisami ostrożnościowymi (Rozporządzenie CRR), jest tożsamy z zakresem konsolidacji dokonywanej na potrzeby sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego przygotowywanego przez Grupę w oparciu o MSR/MSSF. Grupa nie dokonała żadnych wyłączeń podmiotów objętych konsolidacją w porównaniu do sprawozdania MSSF, jaką to możliwość stwarza art. 19 ust. 1 Rozporządzenia CRR.

Tabela 4 EU LI1 - Różnice między rachunkowym i regulacyjnym zakresem konsolidacji i mapowanie pozycji raportu finansowego na regulacyjne kategorie ryzyka

AKTYWA (w tys. zł)	Wartość bilansowa pozycji					nie podlegająca wymogom lub odejmowana od kapitału
	Wartość bilansowa w opublikowanych sprawozdaniach finansowych	Wartość bilansowa dla celów konsolidacji regulacyjnej	w zakresie wymogów na ryzyko kredytowe	w zakresie wymogów CCR	w zakresie wymogów na ryzyko sekurytyzacji	
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 203 444	2 203 445	2 203 508			
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	986 728	986 728	874 345	109 734		
Instrumenty pochodne	112 485	112 485		109 734		
Instrumenty kapitałowe	210	210	210,0695			
Instrumenty dłużne	874 033	874 033	874 135			
Aktywa finansowe nie przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom	169 610	169 610	169 610			
Instrumenty kapitałowe	66 609	66 609	66 609			
Instrumenty dłużne	103 001	103 001	103 001			
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	21 870 164	21 870 165	21 872 235			
Instrumenty kapitałowe	29 643	29 644	29 643			
Instrumenty dłużne	21 840 521	21 840 521	21 842 592			
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	69 754 938	69 754 938	70 100 851			
Obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 498 195	1 498 195				
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	68 256 743	68 256 743				
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 037 869	1 037 869	826 117	205 425		
Instrumenty dłużne	48 153	48 153	48 193			
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	784 277	784 277	777 923			
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	205 439	205 439		205 425		

Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	43 159	43 159	55 000
Inwestycje w jednostkach zależnych, we wspólnych przedsięwzięciach i w jednostkach stowarzyszonych	0	0	
Rzeczowe aktywa trwałe	666 330	666 330	666 330
Wartości niematerialne	342 653	342 653	342 653
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	541 828	541 828	533 129
Bieżące należności podatkowe	10 310	10 310	
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	531 518	531 518	533 129
Pozostałe aktywa	399 778	399 778	402 383
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	39 441	39 442	39 442
Aktywa razem	98 055 942	98 055 945	98 030 602

PASYWA I KAPITAŁ WŁASNY (w tys. zł)	Wartość bilansowa w opublikowanych sprawozdaniach finansowych	Wartość bilansowa dla celów konsolidacji regulacyjnej	w zakresie wymogów na ryzyko kredytowe	w zakresie wymogów CCR	w zakresie wymogów na ryzyko sekurytyzację	w zakresie wymogów na ryzyko rynkowe	nie podlegająca wymogom lub odejmowana od kapitału
ZOBOWIĄZANIA							
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	353 000	353 000					
Instrumenty pochodne	150 735	150 735					
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	202 265	202 265					
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	85 853 762	85 853 762					
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	1 578 848	1 578 848					
Zobowiązania wobec klientów	81 454 765	81 454 765					
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	90 712	90 712					
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	1 183 232	1 183 232					
Zobowiązania podporządkowane	1 546 205	1 546 205					
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	426 847	426 847					
Rezerwy	304 726	304 726					
Nierozstrzygnięte sprawy sporne	251 333	251 333					
Udzielone zobowiązania i gwarancje	53 393	53 393					
Zobowiązania podatkowe	38 590	38 590					
Bieżące zobowiązania podatkowe	38 590	38 590					
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	0					
Inne zobowiązania	2 137 498	2 137 498					

Zobowiązania razem	89 114 423	89 114 423
KAPITAŁ WŁASNY		
Kapitał zakładowy	1 213 117	1 213 117
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	1 147 502	1 147 502
Skumulowane inne całkowite dochody	70 093	70 093
Zyski zatrzymane	6 510 807	6 510 807
Kapitał własny razem	8 941 519	8 941 519
Zobowiązania i kapitał własny razem	98 055 942	98 055 942

Tabela 5 EU LI2 - Główne źródła różnic między ekspozycjami regulacyjnymi a wartościami bilansowymi w raportach finansowych (w tys. zł)

	Razem	Pozycje			
		w zakresie wymogów na ryzyko kredytowe	w zakresie wymogów CCR	w zakresie wymogów na sekurytyzację	w zakresie wymogów na ryzyko rynkowe
1 Wartość bilansowa aktywów dla celów konsolidacji regulacyjnej (jak w EU LI1)	98 055 942				
2 Wartość bilansowa pasywów dla celów konsolidacji regulacyjnej (jak w EU LI1)	98 055 942				
3 Wartość netto razem dla celów konsolidacji regulacyjnej	98 055 942				
4 Kwoty pozabilansowe	11 629 618				
5 <i>Różnice (3+4-6)</i>	60 231				
6 Kwoty ekspozycji dla celów regulacyjnych	109 745 791	109 375 633	370 158		

Tabela EU LI3 - Zarys różnic w zakresach konsolidacji (każdego podmiotu)

Z uwagi na fakt, że stosowana dla podmiotów w Grupie metoda konsolidacji rachunkowej jest taka sama jak metoda konsolidacji regulacyjnej, Tabela EU LI3 (EBA/GL/2016/11) nie jest prezentowana.

Tabela EU LIA - Wyjaśnienie dotyczące różnic między kwotami ekspozycji sprawozdawczymi i regulacyjnymi

Odnośnie tabeli 5, zagregowana kwota różnicy między ekspozycjami sprawozdawczymi i regulacyjnymi jest nieistotna i wynosi 0,05% kwoty ekspozycji sprawozdawczych, przy czym kwota ekspozycji regulacyjnych jest wyższa o ok. 60 mln zł.

Główna różnica między kwotami ekspozycji sprawozdawczymi i regulacyjnymi wynika z odmiennego traktowania odpisów aktualizujących wartość należności. W sprawozdaniu finansowym kwota tych odpisów jest wykazana według stanu bilansowego na dzień 31.12.2019 r. Dla wyliczenia ekspozycji regulacyjnych uwzględniono zaś zapisy art. 1 ust. 1 Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) nr 183/2014 dotyczące określenia sposobu obliczania korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego. Zgodnie z tym artykułem, kwoty korekt i odpisów aktualizujących wartość należności zostały uwzględnione według stanu na dzień 30.06.2019 r., czyli na dzień, w którym obniżyły one kapitał podstawowy Tier 1 Grupy (dzień zaliczenia zysku za I półrocze 2019 r. do funduszy własnych). Inne różnice wynikają z przyczyn natury operacyjnej i/lub są związane z finalizacją procesu integracji danych po połączeniu z byłym Eurobankiem. Ich znaczenie i wpływ na raportowane wartości jest nieistotny i nie obniża wartości informacyjnej Ujawnień.

Spółki wchodzące w skład Grupy objęte konsolidacją na dzień 31.12.2019 r. przedstawia poniższa tabela:

Tabela 6 Spółki Grupy Banku Millennium SA objęte konsolidacją na 31.12.2019 roku

Nazwa	Rodzaj działalności	Siedziba	% udziału Grupy w kapitałach własnych	% udziału Grupy w głosach na WZA lub ZW	Ujęcie w sprawozdaniu Grupy
BANK MILLENNIUM SA	usługi bankowe	Warszawa	jednostka dominująca		konsolidacja pełna
MILLENNIUM LEASING Sp. z o.o.	usługi leasingowe	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM DOM MAKLERSKI S.A.	usługi maklerskie	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM TFI S.A.	zarządzanie funduszami inwestycyjnymi	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM SERVICE Sp. z o.o.	wynajem i zarządzanie nieruchomościami, działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM GOODIE Sp. z o.o.	działalność portali internetowych	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES Sp. z o.o.	operacje finansowe na rynku kapitałowym i usługi doradcze	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
PIAST EXPERT Sp. z o.o. w likwidacji	usługi marketingowe	Tychy	100	100	konsolidacja pełna
LUBUSKIE FABRYKI MEBLI S.A. w likwidacji	wytwarzanie mebli	Świebodzin	50 (+1 akcja)	50 (+1 akcja)	metoda praw własności(*)
BG LEASING S.A. w upadłości	usługi leasingowe	Gdańsk	74	74	koszt historyczny(*)

* Pomimo sprawowania kontroli nad spółką Lubuskie Fabryki Mebli S.A. oraz BG Leasing S.A. z uwagi na nieistotność tych jednostek z punktu widzenia realizacji nadrzędnego celu skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jakim jest prawidłowe przedstawienie sytuacji finansowej Grupy, Grupa nie konsoliduje zaangażowania kapitałowego w tych podmiotach.

Według stanu na 31 grudnia 2019 roku w żadnej ze spółek Grupy nie ujawniono niedoborów kapitałowych w odniesieniu do obowiązujących wymogów kapitałowych. (Art. 436.d)

Grupa uważa, że nie istnieją obecnie oraz nie przewiduje wystąpienia istotnych przeszkód praktycznych lub prawnych dla szybkiego transferu funduszy własnych lub spłaty zobowiązań przez jednostkę dominującą i jej jednostki zależne. (Art. 436.c)

Grupa nie korzysta z odstępiania przez właściwe organy od stosowania wymogów ostrożnościowych na zasadzie indywidualnej na mocy art. 7 CRR. Grupa nie korzysta także z zezwoleń właściwych organów określonych w art. 9 CRR (Art.436.e).

Poniższa tabela przedstawia strukturę funduszy własnych Grupy według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

Tabela 7 Struktura funduszy własnych Grupy na dzień 31.12.2019 roku (w tys. złotych)

	Pozycja	Kwota
1	FUNDUSZE WŁASNE	9 668 540
1.1	KAPITAŁ TIER I	8 138 540
1.1.1	KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I	8 138 540
1.1.1.1	Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał podstawowy Tier I	2 360 619
1.1.1.1.1	Oplacone instrumenty kapitałowe	1 213 117
1.1.1.1.2	Pozycja uzupełniająca: nieuznane instrumenty kapitałowe	0
1.1.1.1.3	Ażio	1 147 502
1.1.1.1.4	(-) Instrumenty własne w kapitale podstawowym Tier I	0
1.1.1.1.4.1	(-) Bezpośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I	0
1.1.1.1.4.2	(-) Pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I	0
1.1.1.1.4.3	(-) Syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I	0
1.1.1.1.5	(-) Faktyczne lub warunkowe zobowiązania do zakupu instrumentów własnych w kapitale podstawowym Tier I	0
1.1.1.2	Zyski zatrzymane	333 623
1.1.1.2.1	Zyski zatrzymane w poprzednich latach	0
1.1.1.2.2	Uznany zysk lub uznana strata	333 623
1.1.1.2.2.1	Zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	560 732
1.1.1.2.2.2	(-) Część nieuznanego zysku z bieżącego okresu lub nieuznanego zysku rocznego	-227 109
1.1.1.3	Skumulowane inne całkowite dochody	70 093
1.1.1.4	Kapitał rezerwowy	5 721 172
1.1.1.5	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	228 902
1.1.1.6	Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych	0
1.1.1.7	Udział mniejszości ujęty w kapitale podstawowym Tier I	0
1.1.1.8	Korekty w okresie przejściowym z tytułu dodatkowych udziałów mniejszości	0
1.1.1.9	Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych	-1 937
1.1.1.9.1	(-) Zwiększenia kapitału własnego z tytułu aktywów sekurytyzowanych	0
1.1.1.9.2	Rezerwa z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	23 397
1.1.1.9.3	Skumulowane zyski i straty spowodowane zmianami własnego ryzyka kredytowego w zakresie zobowiązań wycenionych według wartości godziwej	0
1.1.1.9.4	Zyski i straty wycenione według wartości godziwej, wynikające z własnego ryzyka kredytowego instytucji związanego z zobowiązaniami będącymi instrumentami pochodnymi	0
1.1.1.9.5	(-) Korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny	-25 334
1.1.1.10	(-) Wartość firmy	-162 757
1.1.1.10.1	(-) Wartość firmy rozliczana jako aktywa niematerialne i prawne	-162 757
1.1.1.10.2	(-) Wartość firmy uwzględniona w wycenie znacznych inwestycji	0
1.1.1.10.3	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane z wartością firmy	0
1.1.1.11	(-) Inne wartości niematerialne i prawne	-179 895

1.1.1.11.1	(-) Kwota brutto innych wartości niematerialnych i prawnych	-179 895
1.1.1.11.2	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane z innymi aktywami niematerialnymi i prawnymi	0
1.1.1.12	(-) Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i niewynikające z różnic przejściowych po odliczeniu powiązanych rezerw z tytułu podatku dochodowego	0
1.1.1.13	(-) Niedobór korekt ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat według metody IRB	-351 983
1.1.1.14	(-) Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami	0
1.1.1.14.1	(-) Kwota brutto aktywów funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami	0
1.1.1.14.2	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane z aktywami funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami	0
1.1.1.14.3	Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami, które instytucja może wykorzystywać w nieograniczony sposób	0
1.1.1.15	(-) Krzyżowe powiązania kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I	0
1.1.1.16	(-) Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier I ponad kapitał podstawowy Tier I	0
1.1.1.17	(-) Znaczne pakiety akcji poza sektorem finansowym, które alternatywnie mogą podlegać stosowaniu wagi ryzyka 1 250 %	0
1.1.1.18	(-) Pozycje sekurytyzacyjne, które alternatywnie mogą podlegać stosowaniu wagi ryzyka 1 250 %	0
1.1.1.19	(-) Dostawy z późniejszym terminem rozliczenia, które alternatywnie mogą podlegać stosowaniu wagi ryzyka 1 250 %	0
1.1.1.20	(-) Pozycje w koszyku, w odniesieniu do których instytucja nie może określić wagi ryzyka przy zastosowaniu metody IRB oraz które alternatywnie mogą podlegać stosowaniu wagi ryzyka 1 250 %	0
1.1.1.21	(-) Ekspozycje kapitałowe przy zastosowaniu metody modeli wewnętrznych, które alternatywnie mogą podlegać stosowaniu wagi ryzyka 1 250 %	0
1.1.1.22	(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	0
1.1.1.23	(-) Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych	0
1.1.1.24	(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	0
1.1.1.25	(-) Kwota przekraczająca próg 17,65 %	0
1.1.1.26	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	120 704
1.1.1.27	(-) Dodatkowe odliczenia od kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 3 CRR	0
1.1.1.28	Elementy kapitału podstawowego Tier I lub odliczenia od kapitału podstawowego Tier I - inne	0
1.1.2	KAPITAŁ DODATKOWY TIER I	0
1.1.2.1	Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał dodatkowy Tier I	0
1.1.2.1.1	Opłacone instrumenty kapitałowe	0
1.1.2.1.2	Pozycja uzupełniająca: niezuanane instrumenty kapitałowe	0
1.1.2.1.3	Ażio	0
1.1.2.1.4	(-) Instrumenty własne w kapitale dodatkowym Tier I	0
1.1.2.1.4.1	(-) Bezpośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale dodatkowym Tier I	0

1.1.2.1.4.2	(-) Pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale dodatkowym Tier I	0
1.1.2.1.4.3	(-) Syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale dodatkowym Tier I	0
1.1.2.1.5	(-) Faktyczne lub warunkowe zobowiązania do zakupu instrumentów własnych w kapitale dodatkowym Tier I	0
1.1.2.2	Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale dodatkowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych	0
1.1.2.3	Instrumenty emitowane przez jednostki zależne ujmowane w kapitale dodatkowym Tier I	0
1.1.2.4	Korekty w okresie przejściowym z tytułu dodatkowego ujęcia instrumentów emitowanych przez jednostki zależne w kapitale dodatkowym Tier I	0
1.1.2.5	(-) Krzyżowe powiązania kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I	0
1.1.2.6	(-) Instrumenty w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	0
1.1.2.7	(-) Instrumenty w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	0
1.1.2.8	(-) Nadwyżka odliczenia od pozycji w Tier II ponad kapitał Tier II	0
1.1.2.9	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale dodatkowym Tier I	0
1.1.2.10	Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier I ponad kapitał dodatkowy Tier I (odliczenie w kapitale podstawowym Tier I)	0
1.1.2.11	(-) Dodatkowe odliczenia od kapitału dodatkowego Tier I zgodnie z art. 3 CRR	0
1.1.2.12	Elementy kapitału dodatkowego Tier I lub odliczenia od kapitału dodatkowego Tier I - inne	0
1.2	KAPITAŁ TIER II	1 530 000
1.2.1	Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	1 530 000
1.2.1.1	Opłacone instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane	1 530 000
1.2.1.2*	Pozycja uzupełniająca: nieuznane instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane	0
1.2.1.3	Ażio	0
1.2.1.4	(-) Instrumenty własne w kapitale Tier II	0
1.2.1.4.1	(-) Bezpośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II	0
1.2.1.4.2	(-) Pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II	0
1.2.1.4.3	(-) Syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II	0
1.2.1.5	(-) Faktyczne lub warunkowe zobowiązania do zakupu instrumentów własnych w kapitale Tier II	0
1.2.2	Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale Tier II oraz pożyczek podporządkowanych podlegających zasadzie praw nabytych	0
1.2.3	Instrumenty emitowane przez jednostki zależne uznane w kapitale Tier II	0
1.2.4	Korekty w okresie przejściowym z tytułu dodatkowego uznania instrumentów emitowanych przez jednostki zależne w kapitale Tier II	0
1.2.5	Nadwyżka rezerw ponad oczekiwane uznane straty według metody IRB	0
1.2.6	Korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego według metody standardowej	0
1.2.7	(-) Krzyżowe powiązania kapitałowe w kapitale Tier II	0
1.2.8	(-) Instrumenty w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji	0
1.2.9	(-) Instrumenty w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji	0

1.2.10	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale Tier II	0
1.2.11	Nadwyżka odliczenia od pozycji w Tier II ponad kapitał Tier II (odliczenie w kapitale dodatkowym Tier I)	0
1.2.12	(-) Dodatkowe odliczenia od kapitału Tier II zgodnie z art. 3 CRR	0
1.2.13	Elementy kapitału Tier II lub odliczenia od kapitału Tier II - inne	0
Współczynnik kapitału podstawowego Tier1 (CET1)		16,91%
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)		20,09%

Uzgodnienie pozycji funduszy własnych oraz kapitałów własnych wykazanych w zbadanym sprawozdaniu finansowym

Tabela 8. Uzgodnienie pozycji funduszy własnych oraz kapitałów własnych wykazanych w Rocznym Raporcie Finansowym (w tys. złotych)

Pozycja	Nota sprawozdania finansowego	Wartość w sprawozdaniu finansowym	Pozycja w Tabeli nr 7
Zobowiązania podporządkowane	35	1 546 205	1.2.1.1
Kapitał zakładowy	39	1 213 117	1.1.1.1.1
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	List of equity items page 10	1 147 502	1.1.1.1.3
Kapitał z aktualizacji wyceny	39	70 093	1.1.1.3
			1.1.1.2
Zyski zatrzymane	39	6 510 807	1.1.1.4
			1.1.1.5
Razem kapitały własne i zobowiązania podporządkowane wykazane w zbadanym sprawozdaniu finansowym		10 487 724	
Część wyniku netto, która nie może być zaliczona w dacie raportowania do funduszy własnych na potrzeby wyliczania norm ostrożnościowych		-227 109	1.1.1.2.2.2
Wartość firmy		-162 757	1.1.1.10
Kwota brutto innych wartości niematerialnych i prawnych		-179 895	1.1.1.11.1
Niedobór korekt ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat według metody IRB		-351 983	1.1.1.13
Przejściowe korekty wynikające z MSSF 9		120 704	1.1.1.26
Korekty wartości tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny		-25 334	1.1.1.9.5

Korekta o część kapitału zobowiązania podporządkowanego, która nie może być zaliczona do funduszy własnych	0	1.2.1.1
Korekta o naliczone odsetki od zobowiązania podporządkowanego	-16 205	1.2.1.1
Rezerwa z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	23 397	1.1.1.9.2
Razem fundusze własne	9 668 540	1

Pozycje nieodliczone od funduszy własnych

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. Grupa nie dokonała znacznych inwestycji w podmioty sektora finansowego, o których mowa w artykule 43 CRR.

W przypadku aktywów z tytułu podatku odroczonego, o których mowa w artykule 38 CRR, wartość ich stanowi 6,6% kapitału podstawowego Tier I po korektach, i w konsekwencji podlega ona wyłączeniu z odliczeń zgodnie z artykułem 48 CRR, jednocześnie przedmiotowej kwocie przypisano wagę ryzyka równą 250% na potrzeby wyliczenia wymogów kapitałowych.

5. Wymogi kapitałowe i kapitał wewnętrzny

5.1. WYMOGI KAPITAŁOWE WEDŁUG KLAS EKSPOZYCJI I RODZAJÓW RYZYKA

Grupa i Bank obliczają łączną kwotę ekspozycji na ryzyko oraz spełniają wymogi w zakresie funduszy własnych zgodnie z art. 92 CRR.

Według stanu dzień na 31 grudnia 2019 r., łączna kwota ekspozycji na ryzyko jest obliczana jako suma następujących pozycji:

- Ekspozycji ważonych ryzykiem dla ryzyka kredytowego i ryzyka rozmycia obliczonych zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów dla ekspozycji detalicznych wobec klientów indywidualnych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych (RRE) i odnawialnych ekspozycji detalicznych (QRRE) oraz obliczonych zgodnie z metodą standardową dla pozostałych portfeli
- Wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rozliczenia oraz dostawy z późniejszym terminem rozliczenia.
- Wymogów w zakresie funduszy własnych w odniesieniu do działalności zaliczanej do portfela handlowego dla ryzyka pozycji i dużych ekspozycji przekraczających limity określone w art. 395-401 CRR
- Wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego dla ryzyka walutowego, ryzyka rozliczenia i ryzyka cen towarów
- Wymogów w zakresie funduszy własnych w odniesieniu do ryzyka korekty wyceny kredytowej
- Wymogów w zakresie funduszy własnych w odniesieniu do ryzyka operacyjnego
- Ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do ryzyka kredytowego kontrahenta.

Kwoty ekspozycji na ryzyko oraz wymogi kapitałowe, ujawniane zgodnie z art. 438.c-f CRR, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9 EU OV1 Przegląd aktywów ważonych ryzykiem (w tys. złotych)

			Aktywa ważne ryzykiem			Minimalne wymogi kapitałowe
			31.12.2019	31.12.2018	30.09.2019	31.12.2019
CRR	1	Ryzyko kredytowe (bez CCR)	43 082 326	31 504 636	42 076 057	3 446 586
Art. 438cd	2	w tym metoda standardowa	34 089 757	21 944 694	33 062 801	2 727 181
Art. 438cd	3	w tym metoda podstawowa IRB (FIRB)				
Art. 438cd	4	w tym metoda zaawansowana IRB (AIRB)	8 992 569	9 559 942	9 013 256	719 406

Art. 438d	5	w tym ekspozycje kapitałowe IRB w metodzie prostej lub IMA				
Art. 107 Art. 438cd	6	CCR	120 023	125 118	219 322	9 602
Art. 438cd	7	w tym metoda mark-to-market	75 090	81 432	159 105	6 007
Art. 438cd	8	w tym metoda oryginalnej ekspozycji				
	9	w tym metoda standardowa				
	10	w tym metoda modeli wewnętrznych (IMM)				
Art. 438cd	11	w tym kwota ekspozycji z tyt. udziału w funduszu default CCP				
Art. 438cd	12	w tym CVA	44 933	43 686	60 217	3 595
Art. 438e	13	Ryzyko rozliczenia				
Art. 449oi	14	Sekurytyzacja w księdze bankowej (po ograniczeniu)				
	15	w tym metoda IRB				
	16	w tym metoda formuły nadzorczej (SFA)				
	17	w tym metoda wewnętrznej oceny (IAA)				
	18	w tym metoda standardowa				
Art. 438e	19	Ryzyko rynkowe	302 494	253 788	304 179	24 200
	20	w tym metoda standardowa	302 494	253 788	304 179	24 200
	21	w tym metoda modeli wewnętrznych				
Art. 438e	22	Duże ekspozycje				
Art. 438f	23	Ryzyko operacyjne	4 086 613	3 913 781	5 198 300	326 929
	24	w tym metoda wskaźnika bazowego		2 311		
	25	w tym metoda standardowa	4 086 613	3 911 470	5 198 300	326 929
	26	w tym metoda zaawansowanego pomiaru				
Art. 437.2, Art. 48, Art. 60	27	Kwoty poniżej progu dla odliczenia (podlegające wadze ryzyka 250%)	533 129	838 216	518 855	42 650
Art. 500	28	Korekta dla dolnej granicy				
	29	Razem	48 124 585	36 635 539	48 316 713	3 849 967

W perspektywie rocznej, łączne aktywa wazone ryzykiem (RWA) zwiększyły się o 31% (o ok. 11,5 mld zł). Dominujący wpływ na tą zmianę miał wzrost RWA na ryzyko kredytowe (98% łącznej zmiany RWA), w tym włączenie portfela kredytowego byłego Eurobanku (RWA w kwocie ok. 8,4 mld. zł). W ramach RWA na ryzyko kredytowe, w największym stopniu wzrosły ekspozycje

wobec klientów detalicznych (75% łącznej zmiany RWA ryzyko kredytowe) i ekspozycje wobec przedsiębiorstw (15% tej zmiany). RWA na inne rodzaje ryzyka mają mniejsze znaczenie. Analizę zmian RWA zaprezentowano w poniższej Tabeli 10.

Tabela 10 Analiza głównych zmian aktywów ważonych ryzykiem (RWA) w 2019 roku (w mln zł)

Pozycja	Zmiana roczna w 2019 (w mln zł)	Zmiana roczna w 2019 (w %)
RWA razem, w tym:	11 489	31%
RWA ryzyko kredytowe (łącznie z CCR) ¹⁾	11 266	35%
w tym RWA na ekspozycje detaliczne	8 497	52%
w tym RWA byłego Eurobanku	8 392	
w tym RWA na ekspozycje wobec przedsiębiorstw	1 674	12%
w tym RWA na pozostałe ekspozycje	1 095	56%
RWA ryzyko rynkowe	49	19%
RWA CVA ²⁾	1	3%
RWA ryzyko operacyjne	173	4%

1) CCR - ryzyko kredytowe kontrahenta

2) CVA - korekta wyceny kredytowej

Poniższa tabela prezentuje zaś przepływy aktywów ważonych ryzykiem dotyczące ekspozycji na ryzyko kredytowe w metodzie IRB, co odnosi się do ekspozycji detalicznych wobec klientów indywidualnych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych (RRE) i odnawialnych ekspozycji detalicznych (QRRE). Informacja ta jest ujawniana zgodnie z art. 438.d CRR.

Tabela 11 EU CR8 - Raport przepływów RWA na ekspozycje na ryzyko kredytowe w metodzie IRB

Data: 31.12.2019 (bieżący okres), 30.09.2019r. (poprzedni okres), w tys. zł

	Kwoty RWA	Wymogi kapitałowe
1 RWA na koniec poprzedniego okresu	9 013 256	721 060
2 Wielkość aktywów	339 210	27 137
3 Jakość aktywów	-256 635	-20 531
4 Zmiany modeli		
5 Metodyka i polityka		
6 Przejęcia i sprzedaże		
7 Zmiany kursów wymiany walut	-112 795	-9 024
8 Inne	9 532	763
9 RWA na koniec bieżącego okresu	8 992 569	719 406

Dotyczy ekspozycji detalicznych wobec klientów indywidualnych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych (RRE)

i odnawialnych ekspozycji detalicznych (QRRE).

Tabela EU INS1 - Nieodliczane udziały w zakładach ubezpieczeniowych

Z uwagi na fakt, że Bank nie posiada instrumentów funduszy własnych zakładu ubezpieczeń, zakładu reasekuracji lub ubezpieczeniowej spółki holdingowej i nie uzyskał zezwolenia zgodnie z art. 49 ust. 1 CRR, Tabela EU INS1 (EBA/GL/2016/11) nie jest prezentowana.

5.2. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY

Grupa i Bank obliczają i stale utrzymują kwotę kapitału wewnętrznego, odpowiedniego do zabezpieczenia rodzaju i skali ryzyka, zgodnie z art. 73 Dyrektywy 2013/36/UE.

Grupa i Bank realizują proces wewnętrznej oceny adekwatności kapitałowej (tzw. ICAAP), bazując na modelach kapitału wewnętrznego (ekonomicznego).

Grupa i Bank definiują kapitał ekonomiczny jako kwotę kapitału, niezbędną do pokrycia wszystkich przyszłych nieoczekiwanych strat ekonomicznych, mogących wystąpić w ciągu określonego czasu w przyszłości i oszacowanych z określonym prawdopodobieństwem, bez narażenia interesów deponentów/wierzycieli Grupy. Obliczenia kapitału wewnętrznego obejmują wszystkie istotne rodzaje ryzyka, na które Grupa jest narażona oraz bazują na zestawie parametrów zbudowanych w oparciu o specyfikę i realia rynku polskiego. Modele kwantyfikują wartość strat oczekiwanych i nieoczekiwanych z tytułu określonych jako istotne rodzajów ryzyka, przy założonym poziomie ufności oraz horyzoncie czasowym 1 roku.

Kapitał wewnętrzny jest obliczany i utrzymywany na wszystkie rodzaje ryzyka uznane za istotne w prowadzonej działalności oraz na rodzaje ryzyka, na które utrzymywane są wymogi w zakresie funduszy własnych zgodnie z CRR.

Grupa i Bank określiła poniższe rodzaje ryzyka jako istotne, wraz z podanymi metodami szacowania kapitału wewnętrznego. Ostatnia ocena istotności ryzyka została zakończona w grudniu 2019 r.

Tabela 12. Istotne rodzaje ryzyka i metody szacowania kapitału wewnętrznego na te rodzaje ryzyka

Kategoria i rodzaj ryzyka	Metoda szacowania kapitału wewnętrznego
Ryzyko kredytowe: - ryzyko defaultu - ryzyko kredytowe kontrahenta - ryzyko rządu	VaR na ryzyko kredytowe - zmodyfikowany model Credit Risk +
Ryzyko RRE FX	Bufor II Filara RRE FX - zmodyfikowana metoda obliczania dodatkowego wymogu w zakresie funduszy własnych na pokrycie ryzyka ekspozycji detalicznych denominowanych w walutach obcych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych
Bufor na trudnomierzalne rodzaje ryzyka: - Ryzyko biznesowe - ryzyko strategii IT - Ryzyko BFG	Metoda wyznaczania kapitału wewnętrznego na trudnomierzalne rodzaje ryzyka
Ryzyko operacyjne: - oszustwa zewnętrzne - ICT- ryzyko bezpieczeństwa ¹⁾ - ICT- ryzyko dostępności i ciągłości - ryzyko zgodności - ryzyko ochrony danych - ryzyko pozwów prawnych	Zmodyfikowana metoda standardowa

1) ICT - obszar technologii informacyjno-komunikacyjnych

Dla oceny istotności w 2019 roku zdefiniowano w sumie 11 głównych kategorii ryzyka, a w ich ramach 69 rodzajów ryzyka, w tym wiele rodzajów ryzyka niefinansowego i trudnomierzalnego. Zdefiniowane kategorie ryzyka obejmują:

1. Ryzyko kredytowe
2. Ryzyko koncentracji
3. Ryzyko płynności
4. Ryzyko rynkowe
5. Ryzyko posiadanych nieruchomości
6. Ryzyko operacyjne
7. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej
8. Ryzyko biznesowe
9. Ryzyko reputacji
10. Inne rodzaje ryzyka
11. Ryzyko RRE FX - wszystkie aspekty i obszary ryzyka portfela ekspozycji zabezpieczonych na nieruchomościach w walutach obcych.

W kalkulacji kapitału wewnętrznego, Grupa i Bank prezentują konserwatywne podejście do korelacji pomiędzy poszczególnymi rodzajami ryzyka (fakt, iż różne rodzaje ryzyka nie materializują się jednocześnie w straty), wyliczając efekt dywersyfikacji na całym rozkładzie strat.

Oprócz powyższych uznanych za istotne rodzajów ryzyka (Tabela 12), Grupa i Bank utrzymują ostrożnościowo kapitał wewnętrzny także na rodzaje ryzyka pokryte regulacyjnymi wymogami kapitałowymi lub w sytuacji gdy wymaganie to zostało określone w wytycznych nadzorczych. Dotyczy to:

- Ryzyka rynkowego w portfelu handlowym
- Ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym
- Ryzyka udziałów kapitałowych w portfelu bankowym
- Ryzyka korekty wyceny kredytowej.

Zgodnie z zaleceniami nadzoru bankowego, poszczególne rodzaje ryzyka oraz efekt dywersyfikacji poddawane są testom warunków skrajnych. Łączny zdywersyfikowany kapitał wewnętrzny poddawany jest ocenie ekonomicznej adekwatności kapitałowej, poprzez porównanie z tzw. „zdolnością do pokrywania ryzyka” (dostępными zasobami finansowymi). Grupa konserwatywnie przyjmuje, iż dostępne zasoby finansowe są tożsame z regulacyjnymi funduszami własnymi, stanowiącymi podstawę wyliczenia współczynnika wypłacalności.

Proces wewnętrznej oceny adekwatności kapitału wewnętrznego według podejścia Grupy jest procesem ściśle powiązany z istniejącymi i funkcjonującymi procesami zarządzania ryzykiem, kapitałem i biznesem. Składa się on z następujących etapów:

1. Klasyfikacja i ocena istotności rodzajów ryzyka, pod kątem sposobu ich uwzględnienia w procesie zarządzania ryzykiem i procesie ICAAP,
2. Pomiar (kwantyfikacja) ryzyka,
3. Agregacja kapitału wewnętrznego na zabezpieczenie istotnego ryzyka w działalności, z uwzględnieniem efektu korelacji między rodzajami ryzyka,
4. Ocena adekwatności kapitałowej, poprzez porównanie ekonomicznego ryzyka (kapitał wewnętrzny), ze zdolnością do pokrywania ryzyka,
5. Alokacja kapitału wewnętrznego na linie biznesowe/obszary działalności,
6. Wykorzystanie alokowanego kapitału wewnętrznego do pomiaru efektywności opartego na ryzyku, ustalenia limitów na ryzyko, realokacji kapitału uwzględniającej zwrot uwzględniający ryzyko,
7. Kontroli i monitoringu poziomu ryzyka, dostępnych zasobów finansowych, limitów i celów kapitałowych.

Ocena adekwatności kapitałowej przeprowadzona na koniec 2019 roku wskazuje na wysoki poziom tejże adekwatności, wyrażający się poprzez znaczną nadwyżkę posiadanych zasobów kapitałowych (utożsamianych z regulacyjnymi funduszami własnymi) w stosunku do ekonomicznego ryzyka (wartość kapitału wewnętrznego), a także ryzyka wyliczonego w oparciu o przepisy nadzorcze (wartość minimalnych wymogów kapitałowych na pokrycie ryzyka).

Bank i Grupa spełniają ustawowe wymagania dotyczące poziomu zarówno funduszy własnych, jak i kapitału wewnętrznego określone w art. 128 ustawy Prawo bankowe, jak i w CRR.

6. Ryzyko kredytowe

Tabela EU CRA - Ogólne informacje jakościowe dotyczące ryzyka kredytowego

Informacje jakościowe dotyczące ryzyka kredytowego są ujawniane w Raporcie Finansowym (rozdział o ryzyku kredytowym) i w Sprawozdaniu Zarządu, zgodnie z wymogami Tabeli EU CRA - Ogólne informacje jakościowe dotyczące ryzyka kredytowego (EBA/GL/2016/11).

Tabela 13 EU CRB-B Całkowita i średnia kwota netto ekspozycji (w tys. zł)

		Wartość netto ekspozycji na koniec okresu *)	Średnia wartość ekspozycji w okresie *)
1	Rządy lub banki centralne		
2	Instytucje		
3	Przedsiębiorstwa		
4	<i>w tym: Kredytowanie specjalistyczne</i>		
5	<i>w tym: SME</i>		
6	Detal	34 968 992	33 859 628
7	<i>w tym: Zabezpieczone na nieruchomościach</i>	30 679 334	29 764 951
8	* SME	38 998	25 577
9	* Nie-SME	30 640 336	29 739 374
10	<i>w tym: Kwalifikowane ekspozycje odnawialne</i>	4 289 658	4 094 678
11	<i>w tym: Pozostały detal</i>	0	0
12	* SME	0	0
13	* Nie-SME	0	0
14	Ekspozycje kapitałowe	0	0
15	Metoda IRB łącznie	34 968 992	33 859 628
16	Rządy lub banki centralne	24 518 701	24 080 072
17	Samorządy regionalne lub władze lokalne	288 359	314 697
18	Podmioty sektora publicznego	84 878	71 145
19	Wielostronne banki rozwoju	176 117	152 826
20	Organizacje międzynarodowe	0	0
21	Instytucje	901 506	931 942
22	Przedsiębiorstwa	21 545 763	20 675 994
23	<i>w tym: SME</i>	12 327 900	12 254 066
24	Detal	22 259 099	19 072 960
25	<i>w tym: SME</i>	2 630 829	2 615 964
26	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	4 210 422	4 202 968
27	<i>w tym: SME</i>	299	75
28	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 403 828	1 222 582

29	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	44	44
30	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
31	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
32	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
33	Ekspozycje kapitałowe	199 419	147 330
34	Inne ekspozycje	2 209 353	1 925 265
35	Metoda standardowa łącznie	72 183 240	67 372 275
36	Razem	107 152 232	101 231 904

*) bez ryzyka kredytowego kontrahenta, bilans i pozabilans 0

Tabela 14 EU CRB-C Podział geograficzny ekspozycji (w tys. zł) *

	Unia Europejska (UE)	Polska	Inne kraje UE	Inne obszary geograficzne	Razem
1					
2					
3					
4	160 303	34 345 786	320 821	142 081	34 968 992
5					
6	160 303	34 345 786	320 821	142 081	34 968 992
7		24 518 701			24 518 701
8		288 359			288 359
9		84 878			84 878
10	176 117				176 117
11					
12	495 686	17 171	16 222	372 427	901 506
13	257 131	21 288 632			21 545 763
14	25 584	21 830 171	267 020	136 325	22 259 099
15	5 119	4 204 435	638	231	4 210 422
16	1 612	1 376 985	10 491	14 742	1 403 828
17	32	12			44
18					
19					

20 Ekspozycje w postaci jednostek
uczestnictwa lub udziałów w
przedsiębiorstwach zbiorowego
inwestowania

21	Ekspozycje kapitałowe		96 418		103 001	199 419
22	Inne ekspozycje		2 209 353			2 209 353
23	Metoda standardowa łącznie	954 550	70 333 695	283 242	611 753	72 183 240
24	Razem	1 114 853	104 679 481	604 063	753 834	107 152 232

*) bez ryzyka kredytowego kontrahent, ekspozycja netto bilansowa i pozabilansowa

Tabela 15 EU CRB-D - Koncentracja ekspozycji w branżach lub typach kontrahentów (w tys. zł) *

		Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	Górnictwo	Przemysł wytwórczy	Produkcja energii elektrycznej, gazu, itd..	Dostarczanie wody	Budownictwo	Handel hurtowy i detaliczny	Transport i przechowywanie	Usługi noclegowe i żywnościowe	Informacja i komunikacja
1	Rządy lub banki centralne										
2	Instytucje										
3	Przedsiębiorstwa										
4	Detal	398		6 462			6 034	13 026	549	4 556	99
5	Ekspozycje kapitałowe										
6	Metoda IRB łącznie	398		6 462			6 034	13 026	549	4 556	99
7	Rządy lub banki centralne								92 227		
8	Samorządy regionalne lub władze lokalne										
9	Podmioty sektora publicznego						10	498	40 176		
10	Wielostronne banki rozwoju										
11	Organizacje międzynarodowe										
12	Instytucje										
13	Przedsiębiorstwa	73 487	64 645	6 599 638	433 993	182 251	1 304 971	6 519 811	2 002 388	124 367	855 646
14	Detal	28 360	14 839	311 259	4 986	24 701	343 111	536 394	615 804	75 568	62 479
15	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach										
16	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	3 232	233	196 616	85	1 031	40 165	73 198	40 180	17 695	1 792
17	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem										

18	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych										
19	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową										
20	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania										
21	Ekspozycje kapitałowe										
22	Inne ekspozycje										
23	Metoda standardowa łącznie	101 847	79 484	6 910 897	438 979	206 952	1 648 092	7 056 703	2 750 595	199 935	918 125
24	Razem	102 245	79 484	6 917 359	438 979	206 952	1 654 126	7 069 730	2 751 144	204 491	918 225
		Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	Działalność związana z nieruchomościami	Działalność naukowa i techniczna	Działalność administracyjna i wspomaganie	Administracja publiczna, obronność, obow. Ubezp. społ.	Edukacja	Ochrona zdrowia i usługi społeczne	Sztuka, rozrywka i rekreacja	Inne usługi	Razem
1	Rządy lub banki centralne										
2	Instytucje										
3	Przedsiębiorstwa										
4	Detal	643	571	3 651	925		897	819		368	38 998
5	Ekspozycje kapitałowe										
6	Metoda IRB łącznie	643	571	3 651	925		897	819		368	38 998
7	Rządy lub banki centralne							249			92 476
8	Samorządy regionalne lub władze lokalne					269 479				15	269 494
9	Podmioty sektora publicznego						42 094		2 001	95	84 874

10	Wielostronne banki rozwoju										
11	Organizacje międzynarodowe										
12	Instytucje										
13	Przedsiębiorstwa	416 886	1 141 590	703 199	658 991	61	15 731	147 989	17 669	17 820	21 281 134
14	Detal	44 383	52 283	202 550	105 320	70	27 376	66 884	19 487	34 846	2 570 701
15	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach										
16	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 600	31 741	14 846	10 443	0	788	507	832	893	436 878
17	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem										
18	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych										
19	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową										
20	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania										
21	Ekspozycje kapitałowe										
22	Inne ekspozycje										
23	Metoda standardowa łącznie	461 289	1 193 873	905 749	764 311	269 611	85 201	215 122	39 157	52 776	24 298 700
24	Razem	1 388 395	3 615 074	2 743 047	2 306 150	808 832	259 083	648 328	118 303	160 324	24 337 698

* bez ryzyka kredytowego kontrahent, ekspozycja netto bilansowa i pozabilansowa

Tabela 16 EU CRB-E - Zapadalność ekspozycji (w tys. zł)

	Na żądanie	<= 1 rok	> 1 rok <= 5 lat	> 5 lat	Bez terminu	Razem
1 Rządy lub banki centralne						
2 Instytucje						
3 Przedsiębiorstwa						
4 Detal	1 039 491	1 502 551	2 225 192	30 201 758		31 748 809
5 Ekspozycje kapitałowe						
6 Metoda IRB łącznie	1 039 491	1 502 551	2 225 192	30 201 758		31 748 809
7 Rządy lub banki centralne		2 742 990	19 691 236	1 537 733	546 742	24 518 701
8 Samorządy regionalne lub władze lokalne	102 612	48 673	66 069	71 005		173 891
9 Podmioty sektora publicznego	20 866	21 865	42 147			56 918
10 Wielostronne banki rozwoju			81 745	94 372		176 117
11 Organizacje międzynarodowe						
12 Instytucje	115 000	780 837	20		5 649	786 490
13 Przedsiębiorstwa	2 423 903	9 204 897	7 776 579	2 065 029	75 355	15 861 460
14 Detal	763 590	934 626	7 903 857	12 634 923	22 103	21 808 863
15 Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	1 586	869	28 863	4 179 104		4 191 283
16 Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	657 847	133 754	272 921	321 743	17 563	1 374 144
17 Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem					44	44
18 Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych						
19 Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową						
20 Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania						
21 Ekspozycje kapitałowe					199 419	199 419
22 Inne ekspozycje					2 209 353	2 209 353
23 Metoda standardowa łącznie	3 425 972	13 733 888	35 561 652	16 403 062	3 058 666	65 791 257
24 Razem	4 465 462	15 236 439	37 786 844	46 604 821	3 058 666	97 540 066

6.1. WYMOGI KAPITAŁOWE NA RYZYKO KREDYTOWE

W celu kalkulacji ekspozycji ważonych ryzykiem w zakresie ryzyka kredytowego, Grupa i Bank stosują metodę standardową i metodę wewnętrznych ratingów dla portfeli określonych w punkcie 6.1, zgodnie z zezwoleniem właściwych organów opisanym w punkcie 11.1.

Ekspozycje na pozycje sekurytyzacyjne nie występują (Roczny Raport Finansowy, Informacje uzupełniające) (Art. 449).

Tabela 17 EU CR4 - Metoda standardowa - ekspozycje na ryzyko kredytowe i efekty ograniczania ryzyka kredytowego (w tys. zł)

	Klasy ekspozycji	Ekspozycje przed CCF i CRM		Ekspozycje po CCF i CRM		RWA i średnie RWA	
		Bilans	Pozabilans	Bilans	Pozabilans	RWA	Średnie RWA
1	Rządy lub banki centralne	24 518 701	0	24 831 151	199	1 338 698	5,4%
2	Samorządy regionalne lub władze lokalne	173 915	114 378	173 915	140	34 811	20,0%
3	Podmioty sektora publicznego	56 672	32 942	56 672	472	28 572	50,0%
4	Wielostronne banki rozwoju	176 117	0	176 117	0	0	0,0%
5	Organizacje międzynarodowe						
6	Instytucje	786 490	148 020	1 674 700	15 308	632 945	37,5%
7	Przedsiębiorstwa	15 223 808	7 115 144	14 819 967	1 293 822	14 920 003	92,6%
8	Detal	17 099 206	456 803	16 253 335	6 611	11 843 653	72,8%
9	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	4 086 479	225 948	4 075 352	84 336	2 132 375	51,3%
10	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 719 558	32 947	1 654 310	32 442	2 268 328	134,5%
11	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	44	0	44	0	66	150,0%
12	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych						
13	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową						

14	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania						
15	Ekspozycje kapitałowe	199 419	0	199 419	0	199 653	100,1%
16	Inne ekspozycje						
17	Razem	64 040 409	8 126 183	63 914 982	1 433 330	33 399 105	51,1%

(*) tylko pozycje bilansowe i pozabilansowe

Poniższa tabela prezentuje kwoty ekspozycji w ramach metody standardowej ryzyka kredytowego w podziale na klasę aktywów i wagę ryzyka.

Tabela 18 EU CR5 - Metoda standardowa (w tys. zł)

	Klasy ekspozycji	Waga ryzyka								inne	Razem
		0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%		
1	Rządy lub banki centralne	24 298 221							533 129		24 831 349
2	Samorządy regionalne lub władze lokalne		174 055								174 055
3	Podmioty sektora publicznego		3		57 144						57 146
4	Wielostronne banki rozwoju	176 117									176 117
5	Organizacje międzynarodowe										
6	Instytucje		870 099		1 140 878			49 575			2 060 551
7	Przedsiębiorstwa		62 173		199 626		15 624 864			281 908	16 168 571
8	Detal		8 701		61 317	15 654 230	461 989			73 760	16 259 997
9	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach			3 065 361		1 146	1 092 630	552			4 159 689
10	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania						523 599	1 163 650			1 687 249
11	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem							44			44
12	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych										
13	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową										

14	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania											
15	Ekspozycje kapitałowe						199 263		156			199 419
16	Inne ekspozycje											
17	Razem	24 474 338	1 115 030	3 065 361	1 458 965	15 655 376	17 951 919	1 164 246	533 285	355 668	65 774 189	

(*) pozycje bilansowe, pozabilansowe, transakcje finansowania papierów wartościowych, instrumenty pochodne

6.2. EKSPOZYCJA NA RYZYKO KREDYTOWE KONTRAHENTA

Ryzyko kredytowe kontrahenta oznacza ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta transakcji, przed ostatecznym rozliczeniem przepływów pieniężnych związanych z tą transakcją.

Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta dotyczą ekspozycji z tytułu instrumentów pochodnych, z tytułu transakcji odkupu, transakcji udzielania lub zaciągania pożyczek papierów wartościowych lub towarów, transakcji z długim terminem rozliczenia oraz transakcji z obowiązkiem uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego.

Na koniec 2019 roku w Grupie występowały instrumenty pochodne oraz transakcje z przyrzeczeniem odkupu, nie występowały natomiast transakcje udzielania lub zaciągania pożyczek papierów wartościowych lub towarów, transakcje z długim terminem rozliczenia oraz transakcje z obowiązkiem uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego.

Grupa prezentuje ekspozycję na ryzyko kredytowe kontrahenta przede wszystkim z tytułu instrumentów pochodnych zabezpieczających, instrumentów pochodnych wynikających z umów zawartych z klientami oraz transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

Kwoty ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta według wag ryzyka przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19 EU CCR3 - Metoda standardowa - Ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta według portfeli regulacyjnych i ryzyka (w tys. zł)

Klasy ekspozycji	Waga ryzyka										Razem
	0%	2%	4%	10%	20%	50%	75%	100%	150%		
1 Rządy lub banki centralne											
2 Samorządy regionalne lub władze lokalne											
3 Podmioty sektora publicznego					1						1
4 Wielostronne banki rozwoju											
5 Organizacje międzynarodowe											

6	Institucje				16 122	144 965				161 088
7	Przedsiębiorstwa							52 505	747	53 252
8	Detal							38		38
9	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową									
10	Inne ekspozycje									
11	Razem				16 123	144 965		52 543	747	214 378

Tabela EU CCRA - Jakościowe wymogi dotyczące ujawniania informacji związanych z ryzykiem kredytowym kontrahenta

Informacje jakościowe dotyczące ryzyka kredytowego kontrahenta są ujawniane w niniejszym rozdziale, zgodnie z wymogami Tabeli EU CCRA - Jakościowe wymogi dotyczące ujawniania informacji związanych z ryzykiem kredytowym kontrahenta (EBA/GL/2016/11).

Poniższa tabela prezentuje kwoty aktywów ważonych ryzykiem i wymogów kapitałowych w zakresie ryzyka kredytowego kontrahenta.

Tabela nr 20 Ryzyko kredytowe kontrahenta - aktywa ważone ryzykiem i wymogi kapitałowe (w tys. PLN)

Rodzaj ekspozycji	Portfel	RWA 31.12.2019	Wymogi w zakresie funduszy własnych 31.12.2019
Instrumenty pochodne	Institucje	159 741	12 779
Instrumenty pochodne	Przedsiębiorstwa	46 084	3 687
Instrumenty pochodne	Przedsiębiorstwa sektora publicznego	1	0
Instrumenty pochodne	Detal	39	3
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	Institucje	1 347	108
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	Przedsiębiorstwa	7 168	573
Razem		214 378	17 150

Kapitał wewnętrzny (Art. 439.a)

W odniesieniu do metod stosowanych do przypisywania kapitału wewnętrznego do ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta, wykorzystywana jest zmodyfikowana metoda Credit Risk+³, z wykorzystaniem parametrów ryzyka kontrahenta: PD, LGD i EAD.

Limity kredytowe

Limity kredytowe na ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta są ustalane w ramach limitów zaangażowania na banki oraz klientów niebankowych będących stronami transakcji.

W odniesieniu do banków, ogólne limity zaangażowania są wyznaczane zgodnie z wewnętrzną Instrukcją wyznaczania i kontroli limitów zaangażowania wobec banków zagranicznych i krajowych. W przypadku transakcji wymiany walut, swapów walutowych, opcje walutowych, transakcji depozytowych, transakcji FRA, swapów stopy procentowej oraz swapów walutowo-odsetkowych („limit na transakcje wymiany walut i depozytowe”) - ustalone są sublimity, które określają maksymalną kwotę zaangażowania Banku z tytułu nierozliczonych transakcji kupna/sprzedaży walut (spot i terminowych), czynnych (niezwróconych) depozytów terminowych, złożonych w banku zagranicznym lub krajowym (bez uwzględnienia należnych odsetek) oraz pozostałych nierozliczonych transakcji, o których mowa wyżej. Niezależnie od limitów stricte kredytowych, zostały ustalone limity rozliczeniowe, związane z koncentracją zobowiązań kontrahenta wobec Banku, w ustalonej w terminie ich zawarcia dacie rozliczenia (“data waluty”).

Grupa zawiera także umowy instrumentów pochodnych na zlecenie klientów. W odniesieniu do limitów na transakcje skarbowe (w tym pochodne) zawierane z klientami niebankowymi, ich przyznanie klientowi warunkuje⁴ wykonanie przez Bank transakcji pochodnej na zlecenie klienta. Bank wymaga, aby klient ubiegający się o limit skarbowy posiadał zdolność kredytową na wnioskowaną kwotę limitu oraz dodatkowo na kwotę stanowiącą określoną część rozpatrywanego limitu skarbowego, nadany rating ryzyka oraz naturalną ekspozycję klienta, czyli przepływy gotówkowe klienta z tytułu sprzedaży lub zakupu w walucie wymiennej innej niż złote.

Zabezpieczenia (Art. 439.b)

³ Statystyczny model ryzyka kredytowego, opracowany przez bank Credit Suisse First Boston

⁴ Możliwe jest zawarcie transakcji pod depozyty zabezpieczający, przy braku limitu skarbowego

W ramach strategii ustanawiania zabezpieczenia, stosowane są szeroko Credit Support Annexes (CSA) do umów ramowych ISDA (International Swaps and Derivatives Association) - lub ich odpowiedniki (obowiązujące w relacjach z bankami krajowymi).

Bank zawiera transakcje na instrumentach pochodnych z innymi uczestnikami rynku międzybankowego, z którymi ma podpisane umowy ramowe ISDA. Zgodnie z obecną praktyką rynkową i regulacjami, wraz z umowami ISDA podpisywane są umowy CSA regulujące kwestie zabezpieczania ekspozycji wynikającej z zawartych transakcji pochodnych. Umowy CSA mają charakter umów bilateralnych i dają symetryczne prawo żądania uzyskania depozytu zabezpieczającego od kontrahenta, w przypadku którego wycena zawartych transakcji pochodnych na dany dzień jest ujemna. Wszystkie aktywne umowy CSA zawarte z kontrahentami spełniają obowiązujące aktualnie Bank wymagania ustanowione przez regulację EMIR (w tym wymagania dotyczące Variation Margin).

Pozycja wynikająca z zawartych transakcji pochodnych z klientami innymi niż klienci bankowi jest niezwłocznie przekazywana do zarządzania przez dealerów rynku międzybankowego i podlega zabezpieczeniu (hedging) transakcją rynku międzybankowego.

Zasady ustalania odpisów na utratę wartości w odniesieniu do ryzyka kredytowego (w tym w zakresie ryzyka kredytowego kontrahenta) są przedstawione w części „Zarządzanie Ryzykiem Finansowym - Ryzyko kredytowe” Roczego Raportu Finansowego.

Ryzyko niekorzystnych korelacji (Art. 439.c)

Grupa nie identyfikuje jako istotne ekspozycji na ryzyko niekorzystnych korelacji.

Wpływ wartości zabezpieczenia, jakie musiałby zapewnić bank przy obniżeniu oceny jej wiarygodności kredytowej (Art. 439.d)

Bank jest gwarantem umowy kredytowej zawartej pomiędzy Millennium Leasing a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) („Umowa Finansowa”) zawartej dnia 15/12/2017 r. Kwota pożyczki wynosi 100 mln EUR i została wykorzystana w 4 transzach w 2018 roku. Umowa jest zabezpieczona na dwa sposoby - po pierwsze, przez Millennium Leasing w postaci cesji praw z umów leasingowych (wartość przyznanych praw stanowi nie mniej niż 120% udzielonej pożyczki) oraz przez Bank Millennium w formie Gwarancji na Pierwsze Żądanie, do wysokości już wykorzystanej kwoty kredytu wraz z towarzyszącymi odsetkami, podatkami, opłatami skarbowymi, ctami, itp.

Zgodnie z postanowieniami Umowy Finansowej, w przypadku gdyby rating kredytowy Banku, przyznany przez agencję Fitch wynosiłby B+ lub poniżej, a przyznany przez agencję Moody wynosiłby B1 lub poniżej, konieczne będzie ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia gwarancji na warunkach akceptowanych przez EBI (zabezpieczenie gotówkowe, zabezpieczenie finansowe lub inne zabezpieczenie).

Warunki Gwarancji na Pierwsze żądania gwarantują EIB że w trakcie egzekwowania przez EIB gwarancji (żądania dokonania wypłaty z tytułu gwarancji) rating Banku Millennium przyznany przez Fitch będzie na poziomie BBB-, a przyznany przez Moody's na poziomie Baa2. Bank Millennium jest zobowiązany do informowania EIB o jakiegokolwiek zmianie swojego ratingu.

Art. 439.e, 439.f, 439.g, 439.h, 439.i CRR

Grupa stosuje dla określenia wartości ekspozycji kredytowej z tytułu instrumentów pochodnych metodę wyceny według wartości rynkowej zgodnie z art. 274 CRR.

Kwoty ryzyka kredytowego kontrahenta według tej metody przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 21 EU CCR1 - Analiza ekspozycji na CCR według metody (w tys. zł)

	Nominalna	Koszt zastąpienia / bieżąca wartość rynkowa	Potencjalna przyszła ekspozycja kredytowa	EEPE (Efektywny Oczekiwany profil Ekspozycji)	Mnożnik	EAD po CRM (po ograniczeniu ryzyka kredytowego)	RWA
Metoda wyceny wg wartości rynkowej		414 284			0	632 069	214 378

Kwoty ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 22 EU CCR2 - Wymogi kapitałowe CVA (w tys. zł)

		Wartość ekspozycji	RWA
1	Portfele objęte metodą zaawansowaną		
2	(i) komponent VaR (w tym 3x mnożnik)		
3	(ii) komponent SVaR (w tym 3x mnożnik)		
4	Wszystkie portfele objęte metodą standardową	359 986	44 933
EU4	W oparciu o metodą oryginalnej ekspozycji		
5	Razem objęte wymogami kapitałowymi CVA	359 986	44 933

Ekspozycje na instrumenty pochodne z tytułu transakcji z kontrahentami centralnymi przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 23 EU CCR8 - Ekspozycje wobec kontrahentów centralnych (w tys. zł)

		EAD po CRM	RWA
1	Ekspozycje wobec kwalifikujących się kontrahentów centralnych (razem)		13 914
2	Ekspozycje wobec QCCP (wyluczając depozyt wstępny zabezpieczający i wkład do funduszu z tytułu niewykonania zobowiązania); w tym	69 572	13 914
3	(i) Derywaty OTC	69 572	13 914
4	(ii) Derywaty w obrocie giełdowym		
5	(iii) SFT (transakcje finansowania z użyciem papierów wartościowych)		
6	(iv) Netting (pakiety kompensowania, dla których zatwierdzono kompensowanie międzyproduktowe)		
7	Wyodrębnione początkowe depozyty zabezpieczające	6 194	
8	Niewyodrębnione początkowe depozyty zabezpieczające		
9	Wniesione z góry wkłady do funduszu z tyt. niewykonania zobowiązania	7 243	90 540
10	Alternatywny sposób wyliczania wymogów z tytułu funduszy własnych dla ekspozycji		13 914
11	Ekspozycje wobec niekwalifikujących się kontrahentów QCCP (razem)		
12	Ekspozycje nie wobec QCCP (wyluczając depozyt wstępny i wkład do funduszu z tytułu niewykonania zobowiązania); w tym		
13	(i) Derywaty OTC		
14	(ii) Derywaty w obrocie		
15	(iii) SFT		
16	(iv) Netting gdy netting produktowy został zaakceptowany		
17	Oddzielny depozyt wstępny		
18	Nieoddzielny depozyt wstępny		
19	Prefinansowany wkład do funduszu z tyt. niewykonania zobowiązania		
20	Niefinansowany wkład do funduszu z tyt. niewykonania zobowiązania		

Tabela [EU CCR4] - Metoda IRB - ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta wg portfela i skali PD

Z uwagi na fakt, że Bank nie stosuje metody IRB dla ekspozycji CCR, Tabela EU CCR4 (EBA/GL/2016/11) nie jest prezentowana.

Tabela [EU CCR7] - Zestawienie przepływów aktywów ważonych ryzykiem dla ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta w ramach metody modeli wewnętrznych

Z uwagi na fakt, że Bank nie stosuje metody modeli wewnętrznych dla ekspozycji CCR, Tabela EU CCR7 (EBA/GL/2016/11) nie jest prezentowana.

Tabela [EU CCR5-A] - Wpływ kompensowania i ustanowionego zabezpieczenia na wartość ekspozycji

Z uwagi na fakt, że Bank nie stosuje kompensowania dla ekspozycji CCR, Tabela EU CCR5-A (EBA/GL/2016/11) nie jest prezentowana.

Tabela 24 EU CCR5-B - Struktura zabezpieczeń dla ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta (w tys. zł)

Zabezpieczenie stosowane w transakcjach dotyczących instrumentów pochodnych				Zabezpieczenie stosowane w transakcjach finansowania papierów wartościowych	
Wartość godziwa otrzymanych zabezpieczeń		Wartość godziwa przekazanych zabezpieczeń		Wartość godziwa otrzymanych zabezpieczeń	Wartość godziwa przekazanych zabezpieczeń
Wyodrębnione	Niewyodrębnione	Wyodrębnione	Niewyodrębnione		
	46 868	6 194	343 144	206 192	
Łącznie	46 868	6 194	343 144	206 192	

Tabela [EU CCR6] - Ekspozycje na kredytowe instrumenty pochodne

Z uwagi na fakt, że Bank nie utrzymuje kredytowych instrumentów pochodnych, Tabela EU CCR6 (EBA/GL/2016/11) nie jest prezentowana.

Wartości godziwe umów z tytułu poszczególnych instrumentów pochodnych, wartości nominalne instrumentów w terminach pozostających do realizacji oraz wycenę pochodnych instrumentów finansowych przedstawiono w notach do Roczno Raportu Finansowego (Nota 23).

Dane dotyczące depozytów zabezpieczających i kompensowania należności i zobowiązań na bazie umów ramowych zostały przedstawione w Informacjach uzupełniających do Roczno Raportu Finansowego.

6.3. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO (ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI)

Strategia i polityka Grupy w odniesieniu do utraty wartości i tworzenia odpisów aktualizacyjnych została zaprezentowana w Rocznym Raporcie Finansowym, w rozdziale 9 w części 3 „Ryzyko kredytowe”, poświęconym zarządzaniu ryzykiem finansowym. Został tam zawarty szczegółowy opis:

- Organizacji procesu identyfikacji i pomiaru utraty wartości ekspozycji kredytowych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego
- Analizy indywidualnej utraty wartości dla należności kredytowych
- Analizy kolektywnej portfela kredytowego (Art. 442.a-b)

Tabela EU CRB-A - Dodatkowe ujawniane informacje związane z jakością kredytową aktywów (art.442.a,b)

Informacje zawarte w tym rozdziale i w innych wskazanych wyżej dokumentach publikowane są zgodnie z wymogami Tabeli EU CRB-A -Dodatkowe ujawniane informacje związane z jakością kredytową aktywów (EBA/GL/2016/11).

Tabela 25 EU CR1-A - Jakość ekspozycji kredytowych wg klas ekspozycji i instrumentów (w tys. zł)

	Wartość ekspozycji brutto						Wartość netto (a+b-c-d)
	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Ekspozycje których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania	Korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	Korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego	Skumulowane spisania w straty	Koszty korekt z tytułu ryzyka kredytowego okresu	
1 Rządy lub banki centralne	0	0	0	0	0	0	0
2 Instytucje	0	0	0	0	0	0	0
3 Przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
4 w tym: Kredytowanie specjalistyczne	0	0	0	0	0	0	0
5 w tym: SME	0	0	0	0	0	0	0
6 Detal	941 538	34 632 438	572 336	32 648	0	604 984	34 968 992
7 Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	832 560	30 326 852	463 691	16 387	0	480 078	30 679 334
8 SME	174	39 188	200	164	0	364	38 998
9 Nie SME	832 386	30 287 664	463 491	16 223	0	479 714	30 640 336
10 Kwalifikowany rewolwing	108 979	4 305 585	108 645	16 261	0	124 906	4 289 658
11 Pozostały Detal	0	0	0	0	0	0	0
12 SME	0	0	0	0	0	0	0
13 Nie SME	0	0	0	0	0	0	0
14 Ekspozycje kapitałowe	0	0	0	0	0	0	0
15 Metoda IRB łącznie	941 538	34 632 438	572 336	32 648	0	604 984	34 968 992
16 Rządy lub banki centralne	0	24 518 701	0	0	0	0	24 518 701
17 Samorządy regionalne lub władze lokalne	0	288 537	0	178	0	178	288 359
18 Podmioty sektora publicznego	0	85 095	0	216	0	217	84 878
19 Wielostronne banki rozwoju	0	176 117	0	0	0	0	176 117
20 Organizacje międzynarodowe	0	0	0	0	0	0	0

21	Instytucje	0	901 507	0	0	0	0	901 506
22	Przedsiębiorstwa	652 554	21 366 582	321 564	151 809	0	473 374	21 545 763
23	w tym: SME	333 797	12 229 198	150 603	84 492	0	235 095	12 327 900
24	Detal	1 737 969	21 469 299	815 234	132 935	10 942	948 169	22 259 099
25	w tym: SME	219 042	2 558 370	135 040	11 543	0	146 583	2 630 829
26	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	40 800	4 178 633	4 383	4 628	0	9 011	4 210 422
27	w tym: SME	299	0	0	0	0	0	299
28	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 398 123	0	994 199	96	10 799	994 295	1 403 828
29	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	7 600	44	7 600	0	0	7 600	44
30	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0	0	0	0	0	0
31	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0	0	0	0	0	0
32	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0	0	0	0	0	0
33	Ekspozycje kapitałowe	0	199 419	0	0	0	0	199 419
34	Inne ekspozycje	0	3 293 266	1 083 913	0	0	1 083 913	2 209 353
35	Metoda standardowa łącznie	2 398 123	72 298 567	2 228 311	285 140	10 942	2 513 450	72 183 240
36	Razem	3 339 661	106 931 005	2 800 647	317 788	10 942	3 118 435	107 152 232
37	w tym: Kredyty	3 327 066	77 914 427	1 709 134	317 788	10 942	2 026 922	79 214 571
38	w tym: dłużne papiery wartościowe	4 996	22 764 920	0	0	0	0	22 769 916
39	w tym: pozycje pozabilansowe	34 154	9 578 012	19 705	33 687	10 942	53 392	9 558 774

**Tabela 26 EU CR1-B - Jakość ekspozycji kredytowych wg branż i rodzajów kontrahentów
(w tys. zł)**

		Wartość ekspozycji brutto					Wartość netto	
		Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	Korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego	Skumulowane spisania w straty	Koszty korekt z tytułu ryzyka kredytowego okresu	(a+b-c-d)
1	Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	14 438	99 733	11 377	549	0	11 926	102 245
2	Górnictwo	955	79 608	826	252	0	1 079	79 484
3	Przemysł wytwórczy	318 767	6 779 830	136 199	45 039	0	181 238	6 917 359
4	Produkcja energii elektrycznej, gazu, itd.	501	445 100	514	6 109	0	6 622	438 979
5	Dostarczanie wody	2 240	207 132	1 404	1 016	0	2 420	206 952
6	Budownictwo	102 094	1 629 152	63 856	13 264	0	77 120	1 654 126
7	Handel hurtowy i detaliczny	167 011	7 050 092	100 981	46 392	0	147 373	7 069 730
8	Transport i przechowywanie	69 802	2 728 294	36 703	10 249	0	46 952	2 751 144
9	Usługi noclegowe i żywnościowe	30 839	188 718	13 532	1 534	0	15 066	204 491
10	Informacja i komunikacja	5 342	924 655	3 764	8 009	0	11 772	918 225
11	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7 379	463 095	5 032	3 510	0	8 542	461 932
12	Działalność związana z nieruchomościami	36 095	1 173 892	5 115	10 427	0	15 542	1 194 444
13	Działalność naukowa i techniczna	46 863	904 786	33 003	9 245	0	42 249	909 400
14	Działalność administracyjna i wspomaganie	41 938	761 866	35 515	3 053	0	38 568	765 236
15	Administracja publiczna, obronność, obow. Ubezpiec. społ.	0	269 789	0	179	0	179	269 611
16	Edukacja	2 183	85 759	1 509	334,0838562	0	1 844	86 098
17	Ochrona zdrowia i usługi społeczne	1 608	217 769	1 231	2 205	0	3 436	215 941
18	Sztuka, rozrywka i rekreacja	1 981	38 694	1 254	264,6016722	0	1 518	39 157
19	Inne usługi	2 574	52 829	1 937	321,6613378	0	2 259	53 144
20	Razem	852 609	24 100 795	453 753	161 954	0	615 706	24 337 698

Tabela 27 EU CR1-C - Jakość ekspozycji kredytowych wg obszarów geograficznych (w tys. zł)

	Wartość ekspozycji brutto		Korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	Korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego	Skumulowane spisania w straty	Koszty korekt z tytułu ryzyka kredytowego okresu	Wartość netto (a+b-c-d)
	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Ekspozycje których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania					
1 Unia Europejska (UE)	14 477	1 113 966	10 139	3 451	39	13 590	1 114 853
2 Polska	3 239 025	104 470 116	2 722 583	307 077	10 896	3 029 660	104 679 481
3 Inne kraje poza EU	32 674	602 004	25 809	4 806	0	30 615	604 063
4 Inne obszary geograficzne	53 485	744 918	42 115	2 454	8	44 569	753 834
5 Razem	3 339 661	106 931 005	2 800 647	317 788	10 942	3 118 435	107 152 232

Tabela 28 EU CR2-A - Zmiany w korektach szczególnych i ogólnych z tytułu ryzyka kredytowego (w tys. PLN)

	Zakumulowane korekty szczególne z tytułu ryzyka kredytowego	Zakumulowane korekty ogólne z tytułu ryzyka kredytowego
1 Saldo początkowe		1 763 891
2 Zwiększenia wynikające z kwot odpisanych z tytułu szacowanych strat kredytowych w danym okresie		1 195 021
3 Zmniejszenia wynikające z kwot rozwiązanych z tytułu szacowanych strat kredytowych w danym okresie		-754 495
4 Zmniejszenia wynikające z kwot wpisanych w ciężar skumulowanych korekt z tytułu ryzyka kredytowego		-302 481
5 Transfery pomiędzy korektami z tytułu ryzyka kredytowego		0
6 Wpływ różnic kursów wymiany walut		5 179
7 Połączenia działalności, w tym przejęcia i sprzedaż podmiotów zależnych		0
8 Inne korekty		59 560
9 Saldo końcowe		1 966 675
10 kwoty odzyskane poprzez korekty z tytułu ryzyka kredytowego wykazane bezpośrednio w rachunku zysków i strat		36 672
11 Korekty szczególne z tytułu ryzyka kredytowego wykazane bezpośrednio w rachunku zysków i strat		2 035

Tabela 29 EU CR2-B - Zmiany w ekspozycjach w stanie niewykonanie zobowiązania - kredyty i dłużne papiery wartościowe (w tys. PLN)

		Wartość bilansowa brutto ekspozycji w stanie niewykonania zobowiązania
1	Saldo początkowe	1 464 395
2	Kredyty i papiery wartościowe dłużne które weszły w stan niewykonania zobowiązania lub w stan utraty wartości od ostatniej daty raportowej	1 388 074
3	Powrót do stanu wykonania zobowiązania	167 497
4	Kwoty spisane w straty	
5	Inne zmiany	
6	Saldo końcowe	2 684 972

Grupa przedstawiła podział portfela głównych należności według terminów zapadalności dla głównych typów ekspozycji: lokaty oraz kredyty udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym (Nota do Roczno-go Raportu Finansowego nr 22), kredyty i pożyczki udzielone klientom (Nota do Roczno-go Raportu Finansowego nr 21). (Art. 442.f)

Jednocześnie w rozdziale dotyczącym ryzyka kredytowego w Rocznym Raporcie Finansowym i Sprawozdaniu Zarządu przedstawiono generalną ocenę poziomu ryzyka kredytowego oraz ocenę zmian w tym zakresie zaobserwowanych w bieżącym roku, wraz z kluczowymi wskaźnikami jakości aktywów. Przedstawiono tam też ocenę stopnia koncentracji portfela kredytowego w podziale na rodzaje produktów i branże.

Zmiany odpisów z tytułu utraty wartości zostały zawarte w Notach (21) do Roczno-go Raportu Finansowego. (Art. 442.i)

6.4. KORZYSTANIE Z RATINGÓW ZEWNĘTRZNYCH

Przy wyliczaniu wymogów z tytułu funduszy własnych dla podmiotów nie będących instytucjami finansowymi i podmiotami rządowymi, Grupa nie korzysta z ocen ratingowych nadanych przez dopuszczone zewnętrzne agencje oceny ryzyka kredytowego (ECAI). Jest to uzasadnione nieistotną ilością kredytobiorców i kontrahentów, posiadających rating nadany przez ECAI (Art. 444).

Poniższa tabela prezentuje przyporządkowanie ratingu zewnętrznego każdej z wyznaczonych ECAI do stopni jakości kredytowej w jednolitej skali ratingowej Master Scale. Grupa uznaje następujące zewnętrzne agencje ratingowe: Fitch, Moody's, Standard & Poors.

Tabela 30. Jednolita skala ratingowa Banku a ratingi zewnętrznych agencji ratingowych

Klasy ratingowe w jednolitej skali ratingowej (MS)	Fitch	Moody's	S&P
1	AAA	Aaa	AAA
1	AA+	Aa1	AA+
2	AA	Aa2	AA
2	AA-	Aa3	AA-
3	A+	A1	A+
3	A	A2	A
4	A-	A3	A-
5	BBB+	Baa1	BBB+
6	BBB	Baa2	BBB
7	BBB-	Baa3	BBB-
8	BB+	Ba1	BB+
9	BB	Ba2	BB
10	BB-	Ba3	BB-
11	B+	B1	B+
12	B lub niższy	B2 lub niższy	B lub niższy

Tabela EU CRD - Wymogi w zakresie ujawniania informacji jakościowych związanych ze stosowaniem przez instytucję zewnętrznych ratingów kredytowych w ramach metody standardowej dla ryzyka kredytowego

Informacje zawarte w tym rozdziale publikowane są zgodnie z wymogami Tabeli EU CRD - Wymogi w zakresie ujawniania informacji jakościowych związanych ze stosowaniem przez instytucję zewnętrznych ratingów kredytowych w ramach metody standardowej dla ryzyka kredytowego (EBA/GL/2016/11).

6.5. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ

Poniższe informacje z zakresu aktywów obciążonych zostały przygotowane na podstawie Rozporządzenia Delegowanego Komisji Europejskiej nr 2017/2295 uzupełniającego CRR, dotyczącego regulacyjnych standardów technicznych ujawniania informacji na temat aktywów obciążonych i nieobciążonych.

Tabela 31 Aktywa obciążone - Formularz A - wartości bilansowe i godziwe (w tys. zł)

	Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów nieobciążonych	Wartość godziwa aktywów nieobciążonych
Aktywa instytucji sprawozdającej	1 196 643	1 196 643	96 859 299	96 859 299
Dłużne papiery wartościowe	325 157	325 157	22 540 551	22 540 551
w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych	325 157	325 157	21 261 539	21 261 539
Inne aktywa*	871 486	871 486	74 318 748	74 318 748
w tym: lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom**	345 035	345 035	439 242	439 242

* pozycja „inne aktywa” obejmuje wszystkie aktywa bilansowe za wyjątkiem dłużnych papierów wartościowych

** w pozycji tej jako aktywa obciążone prezentowane są depozyty zabezpieczające złożone w innych bankach z tytułu zawartych transakcji instrumentów pochodnych

Tabela 32 - Aktywa obciążone - Formularz B - aktywa, otrzymane zabezpieczenia i własne papiery wartościowe (w tys. zł)

	Wartość godziwa otrzymanego obciążonego zabezpieczenia lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych	Nieobciążone, wartość godziwa otrzymanego zabezpieczenia lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych, które mogą zostać obciążone
Aktywa, otrzymane zabezpieczenie i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe ogółem	1 196 643	0

Tabela 33 - Aktywa obciążone - Formularz C - wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych (w tys. zł)

	Odpowiadające im zobowiązania, zobowiązania warunkowe lub papiery wartościowe stanowiące przedmiot udzielonej pożyczki	Aktywa, otrzymane zabezpieczenie i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery wartościowe zabezpieczone aktywami
Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych	667 270	437 265
w tym: instrumenty pochodne	576 806	346 553

Informacje dodatkowe (Formularz D)

Informacje przedstawione w formularzach A, B i C zostały przygotowane w oparciu o następujące zasady:

- główne źródła obciążenia zostały zilustrowane w tabeli poniżej prezentującej dane o aktywach obciążonych według stanu na 31 grudnia 2019 r., informacje w tym formacie są przez Grupę ujawniane w publikowanych sprawozdaniach finansowych z częstotliwością kwartalną,
- aktywa ujęte w poniższej tabeli w pozycjach 2 i 5 nie zostały uwzględnione w formularzach A, B i C jako że nie można ich powiązać z konkretną transakcją choć jednocześnie nie mogą być swobodnie wycofane. Taką metodologię Bank stosuje w przypadku wypełniania obowiązków sprawozdawczych o aktywach obciążonych realizowanego zgodnie z załącznikiem XVII do rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 680/2014.

Tabela 34 - Aktywa obciążone - szczegóły (w tys. zł)

Lp.	Rodzaj aktywa	Portfel	Zabezpieczane zobowiązanie	Wartość nominalna aktywa	Wartość bilansowa aktywa
1.	Obligacje skarbowe WZ0121	utrzymywanie i sprzedaż	kredyt lombardowy udzielany Bankowi przez NBP	130 000	131 453
2.	Obligacje skarbowe WZ0121	utrzymywanie i sprzedaż	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	358 000	362 002
3.	Bony pieniężne NBP_030120	utrzymywanie i sprzedaż	BFG - fundusz gwarancyjny - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	51 750	51 746
4.	Bony pieniężne NBP_030120	utrzymywanie i sprzedaż	BFG - fundusz przymusowej restrukturyzacji - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	51 250	51 246
5.	Środki pieniężne	należności	wpłata na Fundusz Zabezpieczający OTC - KDPW_CCP	7 243	7 243
6.	Środki pieniężne	należności	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	1 518	1 518
7.	Depozyty złożone	lokaty w bankach	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	345 035	345 035
8.	Należności leasingowe	kredyty i pożyczki	pożyczki Millennium Leasing	524 932	524 932
RAZEM				1 469 728	1 475 175

Przedstawione w powyższej tabeli aktywa obciążone Banku, za wyjątkiem punktu 8 który dotyczy aktywów obciążonych podmiotu zależnego od Banku.

Aktywa obciążone posiadane przez Grupę/Bank są denominowane w złotych za wyjątkiem depozytów składanych jako rozliczenie z tytułu transakcjami instrumentami pochodnymi (punkt 7 powyższej tabeli) które w większości są zawierane w walucie EUR.

Dodatkowo według stanu na 31.12.2019 r. Grupa posiadała zawarte krótkoterminowe (rozliczane przeważnie w ciągu 7 dni) transakcje sprzedaży skarbowych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, których przedmiotem były papiery wartościowe o wartości 90 453 tys. zł.

Biorąc pod uwagę kwoty, poziom obciążenia aktywów Grupy i Banku jest nieistotny i nie ma znaczenia dla stosowanego modelu finansowania.

6.6. EKSPOZYCJE NIEOBSŁUGIWANE I RESTRUKTURYZOWANE

Poniższe tabele dotyczą ujawniania przez Grupę informacji dotyczących ekspozycji nieobsługiwanych, ekspozycji restrukturyzowanych i aktywów przejętych w drodze postępowania egzekucyjnego, zgodnie z Wytycznymi EBA dotyczącymi ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych z 17 grudnia 2018 r. [EBA/GL/2018/10].

Grupa ujawnia w tym zakresie następujące tabele:

- NPE 1 - Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych
- NPE 3 - Jakość kredytowa ekspozycji nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania
- NPE 4 - Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz powiązane rezerwy
- NPE 9 - Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie aktywów i postępowanie egzekucyjne.

Według stanu na 31.12.2019 roku, Grupa prezentuje wskaźnik NPL brutto (kredyty nieobsługiwane brutto do kredytów razem) w wysokości 4,36%.

Tabela 35 - NPE 1- Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych (w tys. zł)

	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacji				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu ekspozycji restrukturyzowanych	
	Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowane	Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	w tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne		
			w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	w tym ekspozycje z utratą wartości				
Kredyty i zaliczki	220 151	1 322 568	1 039 921	1 039 921	2 375	513 692	52 009	23 089
<i>Banki centralne</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Instytucje rządowe</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Instytucje kredytowe</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Inne instytucje finansowe</i>	131	1 027	1 027	1 027	1	461	0	0
<i>Przedsiębiorstwa niefinansowe</i>	36 169	211 324	211 324	211 324	263	125 249	1 647	1 647
<i>Gospodarstwa domowe</i>	183 851	1 110 217	827 571	827 571	2 111	387 982	50 362	21 442
Dłużne papiery wartościowe	0	0	0	0	0	0	0	0
Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki	9 065	2 472	2 469	2 469	39	578	1 205	2
Razem	229 216	1 325 040	1 042 390	1 042 390	2 414	514 270	53 213	23 091

Tabela 36 - NPE 3 - Jakość kredytowa ekspozycji nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania (w tys. zł)

	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna											
	Ekspozycje obsługiwane				Ekspozycje nieobsługiwane							
		Nieprzeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni	Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni		Małe prawdopodobieństwa spłaty ekspozycji i nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane > 1 rok ≤ 2 lata	Przeterminowane > 2 lata ≤ 5 lata	Przeterminowane > 5 lat ≤ 7 lat	Przeterminowane > 7 lat	w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
Kredyty i zaliczki	68 350 986	67 957 706	368 933	3 278 340	1 548 036	254 645	326 165	359 716	565 400	174 769	49 609	2 766 298
Banki centralne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Institucje rządowe	125 876	125 876	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Institucje kredytowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inne instytucje finansowe	350 160	349 949	208	7 276	3 066	77	198	797	2 938	188	13	7 276
Inne przedsiębiorstwa niefinansowe	15 469 044	15 464 362	2 027	611 548	352 565	10 190	25 392	33 435	62 244	94 631	33 091	611 548
w tym MŚP	8 847 094	8 842 523	2 025	312 033	242 197	10 187	19 663	9 026	20 977	9 983	0	312 033
Gospodarstwa domowe	52 405 905	52 017 519	366 698	2 659 517	1 192 405	244 378	300 575	325 484	500 218	79 950	16 506	2 147 475
Dłużne papiery wartościowe	22 769 916	22 769 916	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Banki centralne	999 889	999 889	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Institucje rządowe	21 588 915	21 588 915	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Institucje kredytowe	176 117	176 117	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inne instytucje finansowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Przedsiębiorstwa niefinansowe	4 996	4 996	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Ekspozycje pozabilansowe	9 578 700			33 465								32 768
Banki centralne	0			0								0
Institucje rządowe	114 467			0								0
Institucje kredytowe	115 000			0								0
Inne instytucje finansowe	79 544			0								0
Przedsiębiorstwa niefinansowe	5 607 071			28 020								28 020
Gospodarstwa domowe	3 662 618			5 445								4 748
Razem	100 699 603	90 727 622	368 933	3 278 340	1 548 036	254 645	326 165	359 716	565 400	174 769	49 609	2 799 066

<i>Institucje rządowe</i>	114 467	114 467	0	0	0	0	114 467	114 467	0	0	0	0	0	0	0
<i>Institucje kredytowe</i>	115 000	115 000	0	0	0	0	115 000	115 000	0	0	0	0	0	0	0
<i>Inne instytucje finansowe</i>	79 544	79 348	196	0	0	0	79 544	79 348	196	0	0	0	0	8 396	0
<i>Przedsiębiorstwa niefinansowe</i>	5 607 071	5 298 507	308 389	28 020	0	28 020	5 607 071	5 298 507	308 389	28 020	0	28 020	0	30 793	41
<i>Gospodarstwa domowe</i>	3 662 618	3 526 062	111 182	5 445	36	4 748	3 662 618	3 526 062	111 182	5 445	36	4 748	0	5 062	0
<i>Razem</i>	100 699 603	73 944 191	3 708 961	3 311 806	46 423	2 799 066	10 071 899	9 417 469	630 783	1 567 052	2 707	1 508 509	10 942	1 279 158	59 033

Tabela 38 - NPE 9 - Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie aktywów i postępowanie egzekucyjne (w tys. zł)

	Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie	
	Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
Rzeczowe aktywa trwałe		
Inne niż rzeczowe aktywa trwałe		
<i>Nieruchomości mieszkalne</i>		
<i>Nieruchomości komercyjne</i>		
<i>Ruchomości (samochody, środki transportu itp.)</i>	43 570	4 189
<i>Instrumenty kapitałowe i dłużne</i>		
<i>Pozostałe</i>		
Razem	43 570	4 189

7. Ryzyko operacyjne

Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są zgodnie z metodą standardową (CRR art. 317-320). Stanowiły one ok. 8% sumy wymogów kapitałowych na 31.12.2019 r. (Art. 446)

Straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego

Poniższa tabela prezentuje zdarzenia ryzyka operacyjnego zarejestrowane w bazie zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2019 roku. W tabeli nie uwzględnione są straty na transakcjach skarbowych zawartych w 2008 roku oraz zdarzenia ryzyka operacyjnego powiązane z ryzykiem kredytowym, które traktowane są jak zdarzenia ryzyka kredytowego do celów wyliczenia wymogów kredytowych.

Tabela 39 Zdarzenia ryzyka operacyjnego (kwoty strat), w podziale na kategorie zdarzeń i rodzaj straty (w mln zł)

Kategoria zdarzenia	Strata netto	Strata brutto
Oszustwo wewnętrzne	1,3	1,4
Oszustwo zewnętrzne	0,1	0,3
Zakłócenie działalności gospodarczej i awarie systemu	0,2	0,3
Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	0	0,3
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	0,1	0,1
Klienci, produkty i praktyki biznesowe	0,1	0,1
RAZEM	1,8	2,4

Obowiązujący w Banku system zarządzania ryzykiem operacyjnym wymaga identyfikacji przyczyn wystąpienia zdarzenia i wprowadzenia akcji ograniczających częstotliwości wystąpienia i wpływu finansowego straty poprzez m.in. zmianę przebiegu procesów, wzmocnienie kontroli wewnętrznej, korekty dokumentacji bankowej oraz dedykowane szkolenia.

Grupa Banku Millennium w 2019 roku nie odnotowała istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego tzn. takich dla których strata brutto przekraczałaby 10% wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego.

8. Ryzyko rynkowe i inne rodzaje ryzyka

Tabela EU MRA - Jakościowe wymogi dotyczące ujawniania informacji związanych z ryzykiem rynkowym

Informacje jakościowe dotyczące ryzyka rynkowego są ujawniane w Raporcie Finansowym (rozdział 8) i Sprawozdaniu Zarządu, zgodnie z wymogami Tabeli EU MRA Jakościowe wymogi dotyczące ujawniania informacji związanych z ryzykiem rynkowym (EBA/GL/2016/11) [art. 445].

Grupa stosuje metody standardowe dla wyliczania wymogów kapitałowych na różne podrodzaje ryzyka rynkowego. Na 31.12.2019 w Grupie wystąpiły wymogi w zakresie funduszy własnych na ryzyko specyficzne instrumentów dłużnych oraz ryzyko ogólne stopy procentowej. Ekspozycja na ryzyko rynkowe nie była istotna. Wymogi kapitałowe z tego tytułu stanowiły mniej niż 1% sumy wymogów kapitałowych na 31.12.2019 r.

Ekspozycja ważona ryzykiem oraz wymogi w zakresie funduszy własnych na ryzyko rynkowe przedstawia poniższa tabela.

Tabela 40 EU MR1 - Ryzyko rynkowe w ramach metody standardowej (w tys.zł)

		RWA	Wymogi kapitałowe
1	Ryzyko stopy procentowej (ogólne i szczególne)	302 494	24 200
2	Ryzyko kapitałowe (ogólne i szczególne)		
3	Ryzyko wymiany walutowej		
4	Ryzyko towarów		
	Opcje		
5	Metoda uproszczona		
6	Metoda Delta-plus		
7	Metoda scenariuszy		
8	Sekurytyzacja (ryzyko szczególne)		
9	Razem	302 494	24 200

Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka rozliczenia/dostawy oraz limitu dużych ekspozycji przekraczających limity nie występowały na 31.12.2019 r.

Tabela EU MRB -Wymogi dla instytucji stosujących metodę modeli wewnętrznych, dotyczące ujawniania informacji jakościowych

Tabela EU MR2-A - Ryzyko rynkowe w ramach metody modeli wewnętrznych

Tabela EU MR2-B - Zestawienie przepływów aktywów ważonych ryzykiem dla ekspozycji na ryzyko rynkowe w ramach metody modeli wewnętrznych

Tabela EU MR3 - Wartości metody modeli wewnętrznych dla portfeli handlowych

Tabela EU MR4 - Porównanie szacunkowej wartości zagrożonej z zyskami /stratami

Informacje wymienione w powyżej wskazanych tabelach nie są prezentowane, gdyż Bank nie stosuje modeli wewnętrznych wyliczania wymogów kapitałowych dla ryzyka rynkowego.

Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym

Według stanu na 31 grudnia 2019 r. Grupa posiadała ekspozycje kapitałowe nie klasyfikowane do portfela handlowego o łącznej wartości bilansowej 96 252 tys. zł. Przyjęte metody wyceny, klasyfikację w bilansie oraz efekt wyceny do wartości godziwej przedstawia poniższa tabela (Art. 447):

Tabela 41 Ekspozycje w papierach wartościowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym (tys. zł.)

Klasyfikacja bilansowa	Metoda wyceny	Wartość bilansowa	Efekt wyceny ujęty w kapitale z aktualizacji wyceny
Instrumenty kapitałowe obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVTPL)	Wartość godziwa wyliczana na podstawie modelu wyceny w przypadku instrumentów kapitałowych nie kwotowanych na aktywnym rynku	66 609	0
Instrumenty kapitałowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody (FVTOCI)	Wartość godziwa jest wyliczana na bazie kwotowań z aktywnego rynku lub na podstawie modelu wyceny w przypadku instrumentów kapitałowych nie kwotowanych na aktywnym rynku	29 643	28 436

Najistotniejsze z punktu widzenia wartości bilansowych, ekspozycje w papiery kapitałowe Grupy według stanu na 31 grudnia 2019 r., wraz z przypisaniem celów strategicznych przedstawiały się następująco:

1. Polski Standard Płatności sp. z o.o.; wartość bilansowa 66 609 tys. zł. - celem zaangażowania kapitałowego jest wprowadzenie do oferty Banku nowych produktów i usług dla klientów Banku (FVTPL),
2. Biuro Informacji Kredytowej S.A.; wartość bilansowa 14 201 tys. zł - zaangażowanie kapitałowe wiąże się z prowadzoną działalnością bankową (FVTOCI);
3. Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.; wartość bilansowa 14 681 tys. zł - zaangażowanie kapitałowe wiąże się z prowadzoną działalnością bankową (FVTOCI);
4. Giełda Papierów Wartościowych SA; wartość bilansowa 275 tys. zł. - zaangażowanie kapitałowe wiąże się z prowadzoną działalnością na rynku kapitałowym.

W analizowanym okresie (rok 2019) Grupa:

- nie zrealizowała zysku na sprzedaży akcji na instrumentach FVTOCI i FVTPL,
- w kalkulacji funduszy własnych Grupy według stanu na 31 grudnia 2019 roku rozpoznano dodatni efekt wyceny akcji (w kwocie netto, to jest z uwzględnieniem podatku odroczonego) z portfela FVTOCI, ujmowany w kapitale z aktualizacji wyceny, w wysokości 23 041 tys. zł.
- wzrost wartości akcji nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy, wynika z pozytywnej wyceny akcji PSP +45 mln PLN. W dniu 15 października 2019 r. podpisano umowę o przystąpieniu do konsorcjum nowego akcjonariusza PSP, tj. Mastercard. Choć zakup akcji PSP nie został jeszcze sfinalizowany, wycenę rozpoznano na podstawie dostępnej już ceny rynkowej.

Ekspozycje na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym

Informacje w zakresie ekspozycji na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym zostały przedstawione w Rocznym Raporcie Finansowym, w części dotyczącej zarządzania ryzykiem rynkowym, w rozdziale na temat zarządzania ryzykiem finansowym (Art. 448).

9. Ryzyko płynności

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR), Grupa wyznacza wymóg pokrycia płynności (LCR). Wskaźnik pokrycia wypływów netto wyznaczany jest jednostkowo przez każdy podmiot Grupy Kapitałowej Banku objęty wymogiem wyznaczania tego wskaźnika oraz na poziomie skonsolidowanym dla Grupy Kapitałowej Banku razem. Minimalny, nadzorczy poziom wskaźnika LCR w wysokości 100%, który obowiązywał w 2019 roku, został spełniony przez Grupę w każdym dniu sprawozdawczym (na koniec grudnia 2019 roku wskaźnik LCR wynosił 171%). Wysokość oraz główne elementy składowe wskaźnika pokrycia wypływów netto dla Grupy w 2019 roku zaprezentowano w poniższej tabeli, zgodnie z wytycznymi w sprawie ujawniania wskaźnika pokrycia netto w uzupełnieniu do ujawniania informacji na temat zarządzania ryzykiem płynności na podstawie art. 435 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (EBA/GL/2017/01). Zaprezentowane dane zostały wyznaczone jako proste średnie z obserwacji na koniec każdego miesiąca w dwunastomiesięcznym okresie poprzedzającym 31 grudnia 2019 roku.

Grupa uznaje operacje w ramach transakcji na instrumentach pochodnych jako istotne (łącznie wartość nominalna takich transakcji przekroczyła 10 % wypływów płynności netto wskaźnika LCR). Ryzyko płynności w scenariuszu niekorzystnych warunków rynkowych wynika ze zmiany wartości rynkowej instrumentów pochodnych, która tworzy potrzeby płynnościowe z uwagi na pokrycie depozytów zabezpieczających. Zarówno w scenariuszach testów warunków skrajnych jak i w podejściu LCR, ten dodatkowy wymóg płynności jest uwzględniony jako największy bezwzględny przepływ zabezpieczenia netto zrealizowanego w 30-dniowym okresie w ciągu 24 miesięcy.

Szczegółowe informacje w zakresie strategii, modelu organizacyjnego oraz procesu zarządzania ryzykiem płynności w Grupie Banku Millennium S.A. przedstawiono w Rocznym Raporcie Finansowym, w części dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności (Art.435).

Tabela 42 EU LIQ 1 Wskaźnik pokrycia wypływów netto Grupy Kapitałowej Banku (średnia z obserwacji miesięcznych za 2019 rok) (mln zł.)

Zakres konsolidacji (indywidualne/skonsolidowane)		Całkowita wartość nieważona (średnia)	Całkowita wartość ważona (średnia)
Waluta i jednostki (PLN mln)		2019-12-31	2019-12-31
Koniec kwartału (DD miesiąc RRR)		2019-12-31	2019-12-31
Liczba punktów danych użytych do obliczenia średnich		12	12
AKTYWA PŁYNNE WYSOKIEJ JAKOŚCI			
1	Aktywa płynne wysokiej jakości ogółem		22 384
WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH			
2	Depozyty detaliczne i depozyty klientów będących małymi przedsiębiorstwami, w tym:	49 220	3 379
3	<i>Depozyty stabilne</i>	37 348	1 867
4	<i>Depozyty mniej stabilne</i>	11 872	1 511
5	Niezabezpieczone finansowanie hurtowe	15 543	7 297

6	Depozyty operacyjne (wszyscy kontrahenci) i depozyty w ramach sieci współpracy banków spółdzielczych	0	0
7	Depozyty nieoperacyjne (wszyscy kontrahenci)	15 522	7 276
8	Dług niezabezpieczony	22	22
9	Zabezpieczone finansowanie hurtowe		0
10	Dodatkowe wymogi	9 650	1 650
11	Wyptywy związane z ekspozycją na instrumenty pochodne i inne wymogi w zakresie zabezpieczeń	666	666
12	Wyptywy związane z utratą finansowania z tytułu produktów dłużnych	0	0
13	Instrumenty kredytowe i instrumenty wsparcia płynności	8 984	984
14	Inne zobowiązania umowne związane z finansowaniem	983	979
15	Inne zobowiązania warunkowe związane z finansowaniem	722	722
16	WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH OGÓŁEM		14 028
WPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH			
17	Zabezpieczone transakcje kredytowe (np. z udzielonym przyrzeczeniem odkupu)	556	18
18	Wpływy z w pełni obsługiwanych ekspozycji	2 379	1 878
19	Inne wpływy środków pieniężnych	9	9
EU-19a	(Różnica pomiędzy sumą ważonych wpływów ogółem a sumą ważonych wyptywów ogółem wynikających z transakcji w państwach trzecich, w których występują ograniczenia transferu lub transakcji denominowanych w walutach niewymienialnych)		0
EU-19b	(Nadwyżka wpływów z powiązanych wyspecjalizowanych instytucji kredytowych)		0
20	WPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH OGÓŁEM	2 944	1 905
EU-20a	Wpływy całkowicie wyłączone	0	0
EU-20b	Wpływy podlegające ograniczeniu wynoszącemu 90%	0	0
EU-20c	Wpływy podlegające ograniczeniu wynoszącemu 75%	2 944	1 905
21	ZABEZPIECZENIE PRZED UTRATĄ PŁYNNOŚCI		22 384
22	WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO OGÓŁEM		12 123
23	WSKAŹNIK POKRYCIA WYPŁYWÓW NETTO (%)		185%

Uwaga: Informacja wyznaczona na bazie skonsolidowanego LCR jako średnia arytmetyczna obserwacji na koniec każdego miesiąca w okresie 12 miesięcy w 2019 (EBA/GL/2017/01).

Poziom wskaźnika LCR wg. stanu na 2019-12-31 wynosił 171 %

10. Dźwignia finansowa

Bank dokonał wyliczenia wskaźnika dźwigni na poziomie skonsolidowanym, według stanu na 31.12.2019 r. w oparciu o rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/62 z dnia 10.10.2014 r. oraz Rozporządzenia PE i Rady UE 2017/2395 z 12.12.2017 r. zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne oraz dotyczących traktowania jako duże ekspozycje niektórych ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego denominowanych w walucie krajowej dowolnego państwa członkowskiego, w odniesieniu do wskaźnika dźwigni.

Wartość wskaźnika dźwigni na 31.12.2019 r. w Grupie wynosiła 8,11% przy zastosowaniu definicji przejściowej kapitału Tier 1 oraz 8,00% przy zastosowaniu w pełni wprowadzonej definicji kapitału Tier 1.

Grupa przy obliczeniu wskaźnika dźwigni nie stosuje odstępstw określonych w art. 499. 2 i 3 CRR. Wskaźnik dźwigni jest kalkulowany zarówno w odniesieniu do kapitału Tier 1, jak i według definicji przejściowej kapitału Tier 1.

Podział miary ekspozycji całkowitej używanej we wskaźniku dźwigni i wartości wskaźnika dźwigni na 31.12.2019 r przedstawia poniższa tabela.

Tabela 43 Ujawnienia wskaźnika dźwigni na 31.12.2019 r. (w tys. zł i w %)

Ekspozycje, kapitał i wskaźnik dźwigni	Wartość
Transakcje finansowania papierów wartościowych, ekspozycja zgodnie z art. 429 ust. 5 i art. 429 ust. 8 CRR	205 425
Instrumenty pochodne: aktualny koszt odtworzenia	187 787
Instrumenty pochodne: kwota narzutu obliczona metodą wyceny według wartości rynkowej	238 858
Pozycje pozabilansowe o współczynniku konwersji 10% zgodnie z art. 429 ust. 10 CRR	745 596
Pozycje pozabilansowe o współczynniku konwersji 20% zgodnie z art. 429 ust. 10 CRR	340 348
Pozycje pozabilansowe o współczynniku konwersji 50% zgodnie z art. 429 ust. 10 CRR	1 084 847
Pozycje pozabilansowe o współczynniku konwersji 100% zgodnie z art. 429 ust. 10 CRR	52 327
Inne aktywa	98 038 512
Odliczona kwota aktywów - kapitał Tier I - w pełni wprowadzona definicja	-696 573
Odliczona kwota aktywów - kapitał Tier I - definicja przejściowa	-575 870

Łączne ekspozycje wskaźnika dźwigni - przy zastosowaniu w pełni wprowadzonej definicji kapitału Tier I	100 197 127
Łączne ekspozycje wskaźnika dźwigni - przy zastosowaniu definicji przejściowej kapitału Tier I	100 317 830
Kapitał Tier I - w pełni wprowadzona definicja	8 017 836
Kapitał Tier I - definicja przejściowa	8 138 540
Wskaźnik dźwigni - wykorzystując w pełni wprowadzoną definicję Kapitału Tier 1	8,00%
Wskaźnik dźwigni - wykorzystując definicję przejściową Kapitału Tier 1	8,11%

Grupa nie stosuje kwot wyłączonych z ekspozycji całkowitej zgodnie z CRR 429.11.

Przy obecnie przyjętych założeniach Strategii Ryzyka i biorąc pod uwagę coroczną ocenę istotności rodzajów ryzyka, Grupa ocenia ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej jako nieistotne, nie opracowano więc desygnowanych procedur w tym obszarze.

W poniższej tabeli zaprezentowano kształtowanie się wskaźnika dźwigni w ciągu 2019 roku. Jego poziom znajduje się na zadawalającym poziomie, znacznie przekraczającym wielkość uważaną za graniczną (3%). Niewielki spadek w 2 kwartale wynikał głównie z przejścia Eurobanku.

Tabela 44 Wartość wskaźnika dźwigni w kwartałach 2019 r. (w %)

Wskaźnik dźwigni	31.03.2019	30.06.2019	30.09.2019	31.12.2019
Wskaźnik dźwigni - wykorzystując w pełni wprowadzoną definicję Kapitału Tier 1	9,48%	8,18%	8,14%	8,00%
Wskaźnik dźwigni - wykorzystując definicję przejściową Kapitału Tier 1	9,62%	8,31%	8,27%	8,11%

11. Metoda IRB

Bank i Grupa obliczają wymogi w zakresie funduszy własnych na ryzyko kredytowe metodą wewnętrznych ratingów (metoda IRB) dla ekspozycji detalicznych wobec klientów indywidualnych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych (RRE) i odnawialnych ekspozycji detalicznych (QRRE). Dla pozostałych portfeli kredytowych, wdrożenie metody IRB postępuje zgodnie z planem wdrożenia, uzgodnionym z właściwymi organami. Wyjątkiem są portfele ekspozycji wobec banków i rządów centralnych, instytucji, ekspozycje z tytułu leasingu oraz ekspozycje kapitałowe, które objęte są stałym wyłączeniem ze stosowania metody IRB.

Na 31 grudnia 2019 roku, średnie wagi ryzyka w metodzie IRB przedstawiały się następująco:

- Portfel RRE razem 25,4%
- RRE w walutach obcych (FX) 28,5%
- RRE w PLN 22,9%
- QRRE 30,2%.

Informacje zawarte w tym rozdziale publikowane są zgodnie z wymogami Tabeli EU CRE - Wymogi dotyczące ujawniania informacji jakościowych związane z modelami IRB (EBA/GL/2016/11).

11.1. ZEZWOLENIE NA STOSOWANIE METODY IRB

Według stanu na 31.12.2019 r. Grupa Banco Comercial Portugues (dominujący właściciel Banku Millennium SA) uzyskała niżej opisane zezwolenia właściwego organu dotyczące stosowania przez Grupę i Bank Millennium SA metody IRB (dalej: „decyzje IRB”). Decyzje te zostały wydane przez Banco de Portugal, we współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego (KNF - nadzorca lokalny), natomiast ostatnia decyzja (z lipca 2017 roku) została wydana przez Europejski Bank Centralny (EBC) we współpracy z KNF.

Zezwolenie wydane pod koniec 2012 roku na stosowanie zaawansowanej metody IRB w odniesieniu do dwóch portfeli kredytowych: ekspozycji detalicznych wobec klientów indywidualnych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych (RRE) oraz wobec odnawialnych ekspozycji detalicznych (QRRE). Ta pierwsza decyzja dotycząca IRB zawierała ograniczenie (tzw. floor nadzorczy), zgodnie z którym minimalne wymogi w zakresie funduszy własnych dla portfeli objętych decyzją musiały być czasowo utrzymane na poziomie nie mniejszym niż 80% odpowiednich wymogów kapitałowych obliczonych metodą standardową. Floor nadzorczy obowiązywał do momentu stwierdzenia przez właściwy organ spełnienia warunków zawartych w przedmiotowej decyzji.

Zezwolenie wydane pod koniec 2014 roku dotyczyło m.in.:

1) zmniejszenia korekty nadzorczej (tzw. floor nadzorczy) dla portfeli RRE i QRRE z 80% do 70% wartości odpowiednich wymogów kapitałowych obliczonych metodą standardową. Floor

nadzorczy jest obliczany oddzielnie dla obydwu portfeli i następnie dopasowywany w sytuacji występowania różnic między stratami oczekiwanymi a odpisami na szczególne i ogólne ryzyko kredytowe w ten sposób, aby wpływ tego floora na współczynniki kapitałowe był taki, jak uwzględnienie jedynie 70% wymogów kapitałowych obliczanych metodą standardową.

2) uzależnienia rozpoczęcia stosowania metody IRB w odniesieniu do klasy pozostałych ekspozycji detalicznych, od spełnienia określonych warunków, w terminie do 30.06.2015 r.

3) uzależnienia rozpoczęcia stosowania metody IRB w odniesieniu do klasy ekspozycji wobec przedsiębiorstw (w tym kredytowanie specjalistyczne), od spełnienia określonych warunków, przy czym nowy wniosek o stosowanie metody IRB nie powinien być złożony wcześniej niż w dniu 31.12.2016 r.

4) uzależnienia zezwolenia na wprowadzenie zmian w zakresie modeli dotyczących portfeli RRE i QRRE od spełnienia określonych warunków, przy czym nowy wniosek o zgodę na zmianę w metodzie IRB w tym zakresie powinien być złożony do dnia 30.06.2015 r.

W lipcu 2017 roku Bank otrzymał wspólną decyzję nadzorczą dotyczącą metody IRB, wydaną przez EBC we współpracy z KNF. Decyzja ta dotyczy:

1) zniesienia obowiązku utrzymywania przez Bank floora nadzorczego ze względu na pozytywną ocenę realizacji warunków decyzji z 2014 roku,

2) stosowania mnożnika w wysokości 1,3 na oszacowania modeli LGD dla portfeli RRE i QRRE, do czasu uznania przez władze nadzorcze, że wewnętrzne oszacowania modeli LGD są reprezentatywne dla obecnych warunków,

3) wydania dodatkowych zaleceń w zakresie udoskonalenia stosowanych modeli dla portfeli RRE i QRRE.

11.2. SYSTEM RATINGÓW WEWNĘTRZNYCH

Grupa definiuje system ratingowy jako wszystkie metody, procesy, mechanizmy kontroli, systemy gromadzenia danych i systemy informatyczne, które wykorzystuje się przy ocenie ryzyka kredytowego oraz zaliczaniu ekspozycji do odpowiedniej puli charakteryzującej się określonym poziomem ryzyka, w tym także zasady dotyczące nadrzędności modeli ratingowych, o ile mają zastosowanie oraz zasady przełamywania ocen ratingowych. Elementem systemu ratingowego są modele PD, LGD, CCF-EAD (nazywane dalej modelami) oraz metodyki oceny finansowania specjalistycznego.

Ocena ryzyka kredytowego klienta w aspekcie prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD) przez klienta opiera się na jednolitej skali ratingowej, zwanej Master Skalą.

Master Skala (MS) składa się z 15 stopni ratingowych, gdzie poszczególne ratingi oznaczają jak niżej:

- 1) Maksymalne bezpieczeństwo - tylko dla ekspozycji rządowych

- 2) Najwyższa jakość
- 3) Bardzo wysoka jakość
- 4) Wysoka jakość
- 5) Bardzo dobra jakość
- 6) Dobra jakość
- 7) Średnio wysoka jakość
- 8) Średnia jakość
- 9) Średnio niska jakość
- 10) Niska jakość
- 11) Bardzo niska jakość
- 12) Ograniczone kredytowanie
- 13) Słabe sygnały utraty wartości (impairmentu)
- 14) Mocne sygnały utraty wartości (impairmentu)
- 15) Niewykonanie zobowiązania.

Ratingi 13 - 15 to ratingi proceduralne, zarezerwowane dla ekspozycji o obniżonej wartości.

Wszyscy klienci z dostępnym kredytowaniem, faktycznie wykorzystujący zatwierdzone limity kredytowe lub nie oraz wszyscy inni uczestnicy transakcji kredytowej powinni mieć uprzednio nadany rating i być przypisanymi do odpowiedniej puli.

Odpowiednia polityka kredytowa lub ratingowa powinna określać model właściwy do wygenerowania ratingu lub homogenicznej puli dla danego segmentu klienta.

Każdy stosowany model PD musi zostać skalibrowany do MS na podstawie zaobserwowanego lub szacowanego prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania.

Rating dla rządów, banków centralnych, organizacji międzynarodowych, wielostronnych banków rozwoju oraz Instytucji może zostać przypisany na podstawie ratingu przyznanego przez uznane agencje ratingowe, zmapowanego na Master Scale.

Jeżeli powyższe podmioty będą miały więcej niż jedną ocenę ratingową przyznaną przez uznane agencje ratingowe (split rating), to zawsze należy stosować drugi najlepszy rating z ocen przyznanych przez uznane agencje.

Tabela prezentująca powiązania między wewnętrznymi a zewnętrznymi ocenami ratingowymi została przedstawiona w rozdziale 6.4 Ujawnień. Bank uznaje dla celów porównawczych następujące zewnętrzne agencje ratingowe: Fitch, Moody's, Standard & Poors.

W przypadku klientów detalicznych rating nadany w rezultacie działania modelu behawioralnego (rating behawioralny) jest z założenia ważniejszy niż nadany w rezultacie działania ratingu aplikacyjnego (rating aplikacyjny), jeżeli tylko rating behawioralny jest nadany. W przypadku klientów korporacyjnych nadany rating jest oceną łączną 3 komponentów: modułu ilościowego opartego na analizie danych ze sprawozdań finansowych, modułu jakościowej oceny Klienta opartego na informacjach pozafinansowych oraz modułu behawioralnego oceniającego charakter dotychczasowej współpracy Klienta z Grupą Banku Millennium (w tym z Bankiem Millennium).

Ratingi proceduralne (13, 14 i 15 wg Master Skali) przyznawane są klientom z symptomami pogorszenia zdolności i wiarygodności kredytowej lub z zadłużeniem przeterminowanym.

Rating proceduralny jest z założenia ważniejszy niż rating aplikacyjny i rating behawioralny.

Po ustaniu przesłanek do nadania któregośkolwiek ratingu proceduralnego, ratingi 13 i 14 od razu wygasają, natomiast rating 15 albo wygasa albo jest utrzymywany przez tzw. okres kwarantanny.

Opis procesu ratingów wewnętrznych

1. Rządy i banki centralne

Klasa ekspozycji podlegająca stałemu wyłączeniu z metody IRB.

2. Instytucje

Klasa ekspozycji podlegająca stałemu wyłączeniu z metody IRB.

3. Przedsiębiorcy, w tym mali i średni przedsiębiorcy, kredytowanie specjalistyczne oraz nabyte wiarygodności

Klasy ekspozycji podlegające planowi stopniowego wdrożenia metody IRB.

4. Ekspozycje detaliczne

- Modele PD

Proces ratingowy w Banku Millennium opiera się na następujących zasadach:

- Nadanie klasy ryzyka wszystkim klientom i ekspozycjom kredytowym;
- Wszystkie decyzje kredytowe powinny być poprzedzone nadaniem klasy ratingowej dla klienta;
- W segmencie detalicznym proces nadawania ratingu oparty jest na modelach skoringowych/ratingowych PD;
- Proces nadawania ratingu jest procesem niezależnym od procesu podejmowania decyzji kredytowych.

Przedstawione zasady nadawania ratingu mają zastosowanie do wszystkich kategorii ekspozycji detalicznych: ekspozycji detalicznych wobec klientów indywidualnych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, odnawialnych ekspozycji detalicznych oraz pozostałych ekspozycji detalicznych.

Klasa ekspozycji detalicznych wobec klientów indywidualnych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych obejmuje ekspozycje będące kredytem lub pożyczką zabezpieczoną hipoteką na nieruchomości wobec klientów detalicznych (mikroprzedsiębiorstwa i klienci indywidualni).

Klasa odnawialnych ekspozycji detalicznych obejmuje ekspozycje wobec osób fizycznych, niezabezpieczone, odnawialne, o łącznym zaangażowaniu nie przekraczającym 100.000 euro oraz spełniające warunek niskiej zmienności stóp strat.

Wszystkie ekspozycje detaliczne nie zaliczone do powyższych kategorii są traktowane jako pozostałe ekspozycje detaliczne.

Kompetencje w procesie nadawania ratingu są podzielone w następujący sposób:

- a) Wprowadzanie danych;
- b) Weryfikacja danych;
- c) Nadanie ostatecznej oceny ryzyka (decyzja automatyczna).

Klasy ryzyka wynikające z modeli oraz ratingi proceduralne są nadawane automatycznie i nie podlegają korekcie eksperckiej.

W procesie nadania ratingu, Bank wykorzystuje dane z różnych dostępnych źródeł:

- źródła wewnętrzne (systemy informatyczne Banku);
- źródła zewnętrzne (Biuro Informacji Kredytowej S.A.);
- dane pozyskane od klientów.

W zakresie modeli niewykonania zobowiązań (modele PD), w klasie ekspozycji detalicznych funkcjonuje system ratingowy dla mikroprzedsiębiorstw i system ratingowy dla klientów indywidualnych. W ramach obu systemów używane są modele skoringowe behawioralne oraz modele skoringowe aplikacyjne, desygnowane do określonych grup klientów i/lub produktów. W przypadku klientów z symptomami pogorszenia zdolności i wiarygodności kredytowej lub z zadłużeniem przeterminowanym nadawane są ratingi proceduralne.

Rating proceduralny ma pierwszeństwo stosowania. Jeśli klient nie posiada ratingu proceduralnego, zastosowanie ma rating behawioralny, o ile został nadany.

Rating behawioralny nadawany jest po raz pierwszy po trzech miesiącach współpracy klienta z Bankiem, a następnie z miesięczną częstotliwością, pod warunkiem, że rachunki klienta spełniają wymogi przewidziane w modelu behawioralnym.

Jeśli klient nie posiada ratingu behawioralnego lub proceduralnego, zastosowanie ma rating aplikacyjny.

- Modele LGD

W zakresie modeli strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD), zostały one zbudowane dla dwóch portfeli:

- a) portfela niezabezpieczonego dla klientów detalicznych,
- b) portfela zabezpieczonego przez nieruchomości mieszkalne dla klientów detalicznych.

Zgodnie z CRR i następnymi zmianami, banki mają za zadanie estymować parametry LGD wykorzystując dane dotyczące niewykonanych zobowiązań w ramach wszystkich dostępnych źródeł oraz uwzględniając wszystkie informacje istotne z punktu widzenia szacowania poziomu straty ekonomicznej.

Z tego powodu Bank przeprowadził oszacowanie parametrów LGD na bazie danych, która obejmuje wszystkie przypadki niewykonania zobowiązania wynikające z ilościowych i jakościowych przesłanek definicji niewykonania zobowiązania.

Zgodnie z metodologią wyliczenia LGD, głównymi elementami obliczeń są: prawdopodobieństwo uzdrowienia, lub zakończenie procesu windykacji klienta, wartość odzysków, koszty oraz stopa dyskontowa.

Bank przyjął następujące podejście do budowy modeli LGD:

- a) Stworzenie homogenicznych względem ryzyka grup transakcji
- b) Oszacowanie prawdopodobieństwa różnych scenariuszy wyjścia ze stanu niewykonania zobowiązania (uzdrowienie, niedokończony proces, likwidacja);
- c) Oszacowanie parametrów straty dla każdej ze ścieżek wyjścia ze stanu niewykonania zobowiązania.

Strata z tytułu niewykonania zobowiązania jest szacowana na poziomie transakcji.

- Modele ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania (EAD) / Modele CCF

Model EAD został zbudowany dla ekspozycji portfela detalicznego. Przy estymacji EAD, ekspozycja na moment niewykonania zobowiązania była porównywana z wartością limitu i zaangażowaniem bilansowym zaobserwowanym na rok przed zdarzeniem niewykonania zobowiązania. Kalkulacja parametrów ekwiwalentu bilansowego (CCF) była przeprowadzona dla grup produktów, dla których istniała możliwość wystąpienia zaangażowania pozabilansowego oraz Bank dysponował istotną liczbą obserwacji pozwalającą na wnioskowanie statystyczne, tj. dla limitów w rachunkach (overdrafty) oraz kart kredytowych (portfel QRRE). W przypadku gwarancji, dla których liczba obserwacji była zbyt mała dla przeprowadzenia analiz statystycznych, przyjęto konserwatywną wartość CCF. Jednocześnie nie opracowano modelu EAD dla portfela RRE, z racji nieistotnej liczby obserwacji. Dla segmentu RRE również przyjęto konserwatywną wartość parametru CCF.

5. Ekspozycje kapitałowe

Grupa Millennium klasyfikuje jako ekspozycje kapitałowe udziały oraz instrumenty kapitałowe posiadane przez jakiegokolwiek jednostki Banku, z wyłączeniem, w ujęciu skonsolidowanym, udziałów reprezentujących inwestycje w spółki zależne, które są klasyfikowane jako transakcje wewnątrzgrupowe. Jednak ze względu na fakt, że łączna wartość portfela kapitałowego Grupy jest nieistotna, postanowiono stałe wyłączyć przedmiotowe ekspozycje z podejścia IRB i wyliczać dla nich wymóg kapitałowy zgodnie z podejściem standardowym.

6. Wartość ekspozycji i korekt

Poniższa tabela prezentuje podstawowe agregaty i parametry używane przy wyliczaniu wymogów w zakresie funduszy własnych metodą IRB. Dla klas ekspozycji objętych metodą IRB wskazane są wielkości ekspozycji, CCF, średnie PD, ilość dłużników, średnie LGD, aktywa ważone ryzykiem, średnia waga ryzyka, strata oczekiwana oraz korekty wartości i rezerwy, w zakresach prawdopodobieństwa wystąpienia niewykonania zobowiązania (PD).

Tabela 45 EU CR6 - Metoda IRB - Ekspozycje na ryzyko kredytowe według klas ekspozycji i zakresów PD (w %, w tys. zł)

Portfel	Zakres PD	Oryginalna ekspozycja bilansowa brutto	Ekspozycja pozabilansowa przed CCF	Średnie CCF	EAD po CRM i po CCF	Średnie PD	Ilość dłużników	Średnie LGD	RWA	Średnia waga ryzyka	Strata oczekiwana (EL)	Korekty wartości rezerwy
QRRE	0,00 do <0,15	368 379	1 661 965	64,30%	1 437 005	0,08%	257 096	62,35%	47 442	3,30%	717	2 655
QRRE	0,15 do <0,25	181 026	294 363	72,65%	394 886	0,19%	64 331	63,19%	27 238	6,90%	480	2 482
QRRE	0,25 to <0,50	179 435	193 319	75,63%	325 637	0,39%	47 397	63,97%	40 434	12,42%	812	2 712
QRRE	0,50 to <0,75	183 535	144 243	77,40%	295 178	0,71%	39 853	64,60%	59 391	20,12%	1 354	2 972
QRRE	0,75 to <2,50	338 253	177 991	80,60%	481 721	1,70%	61 529	65,06%	188 133	39,05%	5 346	6 495
QRRE	2,50 to <10,00	320 166	88 382	81,98%	392 619	5,95%	50 638	65,47%	361 943	92,19%	15 293	10 560
QRRE	10,00 to <100,00	162 171	17 335	78,97%	175 861	22,91%	22 177	65,92%	301 139	171,24%	26 532	9 795
QRRE	100,00 (default)	104 507	5 656	0,00%	104 507	100,00%	15 225	90,67%	65 174	62,36%	94 755	56 566
QRRE	Razem	1 837 472	2 583 255	68,52%	3 607 414	5,03%	558 246	64,47%	1 090 894	30,24%	145 290	94 238
Residential Retail	0,00 do <0,15	18 692 802	485 205	100,00%	19 178 007	0,08%	96 055	31,67%	1 287 409	6,71%	4 859	9 670
Residential Retail	0,15 do <0,25	3 407 193	58 102	100,00%	3 465 295	0,19%	13 786	32,40%	454 361	13,11%	2 116	4 160
Residential Retail	0,25 to <0,50	2 031 209	30 267	100,00%	2 061 476	0,39%	8 053	32,63%	465 800	22,60%	2 624	4 529
Residential Retail	0,50 to <0,75	1 578 213	18 100	100,00%	1 596 314	0,71%	6 148	32,53%	547 212	34,28%	3 687	5 423
Residential Retail	0,75 to <2,50	2 295 540	31 561	100,00%	2 327 101	1,67%	8 122	32,91%	1 398 088	60,08%	12 777	18 093
Residential Retail	2,50 to <10,00	1 294 589	17 105	100,00%	1 311 694	5,61%	4 192	33,09%	1 556 412	118,66%	24 289	26 619
Residential Retail	10,00 to <100,00	381 306	4 525	100,00%	385 831	25,76%	1 243	33,04%	726 060	188,18%	33 347	16 697
Residential Retail	100,00 (default)	835 198	57	100,00%	835 256	100,00%	2 949	83,46%	1 466 333	175,55%	697 101	394 672
Residential Retail	Razem	30 516 051	644 923	100,00%	31 160 974	3,49%	140 548	33,42%	7 901 675	25,36%	780 800	479 864
Total	Razem	32 353 522	3 228 178	74,81%	34 768 387	3,65%	643 512	36,64%	8 992 569	25,86%	926 089	574 102

7. Czynniki które miały wpływ na poniesione straty, oszacowania w zestawieniu z rzeczywistymi wynikami

Poniższa tabela prezentuje weryfikację historyczną PD dla poszczególnych kategorii ekspozycji.

Tabela 46 EU CR9 - Metoda IRB - Weryfikacja historyczna PD według kategorii ekspozycji

Klasa ekspozycji	Zakres PD	Średnie ważone PD	Arytmetyczna średnia PD po dłużnikach	Ilość dłużników		Ilość dłużników w ciągu roku którzy weszli w stan niewykonania zobowiązania	W tym nowi dłużnicy	Średnia historyczna roczna stopa default
				Koniec poprzedniego roku	Koniec roku			
QRRE	<0,06% - 0,12%)	0,08%	0,08%	168 026	256 497	82	2	0,04%

QRRE	<0,12% - 0,18%)	0,15%	0,15%	31 797	31 455	60	2	0,12%
QRRE	<0,18% - 0,28%)	0,23%	0,23%	38 924	32 783	73	2	0,16%
QRRE	<0,28% - 0,53%)	0,39%	0,39%	59 770	47 324	224	12	0,32%
QRRE	<0,53% - 0,95%)	0,71%	0,71%	58 781	39 649	376	17	0,61%
QRRE	<0,95% - 1,73%)	1,28%	1,28%	51 900	35 372	591	30	1,01%
QRRE	<1,73% - 2,94%)	2,25%	2,25%	27 437	26 057	446	45	1,68%
QRRE	<2,94% - 4,90%)	3,80%	3,80%	18 437	21 483	501	80	2,52%
QRRE	<4,90% - 7,60%)	6,10%	6,10%	12 707	15 201	450	82	3,56%
QRRE	<7,60% - 12%)	9,55%	9,55%	6 669	11 598	342	93	4,92%
QRRE	<12% - 20%)	15,63%	15,49%	7 581	15 354	699	51	9,13%
QRRE	<20% - 100%)	76,74%	40,48%	10 069	6 797	3 056	48	31,62%
Residential Retail	<0,06% - 0,12%)	0,08%	0,08%	80 704	96 055	18	0	0,04%
Residential Retail	<0,12% - 0,18%)	0,15%	0,15%	10 152	7 268	8	0	0,09%
Residential Retail	<0,18% - 0,28%)	0,23%	0,23%	6 116	6 519	9	0	0,17%
Residential Retail	<0,28% - 0,53%)	0,39%	0,39%	8 468	8 053	20	0	0,26%
Residential Retail	<0,53% - 0,95%)	0,71%	0,71%	7 410	6 148	25	0	0,38%
Residential Retail	<0,95% - 1,73%)	1,28%	1,28%	5 088	4 963	24	0	0,63%
Residential Retail	<1,73% - 2,94%)	2,25%	2,25%	3 279	3 160	30	0	1,10%
Residential Retail	<2,94% - 4,90%)	3,80%	3,80%	2 331	2 189	28	0	1,46%
Residential Retail	<4,90% - 7,60%)	6,10%	6,10%	1 386	1 179	22	0	2,36%
Residential Retail	<7,60% - 12%)	9,55%	9,55%	737	815	25	0	4,48%
Residential Retail	<12% - 20%)	16,49%	16,49%	2 471	578	201	0	9,13%
Residential Retail	<20% - 100%)	59,01%	59,01%	152	665	77	0	51,71%

Porównanie wartości PD zrealizowanych z modelowymi

Poniższe tabele przedstawiają wyliczenia zrealizowanych stóp niewykonania zobowiązań oraz szacowanych wartości stopy niewykonania zobowiązań, dla portfeli objętych zezwoleniem na stosowanie metody IRB.

Tabela 47 Zrealizowane i szacowane stopy niewykonania zobowiązań („default”) dla portfela QRRE (w %)

Okres	Szacowana stopa default	Zrealizowana stopa default
2014	2,68%	1,99%
2015	2,69%	1,82%
2016	2,47%	1,59%
2017	2,27%	1,45%
2018	2,01%	1,43%
2019	1,95%	1,40%

Tabela 48 Zrealizowane i szacowane stopy niewykonania zobowiązań („default”) dla portfela kredytów zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych (w %)

Okres	Szacowana stopa default	Zrealizowana stopa default
2014	0,78%	0,48%
2015	0,82%	0,55%
2016	0,88%	0,60%
2017	0,91%	0,53%
2018	0,82%	0,43%
2019	0,83%	0,38%

W przypadku portfela QRRE można zaobserwować dalsze obniżanie się (aczkolwiek mniejsze niż w poprzednich latach) zrealizowanych stóp niewykonania zobowiązań („default”) w ostatnich latach. Są one mniejsze niż szacowane. Obserwowane obniżenie zrealizowanych stóp default w ostatnich latach jest zgodne z trendami obserwowanymi na rynku i może być wyjaśnione korzystną i stabilną sytuacją makroekonomiczną.

W przypadku portfela RRE zrealizowane stopy niewykonania zobowiązania są niższe niż w ostatnim roku. Są też niższe niż wartości szacowane. Spadek ten wynika z dobrej sytuacji makroekonomicznej, jak również z malejącego udziału kredytów denominowanych do walut obcych (przede wszystkim CHF), w przypadku których obserwowane ryzyko jest obecnie wyższe, niż dla kredytów w PLN.

W przypadku obydwu portfeli zrealizowane stopy default były mniejsze niż przeciętne prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (PD), przede wszystkim, z powodu uwzględniania w szacowaniu długookresowego PD dodatkowego konserwatywnego buforu, związanego z błędami oszacowań, który podwyższa szacowane wartości parametru PD.

Porównanie wartości CCF zrealizowanych z modelowymi

Analizę zrealizowanych współczynników CCF przeprowadzono dla przypadków z portfela QRRE wchodzących w default w ciągu roku kalendarzowego 2019 (okres sprawozdawczy) oraz 2017 i 2018 (okresy porównawcze), które na koniec roku poprzedzającego dany okres (31.12.2018 w sytuacji okresu sprawozdawczego) znajdowały się poza defaultem i posiadały dodatnią ekspozycję pozabilansową. Analiza polegała na porównaniu średnich zrealizowanych wartości współczynników konwersji ze średnimi wartościami modelowymi (ważonymi wielkością ekspozycji pozabilansowej). Współczynniki modelowe uwzględniają szereg narzutów konserwatywnych i powinny przewyższać faktycznie zrealizowane wartości. Otrzymane wyniki podano w poniższej tabeli

Tabela 49. Porównanie wartości CCF zrealizowanych z modelowymi (w %)

CCF	2019	2018	2017
CCF modelowy	96,30%	89,00%	91,30%
CCF zrealizowany	53,57%	55,80%	57,20%

Zarówno w okresie sprawozdawczym jak i porównawczych, zrealizowane wartości współczynników CCF nie przekroczyły wartości modelowych. W związku z tym, że Bank nie zanotował wyższych od spodziewanych poziomów współczynników konwersji kredytowej ten element ryzyka kredytowego nie prowadzi do wystąpienia wyższych od spodziewanych strat.

Porównanie wartości LGD zrealizowanych z modelowymi

Analizę zrealizowanych współczynników LGD przeprowadzono dla przypadków z portfeli RRE i QRRE. Wyznaczenie zrealizowanych wartości LGD wymaga dłuższej perspektywy czasowej, gdyż odzyski mogą wystąpić dopiero długo po wejściu ekspozycji w stan defaultu. W związku z tym wyliczenie zrealizowanych wartości LGD zostało oparte na przypadkach wchodzących w default najpóźniej do grudnia 2016 roku. Wyznaczony na tych przypadkach średni poziom LGD (średnia ważona EAD) porównano ze średnim poziomem LGD stosowanym w ramach metody IRB na potrzeby wyznaczania wymogów kapitałowych (średnia ważona EAD). Wartości modelowe uwzględniają szereg narzutów konserwatywnych (w tym dodatkowy mnożnik nałożony decyzją IRB z lipca 2017 roku, wraz z udzieleniem zgodny na stosowanie zmienionych modeli LGD dla portfeli RRE i QRRE) i powinny przewyższać faktycznie zrealizowane straty. Otrzymane wyniki podano w poniższej tabeli.

Tabela 50 Porównanie wartości LGD zrealizowanych z modelowymi (w %)

LGD	Portfel	
	RRE	QRRE
Zrealizowana	28,54%	51,12%
Modelowana	38,53%	69,25%

Dla obu analizowanych portfeli modelowe wartości strat znacząco przewyższyły poziomy zrealizowane. Można zatem stwierdzić że nie wystąpiły nadspodziewane straty związane z poziomami LGD, a stosowane wartości parametrów okazały się wystarczająco konserwatywne.

Grupa nie posiada spółek prowadzących działalność kredytową za granicą (CRR art. 452.j).

Tabela EU CR10 - IRB (kredytowanie specjalistyczne i ekspozycje kapitałowe)

Z uwagi na fakt, że nie stosowana jest metoda IRB dla kredytowania specjalistycznego i ekspozycji kapitałowych, Tabela EU CR10 (EBA/GL/2016/11) nie jest prezentowana.

Tabela EU CR7 - Metoda IRB - wpływ kredytowych instrumentów pochodnych stosowanych jako techniki ograniczania ryzyka kredytowego na aktywa ważone ryzykiem

Z uwagi na fakt, że kredytowe instrumenty pochodne nie są stosowane jako techniki ograniczania ryzyka kredytowego, Tabela EU CR7 nie jest prezentowana (EBA/GL/2016/11).

11.3. STOSOWANIE OSZACOWAŃ WEWNĘTRZNYCH

Grupa postępuje zgodnie z zasadami IRB odnośnie stosowania kryteriów testu użytkowania (tzw. „use test”), co oznacza, że parametry ryzyka wykorzystywane do wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego są także parametrami, jakie wykorzystuje się dla innych celów wewnętrznych, w szczególności w procesie zarządzania ryzykiem. Modele ratingów wewnętrznych lub wewnętrznego szacowania strat odgrywają istotną rolę w procesie zarządzania ryzykiem oraz w procesie decyzyjnym na różnych poziomach zarządzania ryzykiem tzn. w zakresie definiowania strategii banku w obszarze ryzyka kredytowego, zatwierdzania i monitoringu ryzyka kredytowego oraz alokacji kapitału ekonomicznego.

Grupa posiada wieloletnie doświadczenie w wykorzystywaniu modeli ratingów wewnętrznych, biorąc pod uwagę fakt, że od lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku stosowane są poszczególne systemy ratingowe w ocenie ryzyka klientów. Od tego czasu metodyki te były rozwijane i doskonalone oraz w coraz większym zakresie wdrażane w procesy biznesowe, dzięki czemu rosła świadomość i „kultura” zarządzania ryzykiem w procesie zarządzania.

- System informacji zarządczej

Oszacowania wewnętrzne są wykorzystywane w szerokim stopniu w systemie informacji zarządczej w obszarze ryzyka i działalności operacyjnej. Poszczególne szczeble zarządcze (Rada Nadzorcza, Zarząd, wyspecjalizowane komitety) otrzymują z określoną częstotliwością szczegółowe informacje w zakresie ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyka i profilu ryzyka, z wykorzystaniem oszacowanych parametrów ryzyka, co umożliwia efektywne zarządzanie ryzykiem.

- Apetyt na ryzyko

Wewnętrzne oszacowania zostały wykorzystane w szerokim zakresie w określeniu „apetytu na ryzyko” Banku i Grupy Banku Millennium. W jego skład wchodzi mierniki, bufory i limity ilościowe, które wraz z wytycznymi jakościowymi dotyczącymi zarządzania poszczególnymi

rodzajami ryzyka, określają skłonność Banku do podejmowania ryzyka. Parametry ryzyka stanowią także istotny element realizowanej strategii ryzyka, zawierającej cele i wytyczne w obszarze zarządzania różnymi rodzajami ryzyka.

- **Limity koncentracji**

W obszarze ryzyka koncentracji kredytowej i dużych zaangażowań, oszacowania wewnętrzne zostały wykorzystane przy opracowaniu limitów zaangażowania na poszczególne segmenty portfela kredytowego. W tym celu porównano poziom ryzyka - wyliczony przy użyciu parametrów ryzyka - z dostępnymi zasobami finansowymi, które mogą być użyte do zabezpieczenia ryzyka, z uwzględnieniem buforu na potencjalny wzrost ryzyka.

- **Kompetencje decyzyjne**

Ważnym obszarem zastosowania oszacowań wewnętrznych są kompetencje decyzyjne dla udzielania kredytów. Kwotowe uprawnienia decyzyjne dla poziomów decyzyjnych zależą w szczególności od klasy ratingowej w MS oraz łącznej ekspozycji wobec grupy ekonomicznej klienta.

- **Ocena zdolności i wiarygodności kredytowej**

Oszacowania wewnętrzne wpływają w dużym stopniu na ocenę zdolności i wiarygodności kredytowej klienta. Nadany rating jest uwzględniany w ramach sprawdzenia tzw. kryteriów odcinających, dla których określa się minimalny, możliwy do akceptacji rating w zależności od segmentu/produktu. Dodatkowo w przypadku klienta detalicznego rating wpływa na wyliczenia limitu kredytowego dla klienta.

- **Cena kredytu i polityka cenowa**

Parametry ryzyka są wykorzystywane również w wyznaczeniu ceny transakcji kredytowej, poprzez uwzględnienie w niej kosztu ryzyka.

- **Kapitał ekonomiczny**

Parametry ryzyka kredytowego i rynkowego służą jako jeden z elementów umożliwiających wyliczenie kapitału ekonomicznego na ryzyko. Kapitał ekonomiczny wykorzystywany jest zaś w ocenie bezpieczeństwa funkcjonowania, alokacji i realokacji kapitału na linie biznesowe, ocenie efektywności z uwzględnieniem ryzyka, ustaleniu limitów koncentracji.

11.4. TECHNIKI OGRANICZANIA RYZYKA KREDYTOWEGO

Tabela EU CRC - Jakościowe wymogi dotyczące ujawniania informacji związanych z technikami ograniczania ryzyka kredytowego (art. 453.a,e)

Informacje zawarte w tym rozdziale publikowane są zgodnie z wymogami Tabeli EU CRC - Jakościowe wymogi dotyczące ujawniania informacji związanych z technikami ograniczania ryzyka kredytowego (EBA/GL/2016/11).

Podstawowym kryterium branym pod uwagę w Banku przy podejmowaniu decyzji o finansowaniu na określonych warunkach jest ocena posiadania przez klienta zdolności do terminowej obsługi i spłaty tego finansowania, bez konieczności realizacji zabezpieczeń. Przyjmowane zabezpieczenia mają na celu ograniczenie ryzyka kredytowego ponoszonego przez Grupę na

wypadek, gdyby klient nie dokonał spłaty w kwotach i terminach określonych w umowie. W związku z tym wymogi w zakresie przyjmowanego zabezpieczenia powinno być adekwatne do ryzyka kredytowego ponoszonego przez Grupę w przypadku danego klienta, przy uwzględnieniu specyfiki udzielanego finansowania. Dodatkowo w przypadku kredytów finansujących nieruchomości (w szczególności detaliczne kredyty hipoteczne) ustanowienie zabezpieczenia na nieruchomości stanowi obligatoryjny element produktu kredytowego.

Polityka zabezpieczeń Grupy określa zasady w zakresie akceptowanych typów, rodzajów i form prawnych zabezpieczeń, zasady wartościowania zabezpieczeń oraz wymogi przy ich przyjmowaniu, zasady wyceny zabezpieczeń oraz zasady ich monitorowania.

Lista akceptowanych przez Grupę typów zabezpieczeń obejmuje zabezpieczenia finansowe, hipoteczne, pozostałe rzeczowe, gwarancje i poręczenia oraz należności. Rodzaje akceptowanych zabezpieczeń zostały szczegółowo określone, przy czym Grupa zdefiniowała również warunki w zakresie cech poszczególnych rodzajów zabezpieczeń, pozwalających na ich przyjęcie przez Grupę. Grupa zdefiniowała również listę akceptowanych form prawnych zabezpieczeń przy wzięciu pod uwagę ryzyka związanego z możliwością utraty zabezpieczenia, szczególnie w przypadku upadłości klienta lub prowadzonego wobec niego postępowania restrukturyzacyjnego czy egzekucji komorniczej.

Grupa zdefiniowała zasady przeprowadzania wyceny wartości zabezpieczenia przyjmowanego na zabezpieczenie.

W przypadku zabezpieczeń finansowych wartość zabezpieczenia określana jest na podstawie bieżącej rynkowej wyceny danego aktywa po pomniejszeniu o zdefiniowane narzuty, w tym z tytułu zmienności cenowej.

Zabezpieczenia hipoteczne wyceniane są w oparciu o operaty szacunkowe wykonywane przez rzeczoznawców majątkowych, weryfikowane przez wyspecjalizowane jednostki Grupy. Przy monitoringu wartości zabezpieczeń kredytów detalicznych w trakcie ich obsługi, aktualizacja wartości zabezpieczenia przeprowadzana jest metodą statystyczną przy wykorzystaniu indeksów zmian cen nieruchomości.

W przypadku zabezpieczeń rzeczowych sposób wyceny zależy od rodzaju, wartości jednostkowej aktywa oraz wieku aktywa - wycena wykonywana jest w oparciu o szacowaną cenę rynkową wyznaczaną przez wyspecjalizowane jednostki Grupy lub w oparciu o wartość ubezpieczeniową / księgową w przypadku nisko wartościowych aktywów.

W każdym przypadku jednostki dokonujące wyceny/weryfikujące wyceny są oddzielone od jednostek sprzedażowych.

Odpowiednio do typu i rodzaju zabezpieczenia Bank monitoruje je pod kątem:

- spełnienia warunków umownych zabezpieczenia, w tym potwierdzenia pewności prawnej,
- aktualizacji wartości zabezpieczenia,
- istnienia zabezpieczenia (wizja lokalna).

Grupa stosuje również cały szereg zabezpieczeń uzupełniających mających na celu ułatwienie prowadzenie egzekucji lub uprawdopodobnienie skuteczności zaspokojenia się z danego rodzaju zabezpieczenia.

Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego

Grupa nie stosuje saldowania ekspozycji bilansowych i pozabilansowych. (CRR art. 453.a).

Zasady i procedury dotyczące zabezpieczeń i zarządzania nimi (CRR art. 453.b)

W obszarze zarządzania zabezpieczeniami, Grupa stosuje podejście, zgodnie z którym zabezpieczenie służy zapewnieniu Grupie spłaty kapitału, odsetek, prowizji i opłat na wypadek, gdyby klient nie dokonał spłaty w kwotach i terminach określonych w umowie. Zawsze jednak podstawowym źródłem spłaty należności są dochody/przychody kredytobiorcy, w tym uzyskane w ramach kredytowanego przedsięwzięcia. Zabezpieczenie powinno być adekwatne do ryzyka kredytowego ponoszonego przez Bank, przy uwzględnieniu specyfiki danej transakcji kredytowej.

Prawne zabezpieczenie obowiązuje do czasu spłaty wszystkich wierzytelności Grupy, wynikających z zabezpieczanej transakcji kredytowej. Termin ważności lub zapadalności zabezpieczenia nie powinien być wcześniejszy niż termin całkowitej spłaty zabezpieczanej transakcji kredytowej.

Zabezpieczenie w postaci nieruchomości (aktualizacja wartości)

W zakresie wyceny zabezpieczeń kredytowych, w odniesieniu do największego portfela kredytowego - kredytów detalicznych mieszkaniowych, w każdym przypadku w procesie rozpatrywania wniosków kredytowych wymagana jest wycena nieruchomości na zabezpieczenie kredytu, dokonana przez biegłego rzeczoznawcę.

Grupa monitoruje zabezpieczenia pod kątem:

- aktualizacji wartości bazowej zabezpieczenia,
- spełnienia wybranych warunków umownych zabezpieczenia,
- istnienia zabezpieczenia (wizja lokalna).

Aktualizacja wartości bazowej zabezpieczenia hipotecznego może być dokonana w jednej z poniższych form:

- ocena wartości nieruchomości, rozumiana jako oszacowanie przez Grupę aktualnej wartości nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie transakcji kredytowej, dokonane w oparciu o stosowane przez Bank metody lub na podstawie analizy rynku nieruchomości na dzień dokonania oceny (nie stosuje się w przypadku nieruchomości komercyjnych),
- wycena przez rzeczoznawcę.

Aktualizacja wartości bazowej zabezpieczeń finansowych

W przypadku zabezpieczeń finansowych następujących rodzajów 'Jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych będące w sprzedaży przez podmioty grupy Banku, zarządzane przez Millennium TFI', ich wartość bazowa jest aktualizowana z częstotliwością dzienną.

Aktualizacja wartości bazowej zabezpieczeń rzeczowych

Aktualizacja wartości bazowej zabezpieczenia rzeczowego powinna zostać przeprowadzona, o ile w oparciu o wizję lokalną zostanie stwierdzone znaczne zużycie przedmiotu zabezpieczenia, niedobór lub brak zabezpieczenia. Wizja lokalna zabezpieczenia rzeczowego przeprowadzana jest raz na 12 miesięcy.

Poniższa tabela zawiera typy, rodzaje i formy prawne zabezpieczeń akceptowanych przez Bank. Proces przyjmowania zabezpieczeń jest regulowany przez specjalnie desygnowane procedury. Dopuszczalne jest przyjmowanie innych rodzajów zabezpieczeń po spełnieniu określonych wymagań (CRR art. 453.c).

Tabela 51 Typy i rodzaje zabezpieczeń stosowanych przez Grupę przy udzielanych kredytach

Typ	Rodzaj	Forma prawna
Finansowe	Lokata terminowa w Banku w zł/walucie obcej z gwarancją 100% kapitału	Przewłaszczenie
	Lokata Superduet w zł/walucie obcej z gwarancją 100% kapitału w części dotyczącej lokaty	<u>Dla lokaty:</u> - Przewłaszczenie <u>Dla jednostek uczestnictwa funduszu inwestycyjnego:</u> Zastaw rejestrowy (docelowo) i Zastaw zwykły (przejściowo)
	Program inwestycyjny Prestige w zł/walucie obcej	Przelew wierzytelności.
	Polisa gwarancyjna	Przelew wierzytelności
	Umowa ubezpieczenia Megazysk	Przelew wierzytelności
	Lokata terminowa w innym banku w zł/walucie obcej z gwarancją 100% kapitału	Przelew wierzytelności Zastaw rejestrowy (docelowo) i Zastaw zwykły (przejściowo)
	Jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych będące w sprzedaży przez podmioty grupy Banku, zarządzane przez Millennium TFI, ING TFI, Investors, Esaliens TFI	Zastaw rejestrowy (docelowo) i Zastaw zwykły (przejściowo) Zastaw zwykły
	Akcje notowane na WGPW wchodzące w skład WIG 20, zdeponowane w	Przewłaszczenie Zastaw rejestrowy (docelowo) i

Typ	Rodzaj	Forma prawna	
	Millennium Dom Maklerski	Zastaw zwykły (przejściowo)	
		Zastaw zwykły	
	Bony skarbowe zdeponowane w Banku	Przewłaszczenie	
		Zastaw rejestrowy (docelowo) i Zastaw zwykły (przejściowo)	
		Zastaw zwykły	
	Zdematerializowane obligacje Skarbu Państwa dopuszczone do obrotu zorganizowanego zdeponowane w Banku lub Millennium Dom Maklerski	Przewłaszczenie	
		Zastaw rejestrowy (docelowo) i Zastaw zwykły (przejściowo)	
	Zdematerializowane obligacje Skarbu Państwa nie dopuszczone do obrotu zorganizowanego zdeponowane w Banku lub Millennium Dom Maklerski	Zastaw rejestrowy (docelowo) i Zastaw zwykły (przejściowo)	
		Zastaw zwykły	
	Hipoteczne	Nieruchomości mieszkalne (przeznaczone przez właściciela do zamieszkania lub na wynajem poza działalnością gospodarczą: lokale mieszkalne, budynki mieszkalne jednorodzinne, grunty przeznaczone na wybudowanie wyżej wskazanych nieruchomości)	Hipoteka
			oraz
	Hipoteczne	Nieruchomości komercyjne (- nieruchomości: biurowe, magazynowe, handlowe, usługowe, przemysłowe, warsztatowe, hotele, przeznaczone na sprzedaż lub wynajem w ramach działalności gospodarczej: lokale mieszkalne, budynki mieszkalne jedno- i wielorodzinne grunty przeznaczone na wybudowanie wyżej wskazanych nieruchomości pozostałe grunty (np. rolne, leśny)	Zastaw rejestrowy i Przewłaszczenie (warunkowo) - w przypadku zabezpieczenia na częściach składowych nieruchomości [np. urządzenia, sprzęt specjalistyczny, maszyny, linie technologiczne trwale związane z gruntem lub budynkiem, których demontaż naruszy konstrukcję budynku lub w istotny sposób obniży wartość demontowanego zabezpieczenia (np. instalacje mediów, windy)]
Rzeczowe	Pojazdy, w tym samochody, sprzęt budowlany na podwoziu samochodowym, inne pojazdy (np. naczepy i przyczepy oraz ciągniki siodłowe)	Zastaw rejestrowy i Przewłaszczenie (warunkowo)	
		Zastaw rejestrowy na zabezpieczenie przyszłe i Przewłaszczenie (warunkowo)	
Rzeczowe	Flota, złożona z samochodów	Zastaw rejestrowy i Przewłaszczenie (warunkowo)	

Typ	Rodzaj	Forma prawna
	Samodzielny sprzęt specjalistyczny i maszyny	Zastaw rejestrowy i Przewłaszczenie (warunkowo)
		Przewłaszczenie
	Linie technologiczne	Zastaw rejestrowy i Przewłaszczenie (warunkowo)
		Przewłaszczenie
	Zbiór środków trwałych, złożony z samodzielnego sprzętu specjalistycznego, maszyn	Zastaw rejestrowy i Przewłaszczenie (warunkowo)
	Samolot, śmigłowiec, łódź/ statek	Zastaw rejestrowy i Przewłaszczenie (warunkowo)
	Zapasy	Zastaw rejestrowy i Przewłaszczenie (warunkowo)
Wierzytelności	Wierzytelności z kontraktów dotyczących działalności gospodarczej prowadzonej przez klienta oraz wynajmu	Cesja wierzytelności z kontraktów
	Wierzytelności ze stałej współpracy z określonymi kontrahentami	Cesja wierzytelności wynikających ze stałej współpracy z określonymi kontrahentami
Gwarancje i poręczenia	Gwarancja bankowa	Gwarancja bankowa
	Poręczenie	Poręczenie według prawa cywilnego
		Poręczenie weksłowe

Grupa nie wykorzystuje gwarancji i kredytowych instrumentów pochodnych jako instrumenty zabezpieczania ryzyka w procesie wyliczania wymogów kapitałowych. (CRR art. 453.d)

Grupa obserwuje koncentrację związaną z ograniczaniem ryzyka kredytowego w odniesieniu do zabezpieczenia kredytów w postaci hipoteki na nieruchomości ustanowionej na rzecz Banku.

- wzrost kursu wymiany CHF/PLN,
- spadek wartości nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie spłaty.

Obydwa powyższe czynniki ryzyka przyczyniają się do wzrostu przeciętnego wskaźnika LtV (stosunek wartości kredytu do wartości zabezpieczenia), wynikającego stąd wzrostu wartości kredytów, gdzie wartość LtV jest większa niż 100% oraz pogorszenia adekwatności kapitałowej.

Pierwszy czynnik ryzyka podwyższa wskaźnik Dtl (stosunek wartości zadłużenia z tytułu kredytów do dochodów klienta). Prowadzi to także do pogorszenia wskaźników płynności.

Grupa identyfikuje, mierzy, monitoruje i kontroluje w sposób ciągły powyższe czynniki ryzyka. Stosowana jest konserwatywna strategia płynności, która przewiduje utrzymanie buforów aktywów płynnych na nieoczekiwane zmiany kursowe. Plan kapitałowy, przewiduje utrzymanie adekwatności kapitałowej na satysfakcjonującym poziomie w ciągu najbliższych lat. Obydwa plany - płynności i kapitałowy - uwzględniają testy warunków skrajnych przewidujące istotną aprecjację kursy wymiany CHF/PLN. Poziom kredytów zagrożonych jest regularnie monitorowany, a w sytuacji potencjalnych problemów ze spłatą zadłużenia nawiązywany jest kontakt, w celu zastosowania rozwiązania odpowiedniego do możliwości danego klienta. Jakość portfela kredytów zabezpieczonych na nieruchomości utrzymuje się na wysokim poziomie. (CRR art. 453.e)

Grupa używa własnych oszacowań wartości LGD lub współczynników konwersji dla ekspozycji objętych zezwoleniem IRB, natomiast nie dla wszystkich portfeli objętych planem stopniowego wdrożenia będą stosowane przedmiotowe własne oszacowania. Nie są zatem prezentowane informacje określone w art. 453.f CRR.

Grupa nie korzysta z gwarancji lub kredytowych instrumentów pochodnych jako instrumentów ograniczania ryzyka kredytowego przy obliczaniu kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem (CRR art. 453.g).

Tabela 52 EU CR3 - Techniki ograniczenia ryzyka - Przegląd (w tys. zł)

	Ekspozycje niezabezpieczone - wartość bilansowa	Ekspozycje z technikami ograniczenia ryzyka	Ekspozycje z zabezpieczeniem rzeczowym	Ekspozycje zabezpieczone gwarancjami finansowymi	Ekspozycje zabezpieczone derywatami kredytowymi
1 Kredyty razem	49 398 640	29 815 931	28 490 623	1 325 307	0
2 Papiery wartościowe dłużne razem	22 769 916	0	0	0	0
3 Ekspozycje razem	72 168 556	29 815 931	28 490 623	1 325 307	0
4 w tym w stanie niewykonania zobowiązania	1 432 415	416 559	355 664	60 895	0

Grupa nie oblicza wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego metodą zaawansowanego pomiaru. (CRR art. 454)

Grupa nie stosuje wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego (CRR art. 455).

11.5. KONTROLA I PRZEGLĄD SYSTEMÓW RATINGOWYCH

W Grupie obowiązuje zasada bezwzględnego rozdzielania funkcji komercyjnych, które generują ryzyko kredytowe (funkcje te realizowane są w Obszarze Biznesowym), od funkcji oceny ryzyka kredytowego klienta i ekspozycji (funkcje te realizowane są przez jednostki w Obszarze Ryzyka). W obszarze ekspozycji detalicznych przyznawanie końcowej oceny ryzyka (ratingu) następuje w

trybie automatycznym. W odniesieniu do ekspozycji wobec przedsiębiorstw, nadawanie ratingu ryzyka dla klientów i ewentualna zmiana ratingów w okresie ich obowiązywania należy do wyspecjalizowanego Departamentu Ratingów.

Zarządzanie modelami ratingowymi, w tym wykonywanie funkcji kontrolnych, jest uregulowane w procedurach wewnętrznych dotyczących budowy modeli, kalibracji modeli i monitorowania modeli. Odpowiedzialność za wykonywanie powyższych działań została powierzona desygnowanym właścicielom modeli.

W celu zapewnienia właściwej kontroli i przeglądu systemów ratingowych (właściwe oszacowanie parametrów ryzyka oraz przebieg procesu nadawania ratingu i decyzji kredytowej), wprowadzono proces monitorowania i walidacji.

Proces monitorowania wykonywany jest przez jednostkę odpowiedzialną za rozwój modeli.

Proces walidacji wykonywany przez jednostkę niezależną od jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za rozwój modeli.

W ramach procesu monitorowania i walidacji funkcjonują następujące jednostki:

- Komitet Ryzyka, który ponosi generalną odpowiedzialność za kontrolę ryzyka;
- Komitet Walidacyjny Banku, który odpowiada za potwierdzenie wyników walidacji modeli ryzyka oraz kontynuację wdrażania środków określonych przez Biuro Walidacji Modeli. Rezultaty walidacji podlegają następnie ratyfikacji przez Komitet Ryzyka;
- Biuro Walidacji Modeli, które jest odpowiedzialne za jakościowe i ilościowe analizy, niezależną od budowy modeli walidację modeli, rozwijanie metodyk walidacji i monitoringu modeli, przygotowywanie raportów dla Komitetu Walidacyjnego;
- Właściciele Modeli i Właściciele Systemów Ratingowych odpowiedzialni za funkcję budowy, która obejmuje następujące elementy: opracowywanie nowych modeli, rekalkulacje istniejących modeli, zarządzanie czynnikami mającymi wpływ na wykorzystanie modelu, wdrażanie zaleceń Komitetu Walidacyjnego, zarówno we własnym zakresie, jak i we współpracy z IT.

Raporty i rekomendacje wynikające z monitorowania modeli zatwierdza Kierujący Departamentem Ryzyka.

Raporty i rekomendacje Biura Walidacji Modeli zatwierdzane są przez Komitet Walidacyjny.

Przewodniczący Komitetu Walidacyjnego jest zobowiązany do przedstawiania Komitetowi Ryzyka oraz, jeśli to konieczne, innym komitetom odpowiedzialnym za kontrolę ryzyka kredytowego, wniosków Komitetu Walidacyjnego w odniesieniu do wszystkich modeli ryzyka kredytowego i systemów ratingowych oraz statusu realizacji ewentualnych działań korygujących.

Bank przechowuje dokumentację wdrożonych modeli, systemów ratingowych, raporty z walidacji, monitorowania, jak również metodyki, według których raporty z walidacji i monitorowania zostały sporządzone oraz protokoły dotyczące decyzji Komitetu Walidacyjnego i Komitetu Ryzyka.

Dodatkowo, Departament Audytu Wewnętrznego dokonuje przeglądów systemów ratingowych zgodnie z rocznymi Planami Audytu zatwierdzanymi przez Radę Nadzorczą. Obejmują one obszar kredytowy, w tym w szczególności zagadnienia oszacowań wartości parametrów ryzyka: PD, LGD, CCF oraz współczynnika oczekiwanych strat EL. Przeglądy audytu uwzględniają także ocenę organizacji procesów zarządzania modelami, ich monitorowania oraz walidacji. Przeglądy

realizowane są w oparciu o zatwierdzone przez Komitet Audytu Rady Nadzorczej: Kartę Audytu oraz Podręcznik Audytu. Badania przeprowadzone są na podstawie specjalistycznych programów audytu.

12. Polityka w zakresie wynagrodzeń i rekrutacji

12.1. POLITYKA W ZAKRESIE REKRUTACJI

Bank przyjął dokument "Polityka doboru i oceny odpowiedniości Członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku Millennium oraz osób pełniących najważniejsze funkcje w grupie Banku Millennium SA", która została zaktualizowana w dniu 18 lipca 2019 r. Nowelizacja zapewniła utrzymanie zgodności z prawem zapisów Polityki, a w szczególności doprecyzowała stosowany w Grupie Banku Millennium sposób oceny odpowiedniości osób podlegających Polityce.

Polityka ta stanowi zapewnienie, że osoby pełniące funkcje w organach zarządzających, posiadają do tego odpowiednie kwalifikacje zawodowe jak i właściwą reputację. Osoby pełniące funkcje w organach zarządzających muszą legitymować się dobrą reputacją i posiadać kwalifikacje stosownie do profilu wykonywanej funkcji oraz wielkości obszaru, którym kierują.

Organem odpowiedzialnym za ocenę kwalifikacji Członków Zarządu Banku jest Komitet Personalny przy Radzie Nadzorczej Banku.

Ocena kwalifikacji Członków Organu Zarządzającego odbywa się na podstawie kryteriów w art. 22aa ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 2187 z późniejszymi zmianami) oraz w *Wytycznych EBA i ESMA w sprawie odpowiedniości Członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje z dnia 21 marca 2018 (EBA/GL/2017/12)*.

W procesie oceny kwalifikacji stosowane są następujące kryteria obejmujące doświadczenie i reputację:

- poziom i profil zdobytego wykształcenia i przebytych szkoleń i ich związek z bankowością lub usługami finansowymi,
- doświadczenie praktyczne związane z rynkami finansowymi, wymogami regulacyjnymi, planowaniem, rozumieniem i realizacją strategii biznesowej, zarządzaniem ryzykiem, umiejętności ustanowienie skutecznego systemu zarządzania, nadzoru i kontroli w instytucji finansowej, umiejętnością interpretacji informacji finansowych instytucji kredytowej,
- okres zatrudnienia na stanowisku kierowniczym, zakres kompetencji na tych stanowiskach, rodzaj i złożoność podległych struktur oraz liczba podwładnych,
- reputacja, uczciwość i etyczność, a więc wszelkie dane mogące świadczyć o nieposzlakowanej opinii w życiu osobistym i zawodowym, między innymi dane z rejestrów karnych lub innych rejestrów administracyjnych, a także dane dotyczące kondycji finansowej, na przykład wyniki finansowe i biznesowe podmiotów będących własnością Członka lub kierowanych przez niego, bądź podmiotów w których miał znaczące udziały.

Ponadto, uwzględniane są informacje umożliwiające ocenę niezależności Członków Organu Zarządzającego, w szczególności stanowiska zajmowane w przeszłości i obecnie, osobiste, zawodowe lub biznesowe związki z Członkami Organu Zarządzającego lub akcjonariuszami posiadającymi pakiet kontrolny oraz zdolność do przeznaczenia wystarczającej ilości czasu na

zadania związane z zarządzaniem instytucją kredytową. Skład Organu Zarządzającego musi łącznie posiadać doświadczenia praktyczne związane z instytucjami kredytowymi. Informacje o osobach wchodzących w skład Organu Zarządzającego znajdują się w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Banku Millennium.

12.2. PROCESY DECYZYJNE W ZAKRESIE POLITYKI WYNAGRODZEŃ

„Polityka wynagrodzeń pracowników w Grupie Banku Millennium” została opracowana na podstawie założeń dotyczących wynagradzania pracowników w Grupie Banku Millennium - z uwzględnieniem stosowanego systemu zarządzania i kontroli wewnętrznej. W ramach „Polityki wynagrodzeń pracowników w Grupie Banku Millennium” w 2019 funkcjonowały „Zasady przyznawania i wypłaty zmiennych składników wynagradzania Członkom Zarządu Banku Millennium SA” oraz „Zasady przyznawania i wypłaty zmiennych składników wynagradzania osób podejmujących ryzyko w Grupie Banku Millennium - z wyłączeniem Członków Zarządu Banku Millennium SA”. „Polityka” oraz „Zasady” zostały opracowane przez powołany w tym celu zespół projektowy złożony z ekspertów z zakresu HR, prawa bankowego i prawa pracy, zarządzania ryzykiem oraz zapewnienia zgodności.

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy 27 sierpnia 2019 ustanowiło program motywacyjny, służący wynagradzaniu osób uprawnionych, mających istotny wpływ na profil ryzyka („Risk Takerzy”) w Grupie i udzieliło upoważnienia Radzie Nadzorczej do uchwalenia, w terminie 4 miesięcy od dnia Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, Regulaminu określającego szczegółowy tryb i warunki realizacji Programu Motywacyjnego, a w tym określenia szczegółowych warunków przyznawania, oferowania, zatrzymywania i wydawania Akcji Własnych („Regulamin’’).

Projekt Regulaminu programu motywacyjnego i zmodyfikowane zasady przyznawania wynagrodzeń zmiennych ujęte w „Polityce wynagrodzeń pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka w Grupie Banku Millennium SA” były konsultowane z Członkami Komitetu Personalnego Rady Nadzorczej. Następnie projekty dokumentów zostały zarekomendowane przez ten organ do przedstawienia Radzie Nadzorczej.

Rada Nadzorcza Uchwałą nr 25/2019 i Uchwałą 26/2019 z dnia 29 listopada 2019 r. zaakceptowała politykę wynagrodzeń i regulamin programu. Zasady ujęte w tych dokumentach będą obowiązywać w odniesieniu do wypłat wynagrodzenia zmiennego począwszy od 2020 roku.

Przygotowanie modyfikacji zasad odbyło się w ramach współpracy z konsultantem zewnętrznym, kancelarią prawną Gessel, która wspierała Bank w przygotowaniu procesu zmierzającego do przyznawania w ramach wynagrodzenia zmiennego Risk Takers - akcji Banku Millennium. Projekt był opracowywany przez przedstawicieli Departamentów: Kadr, Prawnego i Zapewnienia Zgodności i nadzorowany bezpośrednio przez Prezesa Zarządu Banku.

Decyzją Rady Nadzorczej z dnia 29 listopada 2019 roku Bank wdrożył zmodyfikowane zasady, na mocy których 50% wynagrodzenia zmiennego Risk Takers będzie wypłacane w akcjach własnych Banku notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Komitet Personalny Rady Nadzorczej nadzorował coroczny proces weryfikacji listy osób zidentyfikowanych jako Risk Takers. W 2019 zweryfikowana lista osób mających istotny wpływ na profil ryzyka pozostała bez zmian w porównaniu do roku 2018.

W 2019 nadzór nad polityką wynagrodzeń w Grupie Banku Millennium pełnił Komitet Personalny Rady Nadzorczej, w składzie:

1. Andrzej Koźmiński - Przewodniczący
2. Nuno Manuel da Silva Amado
3. Miguel de Campos Pereira de Bragança
4. Bogusław Kott

Komitet jest odpowiedzialny między innymi za określanie kryteriów ocen oraz dokonywanie oceny pracy Członków Zarządu Banku w tym ponownej ich oceny pracy w celu podjęcia decyzji o przyznaniu uprawnień do odroczonej części premii z poprzednich lat. Ponadto Komitet Personalny Rady Nadzorczej zgodnie z zakresem swoich kompetencji weryfikuje między innymi: (i) spełnienie kryteriów i warunków uzasadniających uzyskanie zmiennych składników wynagrodzenia Członków Zarządu przed wypłatą całości lub części tego wynagrodzenia, (ii) opiniuje politykę wynagrodzeń, w tym wysokość i rodzaj przyznawanych składników, (iii) opiniuje wysokość wynagrodzenia dla osób zajmujących kluczowe stanowiska kierownicze w Grupie, związanych z zarządzaniem ryzykiem i zgodnością działalności Banku z prawem i regulacjami wewnętrznymi.

W 2019 r. odbyły się 3 posiedzenia Komitetu Personalnego Rady Nadzorczej (01.02.2019 r., 31.05.2019 r., 27.11.2019 r.). Przedmiotem prac Komitetu była: (i) ponowna ocena Członków Zarządu Banku i ustalenie zasad wypłaty części zatrzymanej premii za lata 2015, 2016 i 2017 Członkom Zarządu Banku, którzy pełnili funkcje w tych latach, (ii) ocena wyników pracy poszczególnych Członków Zarządu Banku w 2016-2018 r. i przyznanie poszczególnym Członkom Zarządu za ten okres premii na warunkach określonych w Polityce wynagrodzeń pracowników w Grupie Banku Millennium oraz Zasadach przyznawania i wypłaty zmiennych składników wynagradzania Członkom Zarządu Banku Millennium S.A., (iii) rozpatrzenie informacji o decyzjach dotyczących premii za rok 2016-2018 dla „Risk Takers”, nie będących Członkami Zarządu Banku, (iv) analiza procesu ustalania kwot wypłaty stałych i zmiennych składników wynagrodzenia osobom zajmującym stanowiska kierownicze, stosownie do polityki wynagrodzeń oraz zasad przyznawania i wypłaty zmiennych składników wynagrodzenia.

Rada Nadzorcza przedstawiła Walnemu Zgromadzeniu (WZA) w dniu 25 marca 2019 r. Raport z oceny funkcjonowania polityki wynagrodzeń w Grupie Banku Millennium. WZA uznał prowadzoną politykę za sprzyjającą rozwojowi i bezpieczeństwu Banku.

Proces decyzyjny w byłym Eurobanku:

Rada Nadzorcza Euro Banku, na posiedzeniu 13 marca 2019 r., po pozytywnej rekomendacji Komitetu Wynagradzania i Nominacji przyjęła zmiany w *Polityce wynagrodzeń względem „zidentyfikowanych pracowników”*. Zmiany miały charakter techniczny i aktualizacyjny. Przyjęty Załącznik nr 4 określił system kluczowych wskaźników efektywności (KPI) dla Zarządu, który był dostosowany do specyficznej sytuacji Euro Banku w 2019.

Informacje na temat systemu wynagrodzeń, w tym na temat kryteriów stosowanych przy pomiarze wyników i korekcie o ryzyko, polityki odraczania płatności i kryteriów nabywania uprawnień:

Zgodnie z polityką wynagrodzeń, indywidualne wynagrodzenie osób mających wpływ na profil ryzyka, w tym Członków Zarządu, nie może przekroczyć przyjętego procentowego poziomu referencyjnego (obecnie 100%) w odniesieniu do łącznego rocznego wynagrodzenia zasadniczego. Ponadto pula przeznaczona na zmienne składniki wynagrodzeń Członków Zarządu Banku Millennium nie może przekroczyć ustalonego przez Radę Nadzorczą udziału w skonsolidowanym

zysku netto Grupy Banku Millennium (obecnie 2%). Przy zachowaniu wspomnianych ograniczeń pula premiowa może być zwiększana wraz z poprawą wskaźników.

Wynagrodzenia osób podejmujących decyzje wpływających na profil ryzyka kształtowane są w szczególności w odniesieniu do:

- zakresu zadań realizowanych w danej jednostce organizacyjnej,
- zakresu odpowiedzialności stawianego przed pracownikami
- na podstawie analizy informacji płacowych przedstawianych w badaniach wynagrodzeń na rynku pracy w instytucjach finansowych.

Pula premiowa a wyniki

Zmienne składniki wynagrodzeń - roczna pula premiowa dla osób zajmujących stanowiska kierownicze jest przyznawana po uprzedniej analizie sytuacji Banku w zakresie:

- osiągniętych wyników biznesowych: zysku netto, wyniku na działalności bankowej, wskaźnika kosztów do dochodów, wskaźnika ROE;
- płynności: wskaźnika kredyty/depozyty, poziomu wartości aktywów płynnych;
- wskaźników adekwatności kapitałowej w odniesieniu do poziomu referencyjnego KNF.

Wyniki Banku przed przyznaniem puli premiowej na wynagrodzenia zmienne dla osób zajmujących stanowiska kierownicze są analizowane w perspektywie trzyletniej.

Poziom puli premiowej jest skorelowany z osiągnięciem wyniku na działalności bankowej, zysku netto, wskaźnika koszty/dochody, ROE. Wskaźniki adekwatności kapitałowej w ocenianym okresie nie mogą obniżyć się poniżej poziomów akceptowanych przez KNF. Wskaźniki ryzyka odnoszące się do płynności Banku w ocenianym okresie nie mogą obniżyć się poniżej poziomów akceptowanych przez KNF.

Polityka odroczenia płatności

Członkowie Zarządu Banku Millennium

Wynagrodzenie zmienne (premia roczna) wypłacone za 2018 w 2019: Przyznanie i wypłata 50% wartości zmiennych składników wynagrodzeń nastąpiło po zakończeniu okresu rozliczeniowego i po ogłoszeniu wyników finansowych a wypłata 50% wynagrodzenia zmiennego podlega odroczeniu na 3 lata, płatnego w równych rocznych ratach. Członkowie Zarządu otrzymują każdą przyznaną część premii - wypłaconą w roku następującym po okresie rozliczeniowym i odroczonej - w połowie w gotówce a w połowie i w instrumencie finansowym (akcje fantomowe), którego wartość odnosi się do wartości akcji Banku Millennium.

Pozostałe osoby - Bank Millennium

Wynagrodzenie zmienne (premia roczna) wypłacone za 2018 w 2019 podlegało następującym zasadom: Premia wypłacana została w 50% w formie gotówkowej w roku następującym po danym roku obrotowym. Pozostałe 50%, zostało przydzielone w instrumencie finansowym odnoszącym się do wartości akcji Banku Millennium (akcje fantomowe) - który będzie po ponownej ocenie nabywany w równych rocznych ratach przez 3 lata.

Pozostałe osoby - były Eurobank

Wynagrodzenie zmienne (premia roczna) wypłacone za 2018 w 2019 podlegało następującym zasadom:

- 60% wynagrodzenia zmiennego było nieodroczone (przyznawane z góry).
- 40% wynagrodzenia zmiennego było odroczone i może być nabywane proporcjonalnie w okresie 3 lat, który obejmuje trzy okresy odroczenia (1-roczny okres odroczenia - 14%, 2-letni okres odroczenia - 13% oraz 3-letni okres odroczenia - 13%).
- 50% nieodroczonego składnika wynagrodzenia zmiennego składa się z gotówki a 50% z instrumentów finansowych.
- 100% odroczonego składnika wynagrodzenia zmiennego składa się z instrumentów finansowych, który Uchwałą Rady Nadzorczej został określony jako akcje Eurobanku. Po połączeniu z Bankiem Millennium, przyznane akcje Eurobanku w ramach programów premialnych zostały decyzją Rady Nadzorczej Banku Millennium S.A. przekonwertowane na akcje własne Banku Millennium zgodnie z przyjętym wskaźnikiem konwersji.

Kryteria nabywania uprawnień

Premia, w części odroczonej, podlega ponownej ocenie w kolejnych latach i może być na podstawie decyzji Komitetu Personalnego Rady Nadzorczej zmniejszona lub zatrzymana w zależności od sytuacji finansowej Banku wynikającej z działań podjętych w ocenianym okresie.

Warunkiem wypłaty jest niewystąpienie poniższych zdarzeń:

- istotna korekta wyników w odniesieniu do ocenianego okresu,
- niski poziom wyników Banku zagrażający bazie kapitałowej,
- materializacja ryzyka decyzji podjętych w ocenianym okresie wpływająca negatywnie na profil ryzyka banku.

Kryteria oceny wyników na poziomie Banku, jednostek organizacyjnych i indywidualnym będące podstawą do ustalenia i wypłaty indywidualnego zmiennego wynagrodzenia

Członkowie Zarządu Banku:

Decyzje dotyczące przyznania premii Członkom Zarządu podejmuje Komitet Personalny Rady Nadzorczej po analizie wyników z uwzględnieniem kryteriów finansowych:

- wykonanie zaplanowanych budżetów i wskaźników ustalonych dla zarządzanego obszaru działalności,
- porównanie z konkurencyjnymi bankami podobnej wielkości,
- biznesowe kryteria rynkowe ustalone dla danego okresu;

oraz kryteriów niefinansowych, w szczególności:

- ogólnej jakości zarządzania w obszarze odpowiedzialności,
- skutecznego przywództwa i wkładu w rozwój Banku,
- zarządzania i nadzoru nad jednostkami w obszarze odpowiedzialności.

Pozostałe osoby

Komitet Personalny Zarządu Banku Millennium dokonuje oceny pracy w danym okresie rozliczeniowym kierując się kryteriami ilościowymi dla danego obszaru odpowiedzialności (wyniki

działalności bankowych linii biznesowych) oraz uznaniowej oceny indywidualnej jakości pracy z szczególnym uwzględnieniem jakości decyzji wpływających na profil ryzyka banku w perspektywie minimum trzyletniej. Każdej osobie zidentyfikowanej jako podejmującej ryzyko, przypisano w systemie ocen okresowych indywidualne kryterium oceny związane z jej zakresem odpowiedzialności, dotyczące wpływu na profil ryzyka Grupy Banku Millennium.

Na podstawie całościowej ewaluacji wyników za oceniany okres ustalana jest wartość rocznej premii uznaniowej.

Dyrektorzy: jednostki audytu wewnętrznego, jednostki do spraw zgodności, prawnej, oraz jednostki odpowiedzialnej za zarządzanie ryzykiem, są wynagradzani w zakresie wynagrodzenia zmiennego za osiągnięcie celów wynikających z pełnionych przez nich funkcji, a ich wynagrodzenie nie jest uzależnione od wyników finansowych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności odpowiednio Banku i właściwej Spółki.

Informacje ilościowe dotyczące wynagrodzeń

Zbiorcza informacja ilościowa dotycząca wysokości wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Grupie Banku Millennium (z uwzględnieniem byłego Eurobanku), mających istotny wpływ na profil ryzyka, w rozumieniu artykułu 450 CRR

Tabela 53 Zagregowane informacje ilościowe dotyczące łącznego wynagrodzenia za 2019 r., z podziałem na obszary działalności przedsiębiorstwa oraz z podziałem na kadrę kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka instytucji (w tys. zł)

Linie biznesowe	Łączne wynagrodzenie		
	Zarząd Banku	Risk Takers (bez Członków Zarządu)	Łącznie
Bankowość Detaliczna	0	4 367	4 367
Bankowość Przedsiębiorstw	0	5 982	5 982
Ogólne Zarządzanie Bankiem	18 470	20 660	39 130
Łącznie	18 470	31 009	49 478

Tabela 54 Wysokość wynagrodzeń za 2019 rok, z podziałem na wynagrodzenie stałe i zmienne oraz liczba osób je otrzymujących; wysokość i forma wynagrodzenia zmiennego z podziałem na świadczenia pieniężne, akcje i instrumenty związane z akcjami oraz inne typy; wysokość wynagrodzenia z odroczoną wypłatą z podziałem na części już przysługujące i jeszcze nieprzysługujące; z podziałem na Członków Zarządu, osoby podległe bezpośrednio Członkom Zarządu i pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Grupie Banku Millennium, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka instytucji (w tys. zł)

	Zarząd Banku	Osoby zajmujące stanowiska kierownicze - bezpośrednio podlegli Członkom Zarządu Banku	Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze
Liczba osób	7	48	22
Wynagrodzenie stałe i dodatkowe świadczenia	12 314	21 991	4 020
Wynagrodzenie zmienne (*)	6 156	4 456	542
Gotówka łącznie	3 078	2 228	271
Gotówka wypłacona	1 539	2 228	271
Gotówka odroczone	1 539	0	0
Instrument finansowy łącznie (*)	3 078	2 228	271
Instrument finansowy przyznany	0	0	0
Instrument finansowy odroczone	1 539	1 791	224
Instrument finansowy wypłacony	1 539	437	47

(*) Wynagrodzenie zmienne członkom Zarządu Banku za 2019 zostało przyznane decyzją Komitetu Personalnego Rady Nadzorczej Banku w dniu 21.05.2020 r..

Tabela 55 Wysokość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą za 2019 rok z podziałem na części już przysługujące i jeszcze nieprzysługujące; z podziałem na Członków Zarządu pełniących swoje funkcje w 2019 roku, osoby podległe bezpośrednio Członkom Zarządu i pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Grupie Banku Millennium, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka instytucji (w tys. zł)

	Członkowie Zarządu	Osoby zajmujące stanowiska kierownicze - bezpośrednio podlegli Członkom Zarządu	Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze
Wynagrodzenie zmienne z odroczoną wypłatą			
▪ część już przyznana	0	0	0
Wynagrodzenie zmienne z odroczoną wypłatą			
▪ część jeszcze nie przyznana	3 078	1 791	224
Wynagrodzenie zmienne odroczone razem	3 078	1 791	224

Tabela 56 Wysokość wynagrodzenia z odroczoną wypłatą przyznana w 2019 roku, wypłacona i zmniejszona w ramach korekty o wyniki dla osób zajmujących stanowiska kierownicze z podziałem na Członków Zarządu, osoby podległe bezpośrednio Członkom Zarządu i pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Grupie Banku Millennium, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka instytucji (tys. zł)

	Członkowie Zarządu Banku	Osoby zajmujące stanowiska kierownicze - bezpośrednio podlegli Członkom Zarządu Banku	Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze
Liczba osób	9	67	13
Zatrudnieni na koniec roku	7	45	13
Byli pracownicy	2	22	0
Wynagrodzenie z odroczoną wypłatą wypłacone w danym roku obrotowym podlegające zmniejszeniu w ramach korekty związanej z wynikami dotyczącymi poprzednich lat obrotowych (*)	4 044	5 793	186
Zatrudnieni na koniec roku	3 335	4 814	186
Byli pracownicy	709	979	0

(*) Wynagrodzenie z odroczoną wypłatą za lata 2015, 2016, 2017

Tabela 57 Płatności związane z przyjęciem do pracy i z odprawą w 2019 r. oraz liczba beneficjentów takich płatności wśród osób zajmujących stanowiska kierownicze z podziałem na Członków Zarządu, osoby podległe bezpośrednio Członkom Zarządu i pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Grupie Banku Millennium, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka instytucji (tys. zł)

	Członkowie Zarządu	Osoby zajmujące stanowiska kierownicze - bezpośrednio podlegli Członkom Zarządu	Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze
Wypłaty związane z podjęciem i z zakończeniem zatrudnienia	0	25	25
Najwyższa taka płatność	0	25	25
Liczba osób otrzymujących takie płatności	0	1	1

Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym.

1 osoba - wynagrodzenie w przedziale 1-1,5 mln EUR.

Szczegółowe informacje dotyczące wynagrodzeń Członków Zarządu zamieszczone zostały w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Banku Millennium SA za 2019 rok.

13. Oświadczenie Zarządu

Niniejszym Zarząd Banku Millennium SA oświadcza, że:

- według jego najlepszej wiedzy, informacje ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia CRR zostały przygotowane w zgodności z wewnętrznymi procesami kontroli;
- według jego najlepszej wiedzy, adekwatność ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku Millennium SA, daje pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu ryzyka i strategii Banku oraz całej Grupy Kapitałowej Banku;
- zatwierdza niniejszy „Raport w zakresie adekwatności kapitałowej, ryzyka oraz polityki wynagrodzeń Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. według stanu na 31 grudnia 2019 roku”, w którym umieszczono informacje na temat ryzyka, omówiono ogólny profil ryzyka Banku i Grupy Kapitałowej Banku powiązany ze strategią działalności oraz w którym zawarto kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem w Grupie Banku Millennium SA, w tym interakcji między profilem ryzyka Banku, a apetytem na ryzyko, określoną przez Zarząd i zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą.

PODPISY

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
12.08.2020	Joao Bras Jorge	Prezes Zarządu
12.08.2020	Fernando Bicho	Wiceprezes Zarządu
12.08.2020	Wojciech Haase	Członek Zarządu
12.08.2020	Andrzej Głiński	Członek Zarządu
12.08.2020	Wojciech Rybak	Członek Zarządu
12.08.2020	Antonio Pinto Junior	Członek Zarządu
12.08.2020	Jarosław Hermann	Członek Zarządu

Załącznik nr 1 Fundusze własne zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji UE nr 1423/2013 z dnia 20.12.2013 r.

ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013

Główne cechy instrumentów kapitałowych	
Nr wiersza	Opis
1	Emitent
2	Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku niepublicznym)
3	Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument
<i>Ujmowanie w kapitale regulacyjnym</i>	
4	Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR
5	Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym
6	Kwalifikowalne na poziomie jednostkowym lub (sub-)skonsolidowanym/na poziomie jednostkowym oraz (sub-)skonsolidowanym
7	Rodzaj instrumentu (rodzaje określone przez każdy system prawny)
8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w min, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)
9	Wartość nominalna instrumentu
9a	Cena emisyjna
9b	Cena wykupu
10	Klasyfikacja księgowa
11	Pierwotna data emisji
12	Wieczyste czy terminowe
13	Pierwotny termin zapadalności
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru
15	Termin wykupu opcjonalnego, terminy wykupu warunkowego oraz kwota wykupu
16	Kolejne terminy wykupu, jeżeli dotyczy
<i>Kupony / dywidendy</i>	
17	Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon
18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłacenia dywidendy
20a	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem terminu)
20b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty)
21	Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu
22	Nieskumulowane czy skumulowane
23	Zamienne czy niezamienne
24	Jeżeli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące zamianę
25	Jeżeli zamienne, w pełni czy częściowo
26	Jeżeli zamienne, wskaźnik konwersji
27	Jeżeli zamienne, zamiana obowiązkowa czy opcjonalna
28	Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instrumentu, na który można dokonać zamiany
29	Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany
30	Odpisy obniżające wartość
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość
32	W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo

33	W przypadku odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo
34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość
35	Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego do danego instrumentu) w odniesieniu
36	Nie zgodne cechy przejściowe
37	Jeżeli tak, należy określić niezgodne cechy

	A	B1	B2	C	D1	D2	D3
1	Bank Millennium S.A.	Bank Millennium S.A.	Bank Millennium S.A.	Bank Millennium S.A.	Bank Millennium S.A.	Bank Millennium S.A.	Bank Millennium S.A.
2	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	PLBIG0000016	PLBIG0000016	PLBIG0000016	PLBIG0000016
3	Polskie	Polskie	Polskie	Polskie	Polskie	Polskie	Polskie
4	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
5	Kapitał podstawowy Tier I	Kapitał podstawowy Tier I	Kapitał podstawowy Tier I	Kapitał podstawowy Tier I	Kapitał podstawowy Tier I	Kapitał podstawowy Tier I	Kapitał podstawowy Tier I
6	Poziom jednostkowy/ Poziom skonsolidowany	Poziom jednostkowy/ Poziom skonsolidowany	Poziom jednostkowy/ Poziom skonsolidowany	Poziom jednostkowy/ Poziom skonsolidowany	Poziom jednostkowy/ Poziom skonsolidowany	Poziom jednostkowy/ Poziom skonsolidowany	Poziom jednostkowy/ Poziom skonsolidowany
7	akcje imienne założycielskie	akcje imienne zwykłe	akcje imienne zwykłe	akcje na okaziciela zwykłe	akcje na okaziciela zwykłe	akcje na okaziciela zwykłe	akcje na okaziciela zwykłe
8	427 400	600 000	600 000	18 772 600	6 800 008	10 445 464	4 006 000
9	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
9a	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
9b	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
10	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny
11	30.06.1989	13.06.1990	13.12.1990	17.05.1991	31.12.1991	31.01.1992	10.03.1992
12	Wieczysty	Wieczysty	Wieczysty	Wieczysty	Wieczysty	Wieczysty	Wieczysty
13	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
14	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
15	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
16	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
17	Stopa zmienna	Stopa zmienna	Stopa zmienna	Stopa zmienna	Stopa zmienna	Stopa zmienna	Stopa zmienna
18	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
19	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
20a	W pełni uznaniowa	W pełni uznaniowa	W pełni uznaniowa	W pełni uznaniowa	W pełni uznaniowa	W pełni uznaniowa	W pełni uznaniowa
20b	W pełni uznaniowa	W pełni uznaniowa	W pełni uznaniowa	W pełni uznaniowa	W pełni uznaniowa	W pełni uznaniowa	W pełni uznaniowa
21	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
22	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
23	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
24	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
25	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
26	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

27	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
28	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
29	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
30	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
31	WZA, podejście ustawowe	WZA, podejście ustawowe	WZA, podejście ustawowe	WZA, podejście ustawowe	WZA, podejście ustawowe	WZA, podejście ustawowe	WZA, podejście ustawowe
32	Pełny lub częściowy	Pełny lub częściowy	Pełny lub częściowy	Pełny lub częściowy	Pełny lub częściowy	Pełny lub częściowy	Pełny lub częściowy
33	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
34	Uchwała WZA	Uchwała WZA	Uchwała WZA	Uchwała WZA	Uchwała WZA	Uchwała WZA	Uchwała WZA
35	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
36	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
37	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Fundusze własne w okresie przejściowym (w tys. zł)

	(A) KWOTA W DNIU UJAWNIECIA	(B) REGULATION (EU) NO 575/2013 ARTICLE REFERENCE	(C) KWOTY UJĘTE PRZED PRZYJĘCIEM ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 575/2013 LUB KWOTA REZYDUALNA OKREŚLONA W ROZPORZĄDZENIU (UE) NR 575/2013
Kapitał podstawowy Tier 1: instrumenty 1 kapitały rezerwowe			
Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	2 360 619	26 (1). 27. 28. 29. EBA list 26 (3)	0
Zyski zatrzymane	6 054 795	26 (1) (c)	0
Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	70 093	26 (1)	0
Fundusze ogólne ryzyka bankowego	228 902	26 (1) (f)	0
Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń lub dywidend	0	26 (2)	0
Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	8 714 409		0
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne			
Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	-25 334	34. 105	0

Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej] (kwota ujemna)	-342 652	36 (1) (b). 37. 472 (4)	0
Kapitały rezerwowe odzwierciedlające wartość godziwą związane z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	23 397	33 (a)	0
Kwoty ujemne będące wynikiem obliczeń kwot oczekiwanej straty	-351 983	36 (1) (d). 40. 159. 472 (6)	0
Korekty przejściowe zgodnie z MSSF 9	120 704	473a	0
Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468;	-		0
w tym: ...filtr dla niezrealizowanej straty z tytułu papierów dłużnych	-	467	0
w tym: ...filtr dla niezrealizowanej straty 2	-	467	0
w tym: ...filtr dla niezrealizowanej zysku z tytułu papierów dłużnych	-	468	0
w tym: ...filtr dla niezrealizowanej zysku z tytułu papierów udziałowych	-	468	0
Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-575 869		0
Kapitał podstawowy Tier 1	8 138 540		0
Kapitał dodatkowy Tier 1: instrumenty			
Kapitał dodatkowy Tier 1 przed korektami regulacyjnymi	-		0
Kapitał dodatkowy Tier 1: korekty regulacyjne			
Kapitał dodatkowy Tier 1	-		0
Kapitał Tier 1 (kapitał Tier 1 = kapitał podstawowy Tier 1 + kapitał dodatkowy Tier 1)	8 138 540		0
Kapitał Tier II: instrumenty i rezerwy			
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	1 530 000	63	
Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	1 530 000		0
Kapitał Tier II: korekty regulacyjne			
Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	0		0
Kapitał Tier II	1 530 000		0
Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier 1 + kapitał Tier II)	9 668 540		0
Aktywa wazone ryzykiem pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym, przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2-13 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)	-		0
w tym: pozycje nieodliczone od kapitału podstawowego Tier I (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) nr 575/2-13) (pozycje, które należy wyszczególnić, np. aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I itd.)	-	472. 472 (5). 472 (8) (b). 472 (10) (b). 472 (11) (b)	0
w tym: pozycje nieodliczone od kapitału dodatkowego Tier I (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) nr 575/2-13) (pozycje, które należy wyszczególnić, np. krzyżowe powiązania kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.)	-	475. 475 (2) (b). 475 (2) (c). 475 (4) (b)	0
w tym: pozycje nieodliczone od kapitału Tier II (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) nr 575/2-13)	-	477. 477 (2) (b). 477 (2) (c). 477 (4) (b)	0
Aktywa wazone ryzykiem razem	48 124 585		0

Współczynniki i bufor kapitałowe			0
Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,91%	92 (2) (a). 465	0
Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,91%	92 (2) (b). 465	0
Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	20,09%	92 (2) (c)	0
Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	10,00%	CRD 128. 129. 130	0
w tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	2,50%		0
w tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0,00%		0
w tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	3,00%		0
w tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	0,00%	CRD 131	0
Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,91%	CRD 128	0

Opis podstawowych składników funduszy własnych

Uszczegółowienie pozycji z Tabeli nr 7 (w tys. złotych)

1.1.1.1.1		Opłacone instrumenty kapitałowe				1 213 117	
Pozycja ta jest równa kapitałowi zakładowemu spółki, który składa się z następujących składników (Wartość nominalna jednej akcji = 1 zł):							
Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Liczba akcji	Wartość serii / emisji	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy
A	imiennie założycielskie	x2 co do głosu	106 850	106 850	gotówka	30.06.1989	30.06.1989
B1	imiennie zwykłe		150 000	150 000	gotówka	13.06.1990	01.01.1990
B2	imiennie zwykłe		150 000	150 000	gotówka	13.12.1990	01.01.1990
C	na okaziciela zwykłe		4 693 150	4 693 150	gotówka	17.05.1991	01.01.1991
D1	na okaziciela zwykłe		1 700 002	1 700 002	gotówka	31.12.1991	01.01.1992
D2	na okaziciela zwykłe		2 611 366	2 611 366	gotówka	31.01.1992	01.01.1992
D3	na okaziciela zwykłe		1 001 500	1 001 500	gotówka	10.03.1992	01.01.1992
E	na okaziciela zwykłe		6 000 000	6 000 000	gotówka	28.05.1993	01.01.1992
F	na okaziciela zwykłe		9 372 721	9 372 721	gotówka	10.12.1993	01.01.1993
G	na okaziciela zwykłe		8 000 000	8 000 000	gotówka	30.05.1994	01.10.1993
H	na okaziciela zwykłe		7 082 129	7 082 129	gotówka	24.10.1994	01.10.1994
Podwyższenie wart. nominalnej akcji z 1 do 4 zł				122 603 154	kapitał zapasowy	24.11.1994	
Split akcji w stosunku 1:4			122 603 154			05.12.1994	
I	na okaziciela zwykłe		65 000 000	65 000 000	gotówka	12.08.1997	01.10.1996
J	na okaziciela zwykłe		196 120 000	196 120 000	kapitały Banku Gdańskiego S.A.	12.09.1997	01.10.1996

K	na okaziciela zwykle	424 590 872	424 590 872	gotówka	31.12.2001	01.01.2001
L	na okaziciela zwykle	363 935 033	363 935 033	gotówka	26.02.2010	01.01.2009
Liczba akcji razem		1 213 116 777				
Kapitał akcyjny razem			1 213 116 777			

1.1.1.1.3	Ažio	1 147 502
Ažio jest to kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej. Tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji pomniejszonej o bezpośrednio, poniesione koszty z nią związane.		
1.1.1.2.2.1	Zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	633 856
Pozycja ta równa jest skonsolidowanemu wynikowi netto za rok 2019.		
1.1.1.2.2.2	(-) Część nieznanego zysku z bieżącego okresu lub nieznanego zysku rocznego	-300 233
Jest to kwota wyniku netto, która nie może być zaliczona do funduszy własnych na potrzeby wyliczania norm ostrożnościowych		
1.1.1.3	Skumulowane inne całkowite dochody	70 093
Pozycja ta składa się z kapitału z aktualizacji wyceny powstałego w rezultacie rozpoznania: - efektu wyceny (według wartości godziwej) aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży w kwocie netto, to jest po uwzględnieniu podatku odroczonego. Wyksięgowanie niniejszych wartości z kapitału z aktualizacji wyceny następuje w momencie wyłączenia z ksiąg rachunkowych całości lub części wycenianych aktywów lub w momencie rozpoznania utraty wartości (efekt wyceny jest wtedy odnoszony do rachunku zysków i strat). Kwota 96 169 tys. zł, - efektu wyceny (według wartości godziwej) instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych w kwocie netto, to jest po uwzględnieniu podatku odroczonego. W kapitale z aktualizacji wyceny, ujmowana jest część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym przepływy pieniężne, która stanowi efektywne zabezpieczenie natomiast nieefektywna część zysków lub strat związanych z tym instrumentem zabezpieczającym ujmowana jest w rachunku zysków i strat. Kwota (-) 23 397 tys. zł, - zysków / (strat) aktuarialnych w kwocie netto, to jest po uwzględnieniu podatku odroczonego. W kapitale z aktualizacji wyceny, ujmowane są zyski lub straty wynikające z dyskontowania przyszłych zobowiązań powstałych z tytułu utworzonej rezerwy na odprawy emerytalne. Niniejsze wartości nie podlegają przeksięgowaniu do rachunku zysków i strat. Kwota (-) 2 679 tys. zł.		
1.1.1.4	Kapitał rezerwowy	5 721 172
Kapitał ten powstał w wyniku corocznych uchwał Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy o podziale zysków. Uchwały te zdecydowały na pozostawieniu części zysków wypracowanych w Banku i spółkach Grupy. Zgodnie ze statutem, o użyciu kapitału rezerwowego decyduje WZA i może on być przeznaczony w szczególności na pokrycie ewentualnych przyszłych strat lub wypłatę dywidendy.		
1.1.1.5	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	228 902
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego w Banku stworzony był z zysku po opodatkowaniu zgodnie z przepisami ustawy Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 z późniejszymi zmianami.		
1.1.1.9.2	Rezerwa z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	23 397
Jest to kwota, która ze znakiem ujemnym jest składową pozycją 1.1.1.3 i zgodnie z artykułem 33 Rozporządzenia nr 575/2013 Bank nie włącza jej do funduszy własnych.		
1.1.1.9.5	Korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny	-25 334
Korekta ta dotyczy: - dłużnych papierów wartościowych (wycena według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat): (-) 874 tys. zł - dłużnych papierów wartościowych (wycena według wartości godziwej przez inne przychody ogólne): (-) 21 827 tys. zł - akcji (wycena według wartości godziwej): (-) 199 tys. zł - wartości bilansowej instrumentów pochodnych (portfel handlowy): (-) 465 tys. zł - wartości bilansowej instrumentów pochodnych (zabezpieczające): (-) 471 tys. zł		

- kredytów (wycena według wartości godziwej): (-) 1 498 tys. zł		
1.1.1.10.1	(-) Wartość firmy uwzględniona w wycenie znacznych inwestycji	-162 757
Kwota wyniku z nabycia i połączenia z eurobankiem		
1.1.1.11.1	(-) Kwota brutto innych wartości niematerialnych i prawnych	-179 895
Kwota ta składa się głównie z wartości oprogramowania zakupionego przez Bank i spółki Grupy.		
1.1.1.13	(-) Niedobór korekt ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat według metody IRB	-351 983
Oduczenia na podstawie art. 36 CRR, dotyczą portfeli kredytów detalicznych mieszkaniowych zabezpieczonych na nieruchomościach (RRE) i odnawialnych ekspozycji detalicznych (QRRE), dla których Grupa posiada zezwolenie na stosowanie metody IRB. Sposób ujmowania kwot oczekiwanych strat jest zgodny z art. 128 i 159 CRR.		
1.1.1.26	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	120 704
Korekty te składają się z następujących kwot:		
- przejściowe korekty wynikające z wdrożenia MSSF 9 (473a): 118 592 tys.zł		
1.2.1.1	Opłacone instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane	1 530 000
Bank (i Grupa) zalicza do funduszy uzupełniających zobowiązania z tytułu emisji obligacji o terminach wymagalności 7 grudnia 2027 r. oraz 30 stycznia 2029 r. Kwota nominalna zobowiązań to 700 000 000 PLN oraz 830 000 000 PLN.		
1.2.10	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale Tier II	0

Załącznik nr 2 - MSSF 9-FL Porównanie funduszy własnych oraz współczynnika kapitałowego oraz wskaźnika dźwigni finansowej z uwzględnieniem i bez uwzględnienia zastosowania rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów (w tys. zł i w %)

	31.12.2019	30.09.2019	30.06.2019	31.03.2019
Dostępny kapitał (kwoty)				
1. Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1)	8 138 540	8 248 802	7 940 527	8 128 867
2. Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	8 017 832	8 115 368	7 813 469	8 021 207
3. Kapitał Tier 1	8 138 540	8 248 802	7 940 527	8 128 867
4. Kapitał Tier 1, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	8 017 832	8 115 368	7 813 469	8 021 207
5. Łączny kapitał	9 668 540	9 778 802	9 470 527	9 658 867
6. Łączny kapitał, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	9 547 832	9 645 368	9 343 469	9 551 207
Aktywa ważone ryzykiem (kwoty)				
7. Aktywa ważone ryzykiemogółem	48 124 585	48 316 713	47 048 060	37 735 239
8. Aktywa ważone ryzykiemogółem, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	48 011 238	48 191 727	46 932 161	37 669 839
Współczynniki kapitałowe				
9. Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,91%	17,07%	16,88%	21,54%
10. Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	16,70%	16,84%	16,65%	21,29%
11. Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,91%	17,07%	16,88%	21,54%
12. Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	16,70%	16,84%	16,65%	21,29%
13. Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	20,09%	20,24%	20,13%	25,60%
14. Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	19,89%	20,01%	19,91%	25,36%

Wskaźnik dźwigni finansowej				
15. Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	100 317 830	99 770 600	95 484 076	84 478 842
16. Wskaźnik dźwigni finansowej	8,11%	8,27%	8,31%	9,62%
17. Wskaźnik dźwigni finansowej, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	8,00%	8,14%	8,18%	9,48%

Indeks ujawnień

Poniższa tabela prezentuje indeks ujawnień, zawierający referencje do miejsca w Ujawnieniach lub innych dokumentach Grupy, w których przedstawiane są informacje określone artykułach Części Ósmej CRR. Tabela prezentuje także referencje do tabel lub wzorów określonych w innych europejskich regulacjach dotyczących ujawnień:

- EBA/GL/2016/11 - Wytyczne EUNB w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575
- RTS/2017/2295 - Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/2295 uzupełniające CRR w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących ujawniania informacji na temat aktywów obciążonych i nieobciążonych
- EBA/GL/2018/01 - Wytyczne EUNB w sprawie jednolitego ujawniania na podstawie art. 473a CRR informacji na temat rozwiązań przejściowych w zakresie łagodzenia skutków wprowadzenia MSSF 9 względem funduszy własnych
- EBA/GL/2017/01 - Wytyczne EUNB w sprawie ujawniania wskaźnika pokrycia wy wpływów netto w uzupełnieniu do ujawniania informacji na temat zarządzania ryzykiem płynności na podstawie art. 435 CRR
- EBA/GL/2018/10 - Wytyczne EUNB dotyczące ujawnienia w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych
- ITS/1423/2013 - Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z CRR
- ITS/2016/200 - Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji zgodnie z CRR
- EBA/GL/2015/22 - Wytyczne EUNB dotyczące prawidłowej polityki wynagrodzeń, o których mowa w art. 74 ust. 3 i 75 ust. 2 dyrektywy 2013/36/UE i ujawniania informacji zgodnie z art. 450 CRR

Indeks ujawnień

ARTYKUŁ CRR (Część 8) / Tabela w regulacjach	Tekst CRR / Tytuł tabeli w regulacjach	Punkt w Raporcie / innym dokumencie
435.1.a	1. Instytucje ujawniają swoje cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem oddzielnie dla każdej kategorii ryzyka, w tym rodzaje ryzyka, o których mowa w niniejszym tytule. Ujawnione informacje dotyczą: a) strategii i procesów zarządzania tymi rodzajami ryzyka;	3,6,7,8,9 9 Roczny Raport VIII Sprawozdanie Zarządu
435.1.b	b) struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie;	3 9 Roczny Raport VIII Sprawozdanie Zarządu

435.1.c	c) zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka;	3 9 Roczny Raport VIII Sprawozdanie Zarządu
435.1.d	d) strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko;	11.4 9 Roczny Raport VIII Sprawozdanie Zarządu
435.1.e	e) zatwierdzonego przez organ zarządzający oświadczenia na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w instytucji, dającego pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii instytucji;	13
435.1.f	f) zatwierdzonego przez organ zarządzający zwięzłego oświadczenia na temat ryzyka, w którym pokrótce omówiono ogólny profil ryzyka instytucji związany ze strategią działalności. Przedmiotowe oświadczenie zawiera kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem przez instytucję, w tym interakcji między profilem ryzyka instytucji a tolerancją na ryzyko określoną przez organ zarządzający.	3 9 Roczny Raport VIII Sprawozdanie Zarządu
435.2.a	2. W odniesieniu do zasad zarządzania instytucje ujawniają następujące informacje wraz z regularnymi, przynajmniej corocznymi aktualizacjami: a) liczbę stanowisk dyrektorskich zajmowanych przez członków organu zarządzającego;	3
435.2.b	b) politykę rekrutacji dotyczącą wyboru członków organu zarządzającego oraz rzeczywistego stanu ich wiedzy, umiejętności i wiedzy specjalistycznej;	12 IX Sprawozdanie Zarządu III Raport Niefinansowy
435.2.c	c) strategię w zakresie zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków organu zarządzającego, jego celów i wszelkich odpowiednich zadań określonych w tej polityce oraz zakresu, w jakim te cele i zadania zostały zrealizowane;	12 IX Sprawozdanie Zarządu III Raport Niefinansowy
435.2.d	d) utworzenie (bądź nie) przez instytucję oddzielnego komitetu ds. ryzyka oraz liczby posiedzeń komitetu, które się odbyły;	3
435.2.e	e) opis przepływu informacji na temat ryzyka kierowanych do organu zarządzającego.	3
436.a-b	Instytucje ujawniają następujące informacje dotyczące zakresu stosowania wymogów niniejszego rozporządzenia zgodnie z dyrektywą 2013/36/UE: a) nazwę instytucji, do której mają zastosowanie wymogi niniejszego rozporządzenia; b) zarys różnic w zakresie konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych wraz z krótkim opisem odnośnych podmiotów i wyjaśnieniem, czy: (i) są one w pełni skonsolidowane; (ii) są skonsolidowane metodą proporcjonalną; (iii) pomniejszają fundusze własne; (iv) nie są skonsolidowane	4
436.c	c) wszelkie istniejące obecnie lub przewidywane istotne przeszkody praktyczne lub prawne dla szybkiego transferu funduszy własnych lub spłaty zobowiązań przez jednostkę dominującą i jej jednostki zależne;	4

436.d	d) kwotę łączną, o którą rzeczywiste fundusze własne są mniejsze od wymaganego minimum we wszystkich jednostkach zależnych nieobjętych konsolidacją, oraz nazwę lub nazwy takich jednostek zależnych;	4
436.e	e) w stosownych przypadkach okoliczności stosowania przepisów określonych w art. 7 i 9.	4
437.1.a	1. W odniesieniu do funduszy własnych instytucja ujawnia następujące informacje: a) pełne uzgodnienie pozycji kapitału podstawowego Tier I, pozycji dodatkowych Tier I, pozycji Tier II, jak również filtrów i odliczeń stosowanych na mocy przepisów art. 32- 35, 36, 56, 66 oraz 79 w odniesieniu do funduszy własnych instytucji oraz bilansu w zbadanym sprawozdaniu finansowym instytucji;	4
437.1.b	b) opis głównych cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I i instrumentów dodatkowych w Tier I oraz instrumentów w kapitale Tier II emitowanych przez instytucję;	4 Załącznik 1
437.1.c	c) pełne warunki dotyczące wszystkich instrumentów w kapitale podstawowym Tier I, instrumentów dodatkowych w Tier I oraz instrumentów w kapitale Tier II;	4 Załącznik 1
437.1.d	d) oddzielne informacje na temat charakteru i kwot następujących pozycji: (i) każdego filtru ostrożnościowego stosowanego zgodnie z art. 32-35; (ii) każdego odliczenia dokonanego zgodnie z art. 36, 56 oraz 66; (iii) pozycji nieodliczonych zgodnie z art. 47, 48, 56, 66 oraz 79;	4 Załącznik 1
437.1.e	e) opis wszystkich ograniczeń zastosowanych do obliczania funduszy własnych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem oraz instrumentów, filtrów ostrożnościowych i odliczeń, do których te ograniczenia mają zastosowanie;	4
437.1.f	f) w przypadku, gdy instytucje ujawniają współczynniki kapitałowe obliczone z wykorzystaniem elementów funduszy własnych ustalonych na podstawie innej niż podstawa określona w niniejszym rozporządzeniu - kompleksowe wyjaśnienie podstawy służącej do obliczania tych współczynników kapitałowych.	Nie dotyczy
438.a	Instytucje ujawniają następujące informacje dotyczące przestrzegania przez instytucję wymogów określonych w art. 92 niniejszego rozporządzenia oraz w art. 73 dyrektywy 2013/36/UE: a) skrótowy opis metody stosowanej przez instytucję do oceny adekwatności jej kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżących i przyszłych działań;	5.2 9 Roczny Raport VIII Sprawozdanie Zarządu
438.b	b) na wniosek odpowiedniego właściwego organu - rezultaty stosowanego przez instytucję wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych na podstawie procesu przeglądu nadzorczego, o których mowa w art. 104 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36/UE;	2
438.c	c) w przypadku instytucji obliczających kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytułu II rozdział 2 - 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112;	5.1

	d) w przypadku instytucji obliczających kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 3 - 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 147. W przypadku kategorii ekspozycji detalicznych wymóg ten stosuje się do każdej kategorii ekspozycji, którym odpowiadają różne rodzaje korelacji wymienione w art. 154 ust. 1-4. W przypadku kategorii ekspozycji kapitałowych wymóg ten ma zastosowanie się do:	
438.d	(i) każdej metody ustanowionej w art. 155; (ii) ekspozycji z tytułu instrumentów będących przedmiotem obrotu giełdowego, ekspozycji w niepublicznych instrumentach kapitałowych w wystarczająco zróżnicowanych portfelach oraz innych ekspozycji; (iii) ekspozycji podlegających nadzorczemu okresowi przejściowemu pod względem wymogów w zakresie funduszy własnych; (iv) ekspozycji podlegających przepisom przewidującym zasadę praw nabytych pod względem wymogów w zakresie funduszy własnych;	5.1
438.e	e) wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c);	5.1
438.f	f) wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł III rozdziały 2, 3 i 4 oraz ujawnione oddzielnie.	5.1
439.a	Instytucje ujawniają następujące informacje dotyczące ich ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta, o którym mowa w części trzeciej, tytuł II, rozdział 6: a) omówienie metod stosowanych do przypisywania kapitału wewnętrznego i limitów kredytowych do ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta;	6.2
439.b	b) omówienie strategii ustanawiania zabezpieczenia i ustalania rezerw kredytowych;	6.2
439.c	c) omówienie zasad dotyczących ekspozycji na ryzyko niekorzystnej korelacji;	6.2
439.d	d) omówienie wpływu wartości zabezpieczenia, jakie musiałyby zapewnić instytucja przy obniżeniu oceny jej wiarygodności kredytowej;	6.2
439.e	e) dodatnią godziwą wartość brutto umów, korzyści wynikające z kompensowania, skompensowaną bieżącą ekspozycję kredytową, ustanowione zabezpieczenie oraz wartość netto ekspozycji kredytowej z tytułu instrumentów pochodnych. Wartość netto ekspozycji kredytowej z tytułu instrumentów pochodnych stanowi ekspozycję kredytową z tytułu transakcji na instrumentach pochodnych po uwzględnieniu korzyści z obowiązujących prawnie umów o kompensowaniu zobowiązań i umów o zabezpieczenie;	6.2 3,8 Roczny Raport Nota 18e, 23 Roczny Raport
439.f	f) środki służące obliczaniu wartości ekspozycji według metod określonych części trzeciej, tytuł II, rozdział 6, sekcje 3-6, w zależności od tego, która z metod ma w danym przypadku zastosowanie;	6.2
439.g	g) wartość referencyjną kredytowych instrumentów pochodnych pełniących funkcję zabezpieczenia oraz rozkład bieżącej ekspozycji kredytowej według typów ekspozycji kredytowej;	6.2
439.h	h) kwoty referencyjne kredytowych transakcji pochodnych, podzielonych na takie, które służą celom związanym z własnym portfelem kredytowym instytucji, oraz takie, które wykorzystuje się przy działalności pośredniczącej, w tym rozkład stosowanych kredytowych produktów pochodnych, w dalszym podziale według ochrony nabytej i sprzedanej w ramach każdej grupy produktów;	6.2
439.i	i) oszacowanie współczynnika α pod warunkiem uzyskania przez instytucję stosownej zezwolenia właściwych organów.	6.2

440.1.a	1. Instytucja ujawnia następujące informacje dotyczące przestrzegania przez nią wymogu w zakresie bufora antycyklicznego, o którym mowa w tytule VII rozdział 4 dyrektywy 2013/36/UE: a) rozkład geograficzny ekspozycji kredytowych instytucji mający znaczenie dla obliczania jej bufora antycyklicznego	2
440.1.b	b) kwota właściwego dla instytucji bufora antycyklicznego.	2
441	1. Instytucje określone jako globalne instytucje o znaczeniu systemowym zgodnie z art. 131 dyrektywy 2013/36/UE rokrocznie ujawniają wartości wskaźników stosowanych do określenia wyniku instytucji zgodnie z metodą określania, o której mowa w tym artykule.	Nie dotyczy
442.a	Instytucje ujawniają następujące informacje dotyczące ekspozycji instytucji na ryzyko kredytowe i ryzyko rozmycia: a) stosowane w rachunkowości definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości;	6.3 8,9 Roczny Raport
442.b	b) opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego;	6.3 7,8 Roczny Raport
442.c	c) całkowitą kwotę ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnią kwotę ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji;	6
442.d	d) rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach;	6
442.e	e) rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach;	6
442.f	f) zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach;	6 Roczny Raport nota 21i
442.g	g) w podziale na istotne branże lub typy kontrahenta - kwotę: (i) ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych, przedstawione oddzielnie; (ii) korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego; (iii) narzutów związanych z korektami z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego w danym okresie sprawozdawczym;	6.3 VIII.3 Raport Zarządu
442.h	h) kwotę ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych, podane oddzielnie, z podziałem na ważne obszary geograficzne, w tym w miarę możliwości kwoty korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe związane z każdym obszarem geograficznym;	6.3
442.i	i) uzgodnienie zmian korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości, przedstawione oddzielnie. Informacje te obejmują: (i) opis rodzaju korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe; (ii) salda początkowe; (iii) kwoty wpisane w ciężar korekt o ryzyko kredytowe w danym okresie sprawozdawczym; (iv) kwoty odpisane lub rozwiązane z tytułu szacowanych możliwych strat na ekspozycjach w danym okresie sprawozdawczym, wszystkie inne korekty, w tym korekty wynikające z różnic kursowych, połączeń przedsiębiorstw, przejęć i zbyć jednostek zależnych oraz transfery między korektami o ryzyko kredytowe; (v) salda końcowe.	6.3

443	Aktywa wolne od obciążeń	6.5
444.a	W odniesieniu do instytucji obliczających kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112 ujawnia się następujące informacje:	6.4
444.b	a) nazwy wyznaczonych ECAI i agencji kredytów eksportowych oraz przyczyny ewentualnych zmian;	
444.b	b) kategorii ekspozycji, do których stosuje się poszczególne ECAI lub agencje kredytów eksportowych;	6.4
444.c	c) opis procesu stosowanego do przenoszenia oceny kredytowej emitenta i oceny kredytowej emisji do pozycji nieuwzględnionych w portfelu handlowym;	6.4
444.d	d) przyporządkowanie ratingu zewnętrznego każdej z wyznaczonych ECAI lub agencji kredytów eksportowych do stopni jakości kredytowej określonych w części trzeciej tytuł II rozdział 2, uwzględniając fakt, iż ujawnienie tych informacji nie jest konieczne, jeśli instytucja stosuje standardowy system przyporządkowywania ocen, opublikowany przez EUNB;	6.4
444.e	e) wartości ekspozycji oraz wartości ekspozycji po ograniczeniu ryzyka kredytowego związane z każdym stopniem jakości kredytowej określonym w części trzeciej tytuł II rozdział 2, a także kwoty pomniejszające fundusze własne.	6.4
445	Instytucje obliczające swoje wymogi w zakresie funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 92 ust. 3 lit. b) i c) ujawniają te wymogi oddzielnie dla każdego rodzaju ryzyka, o którym mowa w tych przepisach. Ponadto ujawniają one oddzielnie wymogi w zakresie funduszy własnych z tytułu szczególnego ryzyka stopy procentowej związanego z pozycjami sekurytyzacyjnymi.	8 9.4 Roczny Raport
446	Instytucje ujawniają metody oceny wymogów w zakresie funduszy własnych dla ryzyka operacyjnego, do których kwalifikuje się dana instytucja; opis metod określonych w art. 312 ust. 2, jeśli są stosowane przez instytucję, w tym omówienie ważnych czynników wewnętrznych i zewnętrznych uwzględnionych w metodzie pomiaru tej instytucji, zaś w przypadku częściowego stosowania - zakres i zasięg poszczególnych zastosowanych metod.	9
447.a	W odniesieniu do ekspozycji w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym instytucje ujawniają następujące informacje:	
447.a	a) zróżnicowanie między ekspozycjami pod względem ich celów, w tym w zakresie zysków kapitałowych oraz celów strategicznych, a także przegląd stosowanych technik rachunkowości oraz metod wyceny, w tym zasadnicze założenia i praktyki mające wpływ na wycenę oraz wszystkie znaczące zmiany tych praktyk;	8
447.b	b) wartość księgową, wartość godziwą oraz - w przypadku ekspozycji z tytułu instrumentów będących przedmiotem obrotu giełdowego - porównanie z ceną rynkową, jeśli zasadniczo różni się ona od wartości godziwej;	8
447.c	c) rodzaje, charakter oraz kwoty ekspozycji z tytułu instrumentów będących przedmiotem obrotu giełdowego, ekspozycji w niepublicznych papierach kapitałowych w wystarczająco zdywersyfikowanych portfelach oraz innych ekspozycji;	8
447.d	d) zrealizowane zyski lub straty z tytułu sprzedaży i likwidacji w danym okresie w ujęciu skumulowanym; oraz	8
447.e	e) całkowitą wartość niezrealizowanych zysków lub strat, łączne niezrealizowane zyski lub straty z aktualizacji wyceny oraz wszelkie takie kwoty ujęte w funduszach własnych podstawowych lub dodatkowych.	8

448.a	W przypadku ekspozycji na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym instytucje ujawniają następujące informacje: a) charakter ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia (w tym założenia dotyczące przedterminowej spłaty kredytów i zachowania depozytów o nieustalonym terminie wymagalności) oraz częstotliwość pomiarów ryzyka stopy procentowej;	8 9.4 Roczny Raport
448.b	b) wahania w zakresie zysku, wartości gospodarczej lub innego stosownego wskaźnika używanego przez kierownictwo instytucji do oceny skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych zgodnie z metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowaną przez kierownictwo instytucji, z podziałem na poszczególne waluty.	8 9.4 Roczny Raport
449	Instytucje obliczające kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytułu II rozdział 5 lub wymogi w zakresie funduszy własnych zgodnie z art. 337 lub 338 ujawniają w stosownych przypadkach następujące informacje oddzielnie dla portfela handlowego i niehandlowego [sekurytyzacja]:	6.1
450.a	1. W odniesieniu do polityki i praktyk instytucji w zakresie wynagrodzeń dla kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka, instytucje ujawniają co najmniej następujące informacje: a) informacje dotyczące procesu decyzyjnego stosowanego przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, a także liczbę posiedzeń organizowanych w danym roku obrotowym przez organ zarządzający pełniący nadzór nad wynagrodzeniami, w tym - w stosownych przypadkach - informacje na temat składu i zakresu zadań komisji ds. wynagrodzeń, konsultanta zewnętrznego, z którego usług skorzystano przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, oraz roli odpowiednich zainteresowanych stron;	12 VIII.3 Sprawozdanie Zarządu III.2.2 Raport Niefinansowy
450.b	b) informacje na temat powiązania między wynagrodzeniem a wynikami;	12
450.c	c) najważniejsze informacje na temat cech charakterystycznych systemu wynagrodzeń, w tym informacje na temat kryteriów stosowanych przy pomiarze wyników i korekcje o ryzyko, polityki odraczania płatności i kryteriów nabywania uprawnień;	12
450.d	d) stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych, ustalony zgodnie z art. 94 ust. 1 lit. g) dyrektywy 36/2013;	12
450.e	e) informacje na temat kryteriów dotyczących osiągniętych wyników, stanowiących podstawę uprawnień do akcji, opcji na akcje lub zmiennych elementów wynagrodzenia;	12
450.f	f) główne parametry oraz uzasadnienie wszelkiego rodzaju systemu elementów zmiennych i wszelkich innych świadczeń niepieniężnych;	12
450.g	g) zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia, z podziałem na obszary działalności przedsiębiorstwa;	12

	h) zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń, z podziałem na kadre kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka instytucji, zawierające następujące dane:	
450.h	(i) wysokość wynagrodzeń za dany rok obrotowy z podziałem na wynagrodzenie stałe i zmienne oraz liczba osób je otrzymujących; (ii) wysokość i forma wynagrodzenia zmiennego z podziałem na świadczenia pieniężne, akcje i instrumenty związane z akcjami oraz inne typy; (iii) wysokość wynagrodzenia z odroczonej wypłatą z podziałem na części już przysługujące i jeszcze nieprzysługujące; (iv) wysokość wynagrodzenia z odroczonej wypłatą przyznana w danym roku obrotowym, wypłacona i zmniejszona w ramach korekty o wyniki; (v) płatności związane z przyjęciem do pracy i z odprawą w danym roku obrotowym oraz liczba beneficjentów takich płatności; (vi) kwoty płatności związanych z odprawą dokonane w danym roku obrotowym, liczba beneficjentów takich płatności oraz wysokość najwyższej takiej płatności na rzecz jednej osoby;	12
450.i	i) liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrotowym: dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR a 5 mln EUR - w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR - w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR;	12
451.a	1. Instytucje ujawniają następujące informacje na temat swojego wskaźnika dźwigni obliczonego zgodnie z art. 429, oraz zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej: a) wskaźnik dźwigni oraz sposób, w jaki instytucja zastosowała art. 499 ust. 2 i 3;	10
451.b	b) podział miary ekspozycji całkowitej, jak również uzgodnienie miary ekspozycji całkowitej ze stosownymi informacjami ujawnianymi w publikowanych sprawozdaniach finansowych;	10
451.c	c) w stosownych przypadkach kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11;	10
451.d	d) opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej;	10
451.e	e) opis czynników, które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie, którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni.	10
452.a	Instytucje obliczające kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem według metody IRB ujawniają następujące informacje: a) zezwolenie właściwego organu na stosowanie tej metody lub zmianę metody już stosowanej;	11.1
452.b	b) wyjaśnienie i przegląd:	
452.b	(i) struktury systemów ratingu wewnętrznego oraz powiązań między ratingami wewnętrznymi i zewnętrznymi;	11.2
452.b	(ii) stosowania oszacowań wewnętrznego do innych celów niż obliczanie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 3;	11.3
452.b	(iii) procesu zarządzania ograniczeniem ryzyka kredytowego oraz uznawania technik ograniczenia ryzyka kredytowego;	11.4
452.b	(iv) mechanizmów kontroli systemów ratingowych (w tym opis stopnia ich niezależności i zakresów odpowiedzialności) oraz przeglądu systemów ratingowych;	11.5

452.c	c) opis procesu ratingów wewnętrznych dostarczany oddzielnie dla następujących kategorii ekspozycji:	11.2
452.c	(i) rządy centralne i banki centralne;	11.2
452.c	(ii) instytucje;	11.2
452.c	(iii) przedsiębiorstwa, w tym MSP, kredytowanie specjalistyczne i nabyte należności korporacyjne;	11.2
452.c	(iv) ekspozycje detaliczne dla każdej kategorii ekspozycji, którym odpowiadają różne rodzaje korelacji wymienione w art. 154 ust. 1-4;	11.2
452.c	(v) papiery kapitałowe;	11.2
452.d	d) wartości ekspozycji w odniesieniu do każdej kategorii ekspozycji określonych w art. 147. Ekspozycje wobec rządów centralnych i banków centralnych, instytucji i przedsiębiorstw w przypadkach, w których do obliczenia kwot ekspozycji ważonych ryzykiem instytucje stosują własne oszacowania wartości LGD lub współczynniki konwersji, ujawnia się oddzielnie od ekspozycji, w odniesieniu do których instytucje nie stosują takich oszacowań;	11.2
452.e	e) w celu umożliwienia miarodajnego zróżnicowania ryzyka kredytowego w odniesieniu do każdej kategorii ekspozycji (rządy centralne i banki centralne, instytucje, przedsiębiorstwa i papiery kapitałowe) oraz w odniesieniu do wystarczającej liczby klas jakości dłużników (w tym dłużników, którzy nie wykonali zobowiązania) instytucje ujawniają następujące informacje:	11.2
452.e	(i) ekspozycję całkowitą, w tym w odniesieniu do kategorii ekspozycji wobec rządów centralnych i banków centralnych, instytucji i przedsiębiorstw - sumę niespłaconych kredytów i wartości ekspozycji dla niewykorzystanych zobowiązań; w odniesieniu do papierów kapitałowych - pozostającą kwotę należną;	11.2
452.e	(ii) średnią wagę ryzyka ekspozycji ważonych ryzykiem;	11.2
452.e	(iii) w przypadku instytucji stosujących własne oszacowania współczynników konwersji do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem - kwotę niewykorzystanych zobowiązań i średnią wartość ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji;	11.2
452.f	f) w przypadku kategorii ekspozycji detalicznych oraz każdej z kategorii określonych w lit. c) ppkt (iv) - albo informacje określone w lit. e) (w stosownych przypadkach przedstawione w sposób zbiorczy), albo analizę ekspozycji (niespłacone kredyty i wartości ekspozycji z tytułu niewykorzystanych zobowiązań) w odniesieniu do wystarczającej liczby klas oczekiwanych strat, aby umożliwić miarodajne zróżnicowanie ryzyka kredytowego (w stosownych przypadkach przedstawione w sposób zbiorczy);	11.2
452.g	g) rzeczywiste korekty o szczególne ryzyko kredytowe za poprzedni okres dla każdej kategorii ekspozycji (w przypadku ekspozycji detalicznych, dla każdej z kategorii określonych w lit. c) ppkt (iv)) oraz różnicę w stosunku do wcześniejszych doświadczeń;	11.2
452.h	h) opis czynników, które miały wpływ na poniesione straty w poprzednim okresie (na przykład, czy dana instytucja zaobserwowała wyższe niż średnie współczynniki niewykonania zobowiązań lub wyższe niż średnie wartości LGD i współczynniki konwersji);	11.2

452.i	<p>i) oszacowania danej instytucji w zestawieniu z rzeczywistymi wynikami w dłuższej perspektywie czasowej. Informacje te obejmują co najmniej oszacowania strat w zestawieniu z rzeczywistymi stratami w każdej kategorii ekspozycji (w przypadku ekspozycji detalicznych - dla każdej z kategorii określonych w lit. c) ppkt (iv)) w okresie, który jest wystarczający do miarodajnej oceny funkcjonowania procesów ratingu wewnętrznego dla każdej kategorii ekspozycji (w przypadku ekspozycji detalicznych - dla każdej z kategorii określonych w lit. c) ppkt (iv)). W stosownych przypadkach instytucje dokonują dalszego podziału powyższych informacji w celu przeprowadzenia analizy wartości PD oraz - w przypadku instytucji stosujących własne oszacowania wartości LGD lub współczynników konwersji - w celu analizy wyników oszacowania wartości LGD i współczynnika konwersji względem oszacowań przedstawionych w ujawnionych informacjach dotyczących ilościowej oceny ryzyka określonych w niniejszym artykule;</p>	11.2
452.j	<p>j) w odniesieniu do wszystkich kategorii ekspozycji określonych w art. 147 i każdej kategorii ekspozycji, którym odpowiadają różne rodzaje korelacji wymienione w art. 154 ust. 1-4: (i) w przypadku instytucji stosujących własne oszacowania wartości LGD do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem - średnie wartości LGD i PD ważone ekspozycją w ujęciu procentowym dla każdej właściwej lokalizacji geograficznej ekspozycji kredytowych;</p>	Nie dotyczy
453.a	<p>Instytucje wykorzystujące techniki ograniczenia ryzyka kredytowego ujawniają następujące informacje: a) zasady i procedury dotyczące kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz zakres, w jakim dana jednostka takie kompensowanie wykorzystuje;</p>	11.4
453.b	b) zasady i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń i zarządzania nimi;	11.4
453.c	c) opis głównych rodzajów zabezpieczeń przyjętych przez daną instytucję;	11.4
453.d	d) główne rodzaje gwarantów i kontrahentów kredytowych instrumentów pochodnych oraz ich wiarygodność kredytową;	11.4
453.e	e) informacje na temat koncentracji ryzyka rynkowego lub kredytowego w ramach podjętych działań w zakresie ograniczenia ryzyka kredytowego;	11.4
453.f	f) w przypadku instytucji obliczających kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem według metody standardowej lub metody IRB, ale niedokonujących własnych oszacowań wartości LGD lub współczynników konwersji w odniesieniu do danej kategorii ekspozycji - całkowitą wartość ekspozycji podaną oddzielnie dla każdej kategorii ekspozycji (w stosownych przypadkach po skompensowaniu pozycji bilansowych lub pozabilansowych), która jest objęta - po zastosowaniu korekt z tytułu zmienności - uznanym zabezpieczeniem finansowym lub innym uznanym zabezpieczeniem;	11.4 6.1
453.g	g) w przypadku instytucji obliczających kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem według metody standardowej lub metody IRB - całkowitą wartość ekspozycji podaną oddzielnie dla każdej kategorii ekspozycji (w stosownych przypadkach po skompensowaniu pozycji bilansowych lub pozabilansowych), która jest objęta gwarancjami lub kredytowymi instrumentami pochodnymi. W przypadku kategorii ekspozycji kapitałowych wymóg ten stosuje się do każdej metody określonej w art. 155.	11.2 11.4 6.1

454	Instytucje, które do obliczenia wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego stosują metody zaawansowanego pomiaru określone w art. 321-324, ujawniają opis zastosowania ubezpieczeń i innych mechanizmów transferu ryzyka w celu ograniczenia tego ryzyka.	Nie dotyczy
455	Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego	Nie dotyczy
EBA/GL/2016/11		
EU OVA	Metoda zarządzania ryzykiem instytucji	3,6,7,8,9 9 Roczny Raport VIII Sprawozdanie Zarządu
EU CRA	Ogólne dane jakościowe na temat ryzyka kredytowego	6 9.3 Roczny Raport VIII.3 Sprawozdanie Zarządu
EU CCRA	Jakościowe wymogi dotyczące ujawniania informacji, związane z ryzykiem kredytowym kontrahenta	6.2
EU MRA	Jakościowe wymogi dotyczące ujawniania informacji, związane z ryzykiem rynkowym	8 9.4 Roczny Raport VIII.4 Sprawozdanie zarządu
EU LI1	Różnice pomiędzy rachunkowym i regulacyjnym zakresem konsolidacji i przyporządkowanie kategorii sprawozdań finansowych do kategorii ryzyka regulacyjnego	4
EU LI2	Główne źródła różnic pomiędzy regulacyjnymi kwotami ekspozycji a wartościami bilansowymi w sprawozdaniach finansowych	4
EU LI3	Zarys różnic w zakresie konsolidacji - na poziomie każdej jednostki	4
EU LIA	Objaśnienia różnic pomiędzy księgowymi i regulacyjnymi kwotami ekspozycji	4
EU OV1	Przegląd aktywów ważonych ryzykiem	5
EU CR10	IRB (specjalistyczne kredytowanie i instrumenty kapitałowe)	Nie dotyczy
EU INS1	Niepomniejszone udziały w zakładach ubezpieczeń	Nie dotyczy
EU CRB-A	Dodatkowe ujawnienie związane z jakością kredytową aktywów	6
EU CRB-B	Całkowita i średnia kwota netto ekspozycji	6
EU CRB-C	Podział geograficzny ekspozycji	6
EU CBR-D	Koncentracja ekspozycji wg rodzaju branży lub kontrahenta	6
EU CRB-E	Termin rozliczenia ekspozycji	6
EU CR1-A	Jakość kredytowa ekspozycji wg kategorii ekspozycji i instrumentów	6
EU CR1-B	Jakość kredytowa ekspozycji wg rodzaju branży lub kontrahenta	6
EU CR1-C	Jakość kredytowa ekspozycji wg rozmieszczenia geograficznego	6
EU CR1-D	Struktura czasowa ekspozycji przeterminowanych	Nie dotyczy, zastąpione przez tabele NPE
EU CR1-E	Ekspozycje niepracujące i zaniechane	Nie dotyczy, zastąpione przez tabele NPE
EU CR2-A	Zmiany stanu korekt z tytułu ogólnego i szczególnego ryzyka kredytowego	6
EU CR2-B	Zmiany stanu kredytów i dłużnych papierów wartościowych niespłaconych i o obniżonej wartości	6

EU CRC	Jakościowe wymogi dotyczące ujawniania informacji, związane z technikami ograniczenia ryzyka kredytowego	11
EU CR3	Techniki ograniczenia ryzyka kredytowego - przegląd	11
EU CRD	Jakościowe wymogi dotyczące ujawniania informacji na temat zewnętrznych ratingów kredytowych w ramach metody standardowej, w zakresie ryzyka kredytowego	6
EU CR4	Metoda standardowa - skutki ekspozycji na ryzyko kredytowe i ograniczenia ryzyka kredytowego (CRM)	6
EU CR5	Metoda standardowa	6
EU CRE	Jakościowe wymogi dotyczące ujawniania informacji związane z modelami wewnętrznymi ratingów	11
EU CR6	IRB - Ekspozycje na ryzyko kredytowe wg kategorii ekspozycji i zakresu prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania	11
EU CR7	IRB - wpływ na aktywa ważone ryzykiem kredytowych instrumentów pochodnych stosowanych jako techniki ograniczania ryzyka kredytowego	Nie dotyczy
EU CR8	Rachunek przepływów aktywów ważonych ryzykiem dot. ekspozycji na ryzyko	5
EU CR9	IRB - weryfikacja historyczna prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD) wg kategorii ekspozycji	11
EU CCR1	Analiza ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta (CCR) wg metody	6
EU CCR2	Narzut kapitałowy z tytułu korekty wyceny kredytowej	6
EU CCR8	Ekspozycje na kontrahentów centralnych	6
EU CCR3	Metoda standardowa - ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta wg portfela regulacyjnego i ryzyka	6
EU CCR4	Ekspozycje IRB - CCR wg portfela i skali prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania	Nie dotyczy
EU CCR7	Rachunki przepływów aktywów ważonych ryzykiem dla ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta w ramach metody modeli wewnętrznych (IMM)	Nie dotyczy
EU CCR5-A	Wpływ ustanowionej kompensacji i zabezpieczenia na wartości ekspozycji	Nie dotyczy
EU CCR5-B	Struktura zabezpieczenia dla ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta	6
EU CCR6	Ekspozycje kredytowych instrumentów pochodnych	Nie dotyczy
EU MR1	Ryzyko rynkowe w ramach metody standardowej	8
EU MRB	Jakościowe wymogi dotyczące ujawniania informacji dla instytucji korzystających z metody modeli wewnętrznych (IMA)	Nie dotyczy
EU MR2-A	Ryzyko rynkowe według metody modeli wewnętrznych	Nie dotyczy
EU MR2-B	Zestawienie przepływów aktywów ważonych ryzykiem dla ekspozycji na ryzyko rynkowe w ramach metody modeli wewnętrznych	Nie dotyczy
EU MR3	Wartości metody modeli wewnętrznych dla portfeli handlowych	Nie dotyczy
EU MR4	Porównanie szacunkowej wartości zagrożonej z zyskami/stratami	Nie dotyczy
RTS/2017/2295		
Formularz A	Aktywa obciążone i aktywa nieobciążone	6
Formularz B	Otrzymane zabezpieczenie	6
Formularz C	Zróżdła obciążenia	6

Formularz D	Informacje opisowe	6
EBA/GL/2018/01		
MSSF 9	Porównanie funduszy własnych oraz współczynnika kapitałowego oraz wskaźnika dźwigni finansowej z uwzględnieniem i bez uwzględnienia zastosowania rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych strat z tytułu kredytów	Zał. 2
EBA/GL/2017/01		
EU LIQ1	Informacje jakościowe i ilościowe na temat ryzyka płynności	9
EBA/GL/2018/10		
NPE-1	Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych	6
NPE-3	Jakość kredytowa ekspozycji nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania	6
NPE-4	Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz powiązane rezerwy	6
NPE-9	Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie aktywów i postępowanie egzekucyjne	6
ITS/1423/2013		
OF 1	Wzór dotyczący głównych cech instrumentów kapitałowych	Zał. 1
OF 2	Wzór do celów ujawniania informacji na temat funduszy własnych	Zał. 1
OF 3	Fundusze własne w okresie przejściowym	Zał. 1
ITS/2016/200		
LRCOM	Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni	10
EBA/GL/2015/22		
	Tytuł VI - Ujawnianie informacji przez instytucje i wewnętrzna przejrzystość	12

--KONIEC DOKUMENTU --